

Міністерство освіти і науки України

Луцький національний технічний університет

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет архітектури, будівництва та дизайну

(повне найменування факультету)

Кафедра архітектури та дизайну

(повне найменування кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»

ПРОЄКТНІ КОНЦЕПЦІЇ СУЧАСНОГО МУЗЕЙНОГО
ПРОСТОРУ

спеціальність 022 Дизайн

(номер і назва спеціальності)

освітня програма «Дизайн»

(назва освітньої програми)

Виконав: здобувач вищої освіти
групи Дм - 21
ШТИНЬКО Анастасія Василівна

(підпис)

Керівник:
канд. т. н.
ГОЛОВАЧУК Ігор Павлович

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«15» грудня 2023 р.

Гарант освітньої програми:
канд. мист., доцент
БОНДАРЧУК Юлія Сергіївна

(підпис)

Луцьк – 2023 рік

Луцький національний технічний університет
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет архітектури, будівництва та дизайну

Кафедра архітектури та дизайну

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 02 «Культура та мистецтво»

Спеціальність: 022 Дизайн

Освітня програма: «Дизайн»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри архітектури та дизайну

Оксана ПАСІЧНИК

18 вересня 2023 року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**
на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти

Шмидт Олександр Васильович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи Проекти концепції урбаністичного простору

керівник кваліфікаційної роботи

Головчук Ігор Павлович канд. тех. наук доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від « 17 » жовтня 2023 року № 314/01-02

2. Строк подання кваліфікаційної роботи 15 грудня 2023 року

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи завдання на дизайн 1-2 рівня

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Визначити функції та цінності концепції урбаністичного простору, розробити та
оформити розділ з тематикою «Кваліфікація на освітній ступінь
магістра з спеціальності «Дизайн урбаністичного простору»
Розділ 4 «Дизайн урбаністичного простору»
Визначити дизайн-концепцію урбаністичного простору

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Проекти планів, розрізів, перспектив, а також креслення
світлотехнічних, розрізів, перспектив, креслення конструктивних елементів,
візуалізація загальної вид архітектурної споруди

6. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Розділ 1	Лисовський І. П. канд. тех. наук, доц.		
Розділ 2	Лисовський І. П. канд. тех. наук, доц.		
Розділ 3	Лисовський І. П. канд. тех. наук, доц.		

7. Дата видачі завдання 15 серпня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

N з/п	Назва етапів науково-проектної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Розділ 1.	20.09.2023	виконано
2.	Розділ 2.	15.10.2023	виконано
3.	Розділ 3.	15.11.2023	виконано
5	Формування висновків та додатків	20.11.2023	виконано
6	Розробка проектної частини	24.11.2023	виконано
7	Формування реферату	01.12.2023	виконано
8	Подання пояснювальної записки на інструментальну перевірку на	07.12.2023	виконано
9	Подання виконаного КР з відгуком	12.12.2023	виконано
10	Подання виконаної КР на підпис декану та відповідальному секретарю ЕК	15.12.2023	виконано
11	Захист кваліфікаційної роботи	21.12.2023	виконано

Магістрант

Керівник кваліфікаційної
роботиШинкаренко І. А.

(прізвище та ініціали)

Лисовський І. П.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Штинько А.В. Проектні концепції сучасного музейного простору

Пояснювальна записка присвячена виявленню тенденцій сучасного музейного простору, адже на сьогоднішній день розвиток музею, впровадження інформаційних технологій в усі сфери суспільної діяльності уможливили виконання основного завдання музеїв – навчити зберігати і використовувати пам'ятки матеріальної та духовної культури, залучати людей до надбань світової історично-культурної спадщини, популяризувати українство. входження в глобальне суспільство. Передумови формування музеїв сучасного типу, і її класифікація, способи використання вимагає дослідження, удосконалення музейного простору в проектуванні.

У роботі 1 розділу досліджено історіографію та еволюцію сучасного музейного простору. Враховано формування і розвиток моделей сучасних музеїв. Традиція колекціонування культурних і природних об'єктів зародилася в давньогрецькій культурі в храмах і музеях. В епоху Відродження були зроблені перші спроби реалізації узагальненої концепції музею як соціального інституту і його представлення у вигляді постійних експозицій, помітили перші прецеденти використання музейних колекцій в дослідницькій практиці і освітньому процесі.

Протягом 3-ьох століть концептуальні моделі музеїв неодноразово змінювалися. У статті з'ясовано причини і характер цих змін, висвітлено основні тенденції розвитку сучасного музею. У 2 розділі сформовано типологію, класифікацію та соціальні функції музею.

В результаті виконаних досліджень, у 3 розділі виділено і удосконалено процес формування концептуальних моделей сучасного музею, що містять художньо-естетичні аспекти в дизайні музею. У роботі проаналізовано експозиційна діяльність музеїв; визначено вплив дизайну експозицій та формування особистості; виокремлено та здійснено аналіз інноваційних технологій та перспектив в сучасному музейному просторі. Також визначено види та напрями сучасних музейних атракцій.

У 4 розділі описується дизайн-розробка музею в космічному стилі, а саме: особливості формотворення об'єкта розробки, складові частини об'єкта

проектування, матеріали, які використовуються у проекті та технологія їх виготовлення.

Робота складається із вступу, 4-х розділів, списку використаних джерел (53 позиція) і додатків. Обсяг роботи (без врахування додатків) – 70 сторінок. Обсяг додатків – 64 сторінок.

Ключові слова: музей, інтер'єр, архітектура, середовище, дизайн, проектування, сучасність, простір.

ANNOTATION

A.V. Shtynko Project concepts of modern museum space

The explanatory note is devoted to the identification of trends in the modern museum space, because today the development of the museum, the introduction of information technologies in all spheres of social activity have made it possible to fulfill the main task of museums - to teach how to preserve and use monuments of material and spiritual culture, to attract people to the heritage of the world's historical and cultural heritage, to popularize Ukrainianness. entering the global society. Prerequisites for the formation of museums of the modern type, and its classification, methods of use require research, improvement of museum space in design.

In the work of chapter 1, the historiography and evolution of the modern museum space are investigated. The formation and development of modern museum models is taken into account. The tradition of collecting cultural and natural objects originated in ancient Greek culture in temples and museums. In the Renaissance era, the first attempts were made to implement the generalized concept of the museum as a social institution and its presentation in the form of permanent exhibitions, and the first precedents of using museum collections in research practice and the educational process were noticed. . Over the course of 3 centuries, the conceptual models of museums have repeatedly changed. The article clarifies the reasons and nature of these changes, highlights the main trends in the development of the modern museum. In the 2nd chapter, the typology, classification and social functions of the museum are formed.

Over the course of 3 centuries, the conceptual models of museums have repeatedly changed. The article clarifies the reasons and nature of these changes, highlights the main trends in the development of the modern museum. In the 2nd chapter, the typology, classification and social functions of the museum are formed.

As a result of the conducted research, in chapter 3, the process of forming conceptual models of the modern museum containing artistic and aesthetic aspects in the design of the museum is highlighted and improved. The work analyzes the exhibition activities of museums; the impact of exhibition design and personality formation is determined; the analysis of innovative technologies and perspectives in

the modern museum space was identified and carried out. Types and directions of modern museum attractions are also defined.

The 4th chapter describes the design and development of the museum in the space style, namely: the features of the formation of the object of development, the components of the object of design, the materials used in the project and the technology of their manufacture.

The work consists of an introduction, 4 chapters, a list of used sources (item 53) and appendices. The volume of work (excluding appendices) is 70 pages. The volume of applications is 64 pages.

Keywords: museum, interior, architecture, environment, design, projecting, modernity, space.

Зміст

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1	12
Проектні концепції музейного простору: історія та сучасність	12
1.1. Історіографія досліджень	12
1.2. Історія розвитку музеїв в Україні	14
1.3. Аналіз історії створення західноєвропейських музеїв. Особливості музеїв Америки	18
1.3.1. Способи утворення та особливості функціонування перших музеїв	18
1.3.2. Національні музеї Європи та музеї національного мистецтва	20
1.3.3. Особливості Американського музею Метрополітен	22
1.4. Передумови формування музеїв сучасного типу	23
1.5. Еволюція сучасного музею	24
1.6. Провідні музеї світу	27
Висновки до розділу 1	28
РОЗДІЛ 2	30
Типологія, класифікація та соціальні функції музеїв	30
2.1. Класифікація та типологія музеїв	30
2.1.1. Музеї історичного профілю	30
2.1.2. Краєзнавчі музеї	32
2.1.3. Музеї художнього профілю	34
2.1.4. Меморіальні музеї	35
2.1.5. Музеї природничо-історичного профілю	36
2.1.6. Музеї інших профілів	36
2.1.7. Музеї на громадських засадах	37
2.2. Соціальні функції музеїв	39
Висновки до розділу 2	39
РОЗДІЛ 3	41
Особливості дизайну сучасного музейного простору	41
3.1. Художньо-естетичні аспекти в дизайні музею	41
3.2. Види та напрями сучасних музейних атракцій	43
3.3. Експозиційна діяльність музеїв	45
3.3.1. Вплив дизайну експозицій та формування особистості	47
3.3.2. Інноваційні технології музейної експозиції	49
3.4. Інноваційні технології та перспективи сучасного музейного простору	51

	8
Висновки до розділу 3	53
РОЗДІЛ 4	55
Дизайн-розробка сучасного музейного простору «Space»	55
4.1. Складові частини об'єкта проектування	55
4.2. Особливості формотворення об'єкта розробки	55
4.2.1. Функціональне призначення розробки.....	55
4.2.2. Ергономічні вимоги.....	56
4.2.3.Композиційні особливості розробки	58
4.2.4. Конструктивно-технологічне забезпечення	59
4.2.5. Образно-стилістичне рішення середовища	59
4.3. Матеріали і технологія виготовлення	60
Висновки до розділу 4	60
ВИСНОВКИ	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	64
ДОДАТКИ	69
ДОДАТОК А	70
Ілюстративний матеріал	70
Додаток Б	105
Таблиці та схеми	105
Додаток В	119
Дизайн-розробка інтер'єру музею	119

ВСТУП

Актуальність дослідження. Це визначається сучасними тенденціями діяльності музейних установ, детермінованими потребами суспільства. Самі музеї є скарбницями історико-культурної спадщини, а їхні експонати несуть безцінну інформацію про історію і культуру краю. Стан сучасного суспільства, як в Україні, так і в світі, все частіше дозволяє розмовляти про нашу епоху як про переломну в історії. У зв'язку з цим необхідно знайти нові стандарти і нові напрямки розвитку. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми могло б бути створення нових типів музеїв, які не тільки виконують традиційні функції, а й виступають науковими та духовними центрами.

Створення сучасного музейного простору потребує розробки наукових концепцій, визначеної його соціальним призначенням. Музей — це постійна некомерційна організація, яка служить суспільству та його розвитку, з цією метою збирає, зберігає, вивчає, розповсюджує та демонструє матеріальні та нематеріальні активи людей, а також об'єктів навколишнього середовища з метою вивчення, дослідження і естетичного задоволення.

Створення наукової концепції музейного простору є одним із напрямів наукових досліджень. Розробка наукової концепції включає комплексний показ цілей і завдань створення, діяльності та розвитку музею, і шляхів та методів їх реалізації.

Є наступні етапи створення наукової концепції музею: визначення профілю музею; визначення мети та завдань; проектування експозиції; характеристика та комплектування фондів; проектування художнього оформлення.

Важливим завданням сучасних музеїв є формування у відвідувачів музейної культури, під якою розуміють ступінь готовності отримувати об'єктивну інформацію від музею, усвідомлення ними цінності оригіналу й особливих рис музею ворог музейної мови. , уміння орієнтуватися у музейному середовищі.

Майбутнє музею у перетворенні його на науковий і духовний центр краю, що виконує свої соціальні функції, адже його національне культурне надбання та його складові – пам'ятки історії та культури – відіграють важливу роль у розвитку самостійної культури. стан. українська держава. Держава, відродження духовності та історичної пам'яті.

Підняті питання засвідчили актуальність обраної теми. Це має велике значення для розвитку дизайну музеїв загалом.

Мета і завдання роботи. Метою дослідження є виявлення тенденцій застосування сучасного музейного простору у формотворенні дизайну музею.

Завданнями роботи є:

- 1) Дослідити еволюцію сучасних музейних просторів.
- 2) Охарактеризувати втілення музеїв та визначити вплив сучасного музейного простору на сприйняття об'єктів дизайну.
- 3) Розробити та удосконалити класифікацію типологію та соціальні функції сучасного музейного простору в дизайні, розкрити способи використання експозицій в інтер'єрі.
- 4) Визначити принципи естетизації просторів та декоративні властивості музейних експозицій в музейному просторі.
- 5) Виділити художньо-образні особливості дизайну середовищ та особливості формотворення дизайну середовищ з використанням музейних експозицій.
- 6) Здійснити аналіз засобів формування простору за допомогою експозицій.

Об'єктом дослідження є концепція сучасного музейного простору.

Предметом дослідження є принципи застосування сучасних концепцій в музейному просторі.

Методи дослідження. Щоб досягнути поставлених цілей і результатів у процесі виконання наукового дослідження був застосований системний підхід – метод порівняння, який дав можливість розглянути різні об'єкти з використанням музею з початку їх існування і до теперішнього часу. Було застосовано практичні методи – порівняння аналогів, спостереження і прототипів музейних просторів, що виявляють їх дизайн-особливості.

За допомогою методу систематизації і узагальнення інформації було складено класифікації, типології музею. Художньо-графічний, образно-стилістичний, ідейно-композиційний аналізи дизайн-розробки як методи дослідження дають змогу визначати особливості дизайну сучасного музейного простору.

Метод прогнозування визначив перспективні напрямки використання сучасного музейного простору.

Для дослідження застосовано обстежено зразки сучасних музеїв, інтернет-ресурси, графічні матеріали.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що:

- *вперше*: проведено комплексний аналіз музею; проаналізовано історіографію досліджень музею та досліджено еволюцію сучасного музейного простору; виділено функції та принципи естетизації просторів за сучасних музейних просторів.

- *вдосконалено*: типологію та класифікацію музеїв, художньоестетичні аспекти в дизайні музею.

- *отримали подальший розвиток*: засоби формування простору сучасних експозицій; перспективні напрямки сучасного музейного простору.

Практичне значення отриманих результатів. Результати роботи можуть бути використані:

- 1) у науково-теоретичних дослідженнях;
- 2) у навчально методичній роботі;
- 3) у практичній діяльності дизайнерів, архітекторів, що передбачає створення нових сучасних музеїв.

Апробація роботи. Штинько А. ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКСНИХ КОНЦЕПЦІЙ СУЧАСНОГО МУЗЕЙНОО ПРОСТОРУ / Тези доповідей – VI Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених та студентів «ТРАДИЦІЇ ТА НОВАЦІЇ В ДИЗАЙНІ»ЛНТУ 2021 р.14. 05. 2021, С. 97-101.

Структура роботи. Робота складається з вступу, 4-х розділів, списку використаних джерел (53 позиція) та додатків. Обсяг роботи (без врахування додатків) – 70 сторінок. Обсяг додатків – 64 сторінок.

РОЗДІЛ 1

Проектні концепції музейного простору: історія та сучасність

1.1. Історіографія досліджень

Музеї - науково-дослідні та культурно-освітні заклади, призначені для збереження, вивчення і використання пам'яток природи, духовної і матеріальної культури, участі народу в їх створенні, володіє національною та світовою історико-культурною спадщиною [1].

Актуальність історичних досліджень соціологічної проблематики в музеології значною мірою визначається тим, що фундаментальні праці з її комплексного вивчення практично відсутні. Таким чином, рівень розробленості проблеми та джерельна база досліджень свідчать фрагментарність досліджень теми в друкованих виданнях з музеєзнавства, історії, соціології культури тощо.

Історію соціологічної проблеми музеології у вітчизняній практиці поки що неможливо описати за хронологією чи дискусією окремих наукових чи музейних організацій. Тому ми не визначаємо періоди чи події в науковому житті, через які можна простежити символічний поворотний момент. Водночас спостерігаються процеси нашарування та накопичення результатів наукової роботи, спрямованої на вивчення музейних предметів, кадрових резервів музейної галузі, ролі музеїв у суспільстві та остаточне відокремлення музейної соціології. в окрему галузь наукового знання [8].

Провести історичні ретроспективи за працями кандидата педагогічних наук І.М. Медведєва та кандидат історичних наук І.В. Дворкін, ми бачимо, що соціологічний інтерес до музеїв є традиційним і існує вже понад 100 років. За матеріалами дисертаційного дослідження І.В. Дворкіна ми бачимо, що університетські музеї, засновані більшість в першій половині 19 століття тим самим забезпечують навчальний процес, але все-таки по трішки відкрилися для простого відвідування. Таким чином ідеться про розширення аудиторії. Воно відбувалося в такий період розвитку музейництва на українських землях, як період становлення (початок 19 століття - 1-ша половина 1880 рр.) та період найсильнішого розвитку (2-га половина 1880-х рр. - початок ХХ століття).

Щодо наступних історичних періодів, то за дослідженнями Медведєвої простежуємо, що у 1920-х роках музеєзнавець, академік Всеукраїнської академії

наук Ф.І. Шмідт запропонував тип музею, побудованого з урахуванням інтересів відвідувачів, історичних досліджень музейної галузі та галузі архітектури. свідомість як «історію «соціального мистецтва». У 1920-х роках відбулася перша хвиля соціологічних досліджень музейної аудиторії, однак, як свідчать аналізи українських фахівців з проблеми Тематика науково-освітньої та виховної роботи в музеях Н.І. Капустіна та Л. О. Гайда, їх ініціювала Третиковська галерея. Казанський, Вятський, Московський музеї та ін. більшість з них задіяні в роботі. Проаналізовано соціально-демографічний склад відвідувачів; Музеологія та громадські дослідження тільки роблять перші кроки. Наукову спадщину Ф.І.Шміта, який довгий час працював у Харкові, можна вважати однією з основ української музеологічної соціології. У 1968 році його зображення було включено до видання.

Період 1990-х років, за дослідженням кандидата екон. наук С. П. Кучина, визначений як період системної кризи і перетворив музейну сферу на одну з найбільш недооцінених галузей в Україні. 2000 рік характеризується поживавленням музейної діяльності, зростанням кількості наукових видань [41].

Аналізуючи зарубіжну історію з цього приводу, зазначимо, що українські переклади праць почесного австрійського професора музеології Університету Граца Фрідріха Вайдахера та американських купців Котлерів стали найбільш авторитетними та затребуваними перекладами вітчизняних фахівців. . в 2000-х роках [8]. Серед останніх розробок можна назвати детальний виклад сучасних визначень музеїв здійснений згаданого В. В. Карпова. Хочеться підкреслити, що дослідник опублікував одну з найбільших історичних досліджень із соціології музейної справи та аналіз навчальних матеріалів з музеології, в яких тема дослідження згадується менш коротко. Зроблений висновок такий, що місце музеології в підручниках авторами ще не визначено, а поняття музейної соціології, як теоретичні, так і прикладні, практично відсутні [9]. Основним висновком дослідження В. В. Карпова є з'ясування того, що музеї Європи, в тому числі й України, долають ізольованість і стають активними соціальними інститутами [27].

Історична експертиза та аналіз можливих джерел відзначили наявність важливих наукових доробків українських вчених і фахівців у галузі

музеєзнавства, які включали теоретичний аналіз деталей. Зроблено конкретні деталі взаємодії музею з соціологічними науками, що базується на роботах зарубіжних діячів музеології, культурології та соціології, а також на власних наукових досягненнях [27]. Водночас на базі музеїв, кампаній соціологічних і наукових організацій України, переважно вищих навчальних закладів, проводилися широкі дослідження, результати яких були внесені в картотеку практики науки. Отже, можна визначити соціологію музеології як міждисциплінарне наукове знання, що складає основу загального науково-музеологічного процесу, і водночас формує канал комунікації та зворотного зв'язку між музейними соціологами та відвідувачами, музейними соціологами та відвідувачами. резервні кадри галузі, соціологи музеїв та музеїв як інституції, соціологи музеїв та музейних просторів у країні та за кордоном [38].

1.2. Історія розвитку музеїв в Україні

Історія музею як соціокультурного інституту в Україні формувалася в процесі тривалого історичного розвитку (Табл.Б.1), а її зміст полягає у збагаченні змісту і методів діяльності та пошуку свого місця в суспільстві. Він змінюється, пристосовуючи свої функції та завдання відповідно до історичних умов суспільного розвитку, але його ядром завжди є збір музейних предметів, що є його суттєвою і визначальною характеристикою [36].

Музеї в Україні почали виникати в першій половині XIX ст. Тоді було відкрито декілька музеїв різного типу, наприклад Миколаївський музей (1806 р.), (Рис.А.1.), музей Федосійського (1811р.) (Рис.А.2.), Катеринославський губернський музей старожитностей (1849) (Рис.А.3.). Основним джерелом фінансування цих музеїв є матеріали археологічних розкопок. Перша половина XIX ст. В Україні виникають університетські музеї. У 1807 році завдяки зусиллям громадського діяча В. Н. Каразіна при Харківському університеті було відкрито кілька музеїв археології, зоології, мінералогії та образотворчого мистецтва. З 1834 по 1837 рік під керівництвом першого президента М. О. Максимовича при Київському університеті також були створені музей старожитностей, Нумізматичний музей, Художній музей, тощо.

Активізувався розвиток музейної справи в Україні в другій половині XIX — на початку XX ст. Тоді було відкрито багато історико-природничих музеїв: Херсонський старожитностей (1890 р.), (Рис. А.4.) Херсонський археологічний музей (1893 р.), (Рис. А.5.) Львівський історичний музей (1893 р.) (Рис. А.6.), Музей Архівного комітету (1897 р.) (Рис. А.7.) та музей «українські старожитності В. В. Тарновського» (1902 р.) (Рис. А.8.). Серед інших музеїв України одним із найбільших є Природничо-історичний у Полтаві (1891). (Рис. А.9.). У 1869 році в Севастополі відкрито Музей Чорноморського флоту, а в 1905 році — Музей оборони і визволення міста-Героїв [37].

На основі приватних колекцій мистецтва України кінця XIX – початку XX ст. Було організовано багатьох художніх музеїв: у Харкові – перший в Україні міський художній музей (1886) (Рис. А.10.). Одеський міський музей образотворчих мистецтв (1899) (Рис. А.11.), Феодосійська галерея, експонуються твори І. К. Айвазовського, заснована нім. Миколаїв і Катринослав відкрили Картинну галерею. У 1899 році в Києві було створено Міський музей старожитностей і мистецтв [38].

Мережа приватних музеїв в Україні досить розгалужена, наприклад, музей Є. Болховитинова в Києві, музей Г. Галагана в с. музей Дзедушицького та ін. Великі приватні музейні колекції мають В. В. Тарновський, Б. І. і В. Н. Ханенки, В. А. Щавінський, П. п. Потоцький та ін. Адже саме в цей час виникали і історичні музеї міста. Будівництво музею стало невід'ємною частиною національно-культурного відродження українського народу. До 1917 р. в Україні було 35 музеїв. Вони належать різним відомствам, установам і окремим особам.

Зі встановленням радянської влади всі музеї в Україні були націоналізовані, до них було передано конфісковані приватні колекції, церковне та монастирське майно. Значну частину було знищено, а колекцію вивезено до інших країн, у той час, коли збитки, завдані українській історико-культурній спадщині, ще ніякими не досліджувалися. У 1920-х роках одночасно була тенденція до створення музеїв, що збіглося із загальним піднесенням української культури. також, на Першій Всеукраїнській крайовій історичній конференції, що відбулася в Харкові у 1925 р., місцеві музеї як низові краєзнавчі центри використовували для всебічного вивчення минулого і сучасного краю [13].

У 1930-х роках партійні органи прийняли рішення про реорганізацію музейної установи з метою перетворення її на ідеологічну установу, головним завданням якої була пропаганда ідей Комуністичної партії та переваг соціалістичного ладу. З 3 експозицій вилучено українознавчі та краєзнавчі матеріали, придушено велику кількість музейників.

Під час Другої світової війни (1939-1945) музейні колекції відзначили значних втрат під час евакуації, а десятки українських музеїв були знищені та пограбовані фашистами під час вивезення колекцій до Німеччини. Особливо постраждали історичні та художні музеї. Війна загальмувала розвиток музею, але не зупинила його. Після війни зруйнований музей було відбудовано, повернуто всю розібраних колекцій, зібрано нові експонати, створено нові експозиції. Станом на 1950 р. в Україні діяло 137 музеїв. Післявоєнний період в Україні мережа архівних напрямів була досить розгалуженою, а в кожній архівній групі був провідний музей, який відновив науково-методичні функції. Особливості Нової риси музейного будівництва цього періоду стало поширення музею Леніна, Революційної слави, Історико-партійного музею, історії Комуністичної молоді, Бойової і трудової слави [39].

З 1960-х років почала виникати мережа етнографічних музеїв, зокрема народної архітектури та побуту, музеїв-заповідників. 60-70 роки ХХ століття були періодом розквіту музейного будівництва в Україні. У 1964 р. вийшла постанова ЦК КПРС «Про підвищення ролі музею у комуністичному вихованні трудящих», яка зобов'язувала партійно-радянські, профспілкові, комсомольські та громадські організації сприяти розвитку музейної справи. У 1960-1990-х роках набули популярності народні музеї, створені з ініціативи Товариства охорони пам'яток історії та культури України, наукових організацій та окремих вчених, пристрасних аматорів, які працювали на громадських засадах. У 20 ст Музейна сфера в Україні розвивається, шукає нові методи та підходи до роботи, завдяки чому починають змінюватися й самі музеї. Зі сховища приватних колекцій він поступово трансформувався в науково-дослідний центр, потім освітній проект. Не втрачаючи своєї попередньої функції, музей був визнаний культурно-видовищним закладом. Тоді ж розроблялася концепція музею, як багатофункціонального закладу [37].

У процесі формування музейної мережі України можна виділити 3 періоди (дорадянський період, радянський період та період незалежності), кожен період має свої особливості, свої завдання та виконання відповідних функцій. Якщо за радянських часів музеї створювалися переважно за методичними рекомендаціями, за прописаними та змодельованими схемами, то за часів незалежної України ми спостерігаємо різноманітність. Форму та унікальність кожного музею. Визначення музейного діловодства залежить від матеріалів колекцій, змісту фонду, визначення завдань і дисципліни діловодства. Ця класифікація відносна і зазвичай встановлюється з точки зору домінуючого і важливого змісту, хоча містить і інші елементи.

У всіх цивілізованих країнах світу музейні колекції є національною гордістю і духовним скарбом народу. І наша країна не є винятком. Сьогодні в Україні нараховується 49 національних музейних організацій, 576 державних і міських музеїв, 122 допоміжні музеї та 801 відокремлений підрозділ, які зберігають 11,6 млн предметів основного фонду, з яких 11,2 млн предметів (96,9%) належали державі. від Української музейної фундації. У 2016 році 15,8 млн. відвідувачів мали змогу ознайомитися з 1,4 млн. експонатів музейних експозицій та виставок, що становило 12% від загальної кількості предметів основної скарбниці. Існуюча нормативно-правова база України, в тому числі законодавчі та нормативно-правові акти, забезпечує різні аспекти функціонування музейних закладів як соціально-культурних організацій [38].

Тому запорукою розвитку та модернізація музейної діяльності в Україні може бути, з одного боку, державна підтримка музеїв та зміцнення музейної співпраці, впровадження інтелектуальних технологій нової інформації та розширення традиційних форм роботи, з іншого боку. У цьому аспекті необхідно спиратися на наукові дослідження та міжнародний досвід. Зокрема, останній свідчить що визначення музею в усьому світі трактується по-різному. Наприклад, Канада вважає музеї некомерційними організаціями, які працюють на суспільне благо. У Сполучених Штатах музеї мають перш за все освітню діяльність. Для Німеччини це державна чи приватна колекція ювелірних виробів, яка частково або повністю доступна для громадськості на регулярній основі.

Загалом, музеї в США та Європі дуже популярні та зберігають, але майже не звертають уваги на наукову функцію музеїв [14].

Але музейники вважають, що найочевидніше, чого не вистачає сьогоднішнім українським музеям, це наявність в Інтернеті та регулярна промоція – в епоху інформаційних технологій медіапотенціал музею визначає його позиціонування, позицію у «війні» за туристів і присутність власного веб-сайту в Інтернеті, присутність у соціальних мережах може значно допомогти музею зберегти свою аудиторію. Великим досягненням європейських музеїв є те, що вони мають чітко розроблені методи залучення відвідувачів, будують програми співпраці з молоддю, взаємодії зі школами тощо [39].

У роботу музеїв активно включаються маркетингові технології, спрямовані щоб розширити аудиторію відвідувачів музеїв, рекламування та дослідження музейної продукції, а також формування попиту на таку продукцію. Різні міжнародні проекти, які здійснюються в Україні, допомагають нашим музеям рухатися до нових реалій. Тому цікавий проект реалізував Український центр розвитку музейного бізнесу (УЦРМБ) за фінансової підтримки Інституту відкритого суспільства (США), Міжнародний фонд «Відродження» та Міжнародний фонд благодійності «Україна 3000» під назвою «ProMuseum». : Розвиток ресурсної бази і модернізація музейної галузі України». Основними завданнями є підвищення кваліфікації музейних кадрів, розвиток і підтримка професійної музейної мережі в Україні [37].

1.3. Аналіз історії створення західноєвропейських музеїв.

Особливості музеїв Америки

1.3.1. Способи утворення та особливості функціонування перших музеїв

Старовинний термін «музей» зник із середньовічних словників як язичницький. Колекція продовжувала зростати в середні віки. Серед найбільш розвинених видів колекцій можна назвати релігійно-генеалогічні колекції. Місцями зосередження релігійних колекцій, так як і раніше, були храми. Звичайно, відбулася зміна релігії. Християнство прийшло на зміну язичництву (Стародавній Рим, варварство) в Європі та частині Азії та Африки. Проте суть

цієї колекції незмінна: мощі святих, предмети святих і Христа тощо. реліквій, старовинних книг і рукописів. Публічний показ планується лише під час релігійних свят, процесій і зазвичай тому, що реліквія має магічну силу. Бажання збирати та зберігати класичну спадщину виникало також серед світських правителів та римських пап, буржуазії та багатих кардиналів. Так з'явився інтерес до пам'ятних речей та зображень відомих людей [1].

Великі географічні відкриття XV - XVI століть дали сильний поштовх розвитку музеїв, завдяки чому колись далекі світи Америки, Африки, Південно-Східної Азії та Далекого Сходу, мабуть, невідомі європейцям. Екзотичний одяг і зброя, посуд, предмети домашнього вжитку стали потрапляти в колекції колекціонерів спочатку через моряків, потім через агентів. Не менший попит, ніж твори невідомих народів, користуються екзотичні зразки флори та фауни, переважно ті, що вражають око своїм кольором, формою чи розміром. Безліч представників династії Габсбургів, розпочинаючи з австрійського ерцгерцога Максиміліана I (імператор у 1493-1519 років), знавця й любителя мистецтва, були захопленими й божевільними колекціонерами. Зібрані ними скарби стали основою кількох європейських музеїв, у тому числі музею Прадо в Мадриді та Музею історії мистецтв у Відні [20].

У XVI столітті в розвитку колекціонування відбулися значні зміни. Власники деяких колекцій почали виставляти обрані ними предмети за певною концепцією та з урахуванням сприйняття експонатів, створених сторонніми глядачами. У роботі цих виставок часто брали участь провідні гуманісти, художники та архітектори. Так з'явилися перші музейні заклади, рівень доступу до яких залежав лише від бажання власника. Деякі були відкриті лише для титулованих осіб і придворних художників, які вважали, що можуть показати свої виставки ширшій аудиторії.

Старий Музей (Altes Museum) у Берліні (Рис. А.12.) (2-га назва античного мистецтва) знаходиться на знаменитому Музейному острові. Будівництво цієї будівлі музею почалося в 1823 році. Спочатку воно передбачалося для розміщення королівської колекції мистецтва та археології. Будівля музею побудована в неокласичному стилі, проект розробив архітектор Карл Фрідріх Шінкель [22].

Будівництво було завершено в 1830 році. Нині в будинку зберігаються рідкісні, досить оригінальні предмети. Вирощується на спеціальній основі. Таким чином, конструкція має велику висоту, забезпечуючи при цьому додатковий захист відкритих предметів від проникнення вологи. Тому, що музей розташований на острові, тому ризик затоплення дуже високий. Вхід до Старого музею має досить оригінальний вигляд: перед будівлею стоїть величезний гранітний басейн. Цей витвір мистецтва Шінкеля важить 76 тонн, діаметр чаші становить 7 метрів. Будівля Старого музею значно постраждала під час Другої світової війни. Музей було відновлено лише в 1966 р. У XVIII ст. з'явилися нові профільні групи та музейні підгрупи. Отже, 1738 1748... перший археологічний музей відкрився в Неаполі на місці розкопок Геркуланума і Помпеї. Резонанс викликали і розкопки Г. Шлімана, навколо їх результатів не вщухають суперечки донині. У XVIII ст почалося будівництво спеціальних музейних будівель. Перша спеціалізована музейна будівля у Німеччині була художня галерея Сан-Сусі, спроектована Брюінгом, (Рис. А.13.) побудована між 1755 і 1763 рр. Це було наприкінці XVIII ст., колекції називаються «музеями» [7].

1.3.2. Національні музеї Європи та музеї національного мистецтва

В епоху Відродження в Італії почалося систематичне збирання наукових і художніх реліквій (Табл. Б.2). У збиранні брали участь європейські монархи, духовенство, знать і багаті купці. Наприкінці 15 початок 16 століть колекції лягли в основу найстаріших музеїв: Ватикану, Уффіці, Лувру та Дрезденської картинної галереї. Музейна політика також розвивається. Європа переживає «музейний бум», головною ознакою якого є рухом за відкриття музеїв для публіки та припинення поділу відвідувачів на бажаних та не дуже небажаних. У 1807 році в Данії була створена Королівська комісія і розпочато роботу зі створення Національного музею старожитностей. Музей був відкритий для публіки в 1819 році.

Діяльність музею сформувала нові принципи наукової роботи, виставкової діяльності та роботи з відвідувачами: По-перше, музей має величезну археологічну колекцію. Спроба представити цю колекцію в музейній експозиції привела Ведель-Сімонсена в 1813 році до ідеї представити первісне минуле людства, включаючи три шари кам'яного, бронзового і бронзового віку. Так

зародилася дивергенція первісного суспільства, яка використовувалася у виготовленні знарядь виробництва [22].

Ця періодичність лягла в основу систематизації археологічних матеріалів. Тому другою характеристикою Національного музею старожитностей є те, що він є 1 у світі системо-археологічним музеєм.

Третя особливість — політика відвідувачів. Вона свідомо не була елітарною. Створивши перші інструкції для своїх колег, куратор музею Томсен керував ними в роботі з фермерами. Причини цього тривіальні: саме під час польових досліджень у музеях можна знайти цікаві предмети, які потім здають або продають для колекції [44].

Іспанські думки 1784 року. Королівський музей Прадо (Рис. А.14.) в основному присвячений природничим експонатам, а не творам мистецтва. Лише в 1819 р. він став функціонувати як музей. Будівля для нього була побудована за проектом Хуана де Вільянуева.

У 1824 році Національна галерея Великої Британії (Рис. А.15.) була урочисто відкрита завдяки колекціям, подарованим і заповіданим низкою осіб.

У 1837 році був заснований Голландський державний музей (Рис. А.16.), установа цієї країни. Відкриття музею для відвідувачів стало можливим завдяки допомозі педагога. Вони одними з 1-их визначили роль музею як освітнього закладу, здатного доносити змістовну інформацію. вперше націоналізовано [43].

Французька революція була пов'язана з колекціями, що належали королівській сім'ї, їх демонстрацією та відкриттям для публіки. У 1793 році декретом Конвенту паризький Лувр (Рис. А.17.), який колись був королівським палацом, був перетворений на національний публічний художній музей. Ця подія відкриває доступ до колекцій королів і королівських зборів. У Швеції, надивлячись на заяву короля Густава III у 1777 році, що все його наповнення (колекція) мають належати народу, відкриття громадських музеїв відбулося лише через 85 років [36].

З початку 19 століття Німеччина була лідером у музейному будівництві. У Пруссії люди вірили, що музеї повинні використовуватися для суспільного блага, повинні бути відкритими для публіки, оскільки вони є джерелом освіти. У 1805 році в Берліні був заснований музей, але після війни з Наполеоном більшу його

частину перевезли до Парижа. У 1828 році відкрився новий Берлінський музей у будівлі, побудованій К.Ф. Шинкель (1823-1828), названий Старий музей. У Мюнхені ще в 1810 р. виникли плани створити музей антикварних пластикових речей. У 1814 р. майбутній король Людвіг I Баварський отримав статус храму Афіни Аттай з острова Егіна в 1815 р. Олбанська колекція античних скульптур. Ці колекції були основою колекцій Гліптотеки, яка відкрилася в 1830 році. Ще до цього, в 1804 році, існували плани побудови нової картинної галереї У Мюнхені в 1836 роках було побудовано мюнхенська Пінакотека. Один із найвідоміших музеїв був заснований у Мюнхені в 1903 році інженером [18].

Оскара фон Міллера і названий Німецьким музеєм. Вона була задумана як організація, яка не тільки зберігає видатні досягнення в галузі природничих наук і технологій, але й демонструє вплив науково-технічного прогресу на суспільне життя. Спочатку музей розміщувався в частині колишньої будівлі Баварського національного музею, який, у свою чергу, розширив свої складські та експозиційні площі за рахунок занедбаних військових казарм. Але в 1911 році місто виділило йому острів на річці Ізар. Будівництво музею обійшлося в 14 млн марок. До 1913 року будівництво взагалі було завершено, але його переїзд було затримано війною, тому нові експозиційні зали відкрилися 6 травня 1925р. для відвідувачів, в день 70-річчя Оскара фон Міллера [43].

1.3.3. Особливості Американського музею Метрополітен

Метрополітен-музей у Нью-Йорку (Рис. А.18.) — найстаріший музей в Америці, заснований у 1870 році урядом штату Нью-Йорк. Від початку ні приміщення, ні колекції, ні кошти для їх придбання не формувалися за рахунок дарунків і пожертвувань окремих громадян. У музеї понад 2 мільйони творів мистецтва представлені в 19 різних розділах. Також відомий як Met Museum, це один із найбільших художніх музеїв у світі [20].

Перша виставка відкрилася в 1872 році в приміщенні танцювальної школи, а власний будинок школи, триповерхнева споруда під скляним дахом, був побудований в 1880 році (арх. Калвер Во і Рей Молд). Згодом до головного корпусу прибудували корпуси та павільйони [28].

Музей Метрополітен із великим видавничим центром. Видання музею приносять річний прибуток у 1,5 мільйона доларів. Щороку музей відвідує понад

6 мільйонів людей. Екскурсії проходять багатьма мовами світу. Також можна мовою жестів для глухонімих [20].

1.4. Передумови формування музеїв сучасного типу

Процес перетворення музею в соціокультурний інститут розпочався в одну з найбільших епох європейської історії, яка виникла в Італії і тривала з середини XIV століття до останніх десятиліть XVI століття, хоча в більшості інших західних і країнах Центральної Європи її поява почалася наприкінці XV ст., а завершальна фаза досягла початку XVII ст.

Носить ім'я художника Дж. Вазарі, який у 1550 р. позначив терміном «Відродження» діяльність італійських художників початку XIV ст., трохи пізніше це поняття набуло широкого змісту і почало позначає період формування і розвитку принципово нової культури в Італії та інших країнах Європи. З середини XIX ст. Термін «Відродження» став його синонімом [20].

Епоха Відродження була побудована на античних засадах і не вкладалася у вузькі рамки державно-ділових відносин і аскетичної етики Церкви. Світські принципи впевнено заявляють про своє право на самостійний розвиток. Література, мистецтво, філософія, наука й освіта ставали все більш незалежними від Церкви, а в системі закріплювалися ідеї гуманізму (від тогочасної латинської — людина, людина). Система цінностей Діамалі.

Почесне місце в колекціях епохи Відродження займають і твори сучасних скульпторів та живописців. Саме поле мистецтва багато в чому є дзеркалом змін, які відбуваються в той час. Художник поступово звільнявся від раніше обов'язкового цехового членства. Так почався розквіт світських орденів і меценатства, завдяки чому люди вже не думали про хліб насущний. «Мистецтво прагнуло звільнитися від правил Церкви й опанувати нові методи відтворення краси й різноманітності реального світу. З'являється «Art». Для мистецтва. Вже оцінено за естетичними критеріями. Вартими колекції вважалися не тільки завершені роботи, а й начерки, начерки, начерки. Крім того, епоха Відродження поклала початок відродженню історії як науки, з особливим наголосом на розумінні досягнень великих і могутніх людей.

Потужним поштовхом для розвитку колекції стали Великі географічні відкриття XV-XVI століть, завдяки яким європейці відкрили невідомі раніше світи Америки, Африки, Південної Азії – Сходу та Далекого Сходу. Екзотичний одяг і зброя, столовий і домашнє начиння стали потрапляти в колекції колекціонерів спочатку через моряків, потім через агентів [52].

У межах епохи ренесансні гуманістичні ідеї отримали подальший розвиток у Німеччині, Франції, Австрії, Угорщині, Нідерландах, Чехії, частині Італії та Іспанії разом з іншими колоніями. Скарби які там зібрали згодом ляжуть в основу багатьох європейських музеїв, зокрема музею Прадо в Мадриді та Музею історії мистецтв у Відні (Рис. А.19.). Однак загалом колекції епохи Відродження були неоднорідними: вони включали картини та мінерали, скульптури та логічні інструменти, антикваріат та кокоси, що значною мірою відображало вивільнення інтелекту всіх людей, які оточували персонажів того часу. Таким чином, XVI століття ознаменувалося значними і якісними змінами в розвитку колекціонування. Фактори формування сучасного музейного простору були різними (Табл. Б.3). Іноді для роботи над цими виставками запрошуються видатні гуманісти, художники та архітектори. Так з'явилися перші музейні заклади, доступність яких цілком залежала від волі власника: одні були відкриті лише для титулованих осіб та придворних художників, інші організації демонстрували свої експонати для публіки [20].

1.5. Еволюція сучасного музею

Саме в епоху Просвітництва виникла та набула подальшого розвитку надзвичайно актуальна сьогодні освітня й соціокультурна парадигма музею. Відомий музеолог К. Хадсон стверджував, що “музеї подібні християнству, несуть на собі відбиток суспільства, в якому вони існують”.

Для II пол. XVIII – початку XIX ст. характерна освітньо-просвітня концептуальна модель музею.

На початку XIX ст. на теренах сучасної України виникають перші університетські музеї при Харківському (1804), (Рис. А.20.) Київському (1835) (Рис. А.21.), Львівському (1852) (Рис. А.22.), Новоросійському (1865) (Рис. А.23.) та інших університетах. Їх колекції слугували основою для наукових

досліджень, предмети з музейних колекцій використовувались як наочність у навчальному процесі, що сприяло розвитку освіти, пробудженню інтересу до наук. Концепція університетського музею передбачала забезпечення курсів окремих навчальних дисциплін фактичним матеріалом [34].

З другої половини XIX ст. музейна діяльність характеризується пошуком нових моделей організації музеїв, розробкою експозиційних новацій, способів взаємодії відвідувачів з музейними об'єктами. Для цього періоду характерна навчальна, освітньо-виховна концепція музею. Формування філософських поглядів на мету і функції музею в цей час відбувалося під впливом Д. Рескіна (1819–1900), який вбачав у музеї місце, де життєві спостереження людини використовуються для розвитку й усвідомлення відчуття душевної краси, для професійної творчості .

На рубежі XIX–XX ст. у формування дидактичних основ педагогіки музейної діяльності певний внесок зробили представники різних країн: Дж. Рескін, американський учений Д. Гудд, який визначив мету музею – знайомство з ідеями через музейні експонати. Частково ідеї Гудда були реалізовані музеєм Метрополітен, що створив велику систему музейнопедагогічних програм для різних категорій відвідувачів. Новаторські ідеї Гудда одержали подальший розвиток у дослідженні Б. Гілмана (1852–1923). Він виклав філософські основи діяльності художнього музею як центру культури, закріплюючи за музейною освітою найважливішу функцію – сприяти освоєнню культури шляхом розвитку здатності особистості відчувати і сприймати навколишній світ [36].

На початку XX ст. сформувався погляд на музей як на вищий тип освітнього інституту демократичного характеру. У цей час помітним явищем стали праці російського філософа М. Федорова (1828–1903). Поняття “музей” було одним із центральних у його філософській системі. Уперше у вітчизняній науці уявлення про музей було підняте до високого рівня найважливіших загальнолюдських цінностей, серед яких автор особливо підкреслював значущість історико-меморіальних об'єктів [52].

У другій половині XX століття дослідження музею, в цілому, містило дві тенденції явну і приховану. Відповідно до першої відбувалося розширення проблемного поля аналізу музею, ріст напрямів його концептуалізації. Друга

тенденція виявляла пошуки внутрішніх мотивів першої – спрямованість на розкриття власного буття музею, оскільки збереження невизначеності гальмує і сам процес концептуалізації: адже будь-яка наука будується, якщо виявлений її власний об'єкт, власні умови і межі її існування.

Проте друга тенденція в розвитку музеєзнавства залишається ще недостатньо усвідомленою, насамперед – в плані методології. В цьому, зокрема, виражається певне “відставання” сучасної філософії в осмисленні феномену музею як соціально-культурного явища, хоча, як зазначалося, ще в ХІХ столітті М. Федоров виявив саме філософський контекст цього феномену та розкрив глибину його існування [26].

На сучасному етапі “емпіричним” можна вважати інституціональний підхід, відповідно до якого музей видається як інститут, пов'язаний зі зберіганням, збиранням і демонстрацією об'єктів для публіки. У зв'язку з цим виникає необхідність залучення більш високого рівня узагальнення, в якому б визначався сенс цих функцій музею.

Інституціональний напрям у дослідженні музею оформився з початку 60-х рр. ХХ століття. Родоначальником цього напрямку А. М. Разгоном були визначені основні функції музею: документування історичного процесу; охоронна; науково-дослідна; навчально-виховна [26].

У руслі “розширення кола функцій музею” Д. А. Равикович побудувала свою модель музею як установи, спрямованої на організацію вільного часу людей, – способу реалізації відповідного замовлення суспільства .

На початку нового тисячоліття почала домінувати музейна педагогіка – наукова дисципліна, що знаходиться на перетині музеєзнавства, педагогіки і психології, предметом якої є педагогічні аспекти музейної комунікації. Зокрема такі її напрями: традиційна; соціально-зорієнтована; інформаційна. Отже, у зв'язку з визначенням тенденцій розвитку зазначеної галузі були визначені й основні положення сучасної концепції музейної педагогіки (Табл. Б.4): функції музеїв поширюються на всі аспекти людської діяльності, щоб знайти відповіді на питання в контексті сталого розвитку суспільства; педагогічна праця в музеї сприяє підвищенню освітнього потенціалу; концепція освіти змінюється у зв'язку зі зміною підходів до освіти; просвітницька робота допомагає повніше

використовувати колекцію, оскільки вона взаємозалежна з освітою; існує необхідність використання міждисциплінарного підходу до створення тематичних експозицій, тому що людина пізнає життя поза рамками окремо взятих дисциплін; пізнавальна за якою відвідувач спілкується з працівником музею;

Сучасна музейна педагогіка розвивається в руслі проблем музейної комунікації.: · естетична; · знакова; · діалогова; · міждисциплінарна [47].

1.6. Провідні музеї світу

1. Собор Святого Петра у Ватикані. (Рис. А.24.) (Табл. Б.5) понад 500 років. П'ять століть тому, 12 жовтня 1506 року, за наказом Папа Юлія 11 було закладено перший камінець у його фундамент. Церква була освітлена лише 18 листопада 1626 році.

До 1990 р. базиліка Святого Петра в Римі була найбільшим католицьким храмом у світі (у 1990 році її перевершила церква Ямусукро, столиця держави Кот-д'Івуар в Африці). , колишній Кот-д'Івуар). На згадку будівельники церкви виклали на землю мармурові плити розміром з найбільші храми світу.

Розміри церкви просто вражають. Площа становить 22 067 кв. м. Висота собору - 189 м, довжина без воріт - 186,36 м, з воротами - 211,5 м.[42].

2. Лувр. (Рис. А.25.) – це музей, який народився в розпал революції, розташований в Парижі комплексі палаців, побудованих протягом століть. 21 вересня 1792 року Конвент вирішив заснувати музей і урочисто відкрив його в 1793 році [36].

На складах королівської колекції на початку 18 століття налічувалося 2500 картин. Зараз у Луврі 250 тис. експозиції представлені в шести напрямках: Стародавній Схід, античність, Греція і Рим, живопис і графіка, скульптура, декор - а також Музей Клоні в Парижі.

У відділі живопису є талановиті художники: Рафаель, Мікеланджело, Тиціан, Веронезе, Рубенс , Рембрандт, та інші [53].

3. Стара пінакотека в Мюнхені(Рис. А.26.) демонструє лише картини. Колекція почалася з придбання картини художника Альбрехта Альтдорфера «Битва Олександра Македонського з перським царем Дарієм» (1529).

Було придбано одинадцять творів Альбрехта Дюрера («Автопортрет», 1500), зібрання творів художника Пітера Пауля Рубенса(1577-1640).

Виставка побудована за тематичним і хронологічним принципами, картини класифіковані відповідно до мистецтва, школи та епохи, в якій працювали німецькі живописці, Ганс Гольбейн Старина, Лукас Кранах та інші.

4. Британський національний музей. (Рис. А.27.) є найстарішим музеєм у світі, заснованим у 1753 році та відкритим для огляду у 1759 році.

Музей налічує понад 94 галереї та понад тисячу творів мистецтва.

Бібліотека Британського музею містить 105 тисяч рукописів, 7 мільйонів друкованих книг, близько 100 тис. грамот і документів, понад 3 тис. папірусів, підписи В. Шекспіра, І Ньютона Е. Роттердамського. та інших видатних діячів.

5. Музей Національ дель Прадо у Мадриді. (Рис. А.28.). Будівля, яка зараз є музеєм, була побудована за наказом Карла II у 1785 році за архітектурним проектом Хуана де Вільянуева, щоб служити кабінетами природної історії.

Перший музейний каталог, опублікований у 1819 році, був присвячений іспанському живопису та включав 311 картин, за винятком важливої королівської колекції, яка є ядром сучасного музею, і почав значно зростати в 16 столітті. Їхні зусилля та цілеспрямованість допомогли королівській колекції збільшитися. Кілька шедеврів зараз виставлені в Прадо [42].

6. Рейскмузей (Амстердамський національний музей). (Рис. А.29.) є найбільшим музеєм Нідерландів, який щорічно приваблює мільйони відвідувачів. Музей був заснований в 1800 році в Гаазі як Національна художня галерея і лише в 1808 році був переведений в Амстердам за наказом Луї Бонапарта, брата Наполеона.

Сучасна будівля музею була створена в 1876-1885 роках за архітектурним проектом Пітера Кейперса і містить поєднання елементів готики та ренесансу. Кейпер отримав шанс попрацювати над своїм проектом після перемоги на конкурсі кращих моделей у 1876 році [48].

Висновки до розділу 1

Аналізуючи більшість публікацій на тему дорядянських історичних досліджень присвячено історії відкриття та функціонування окремих музеїв. Ці

твори, створені в рамках позитивістської парадигми, характеризуються високою інформативністю та відсутністю концептуальних висновків. Якщо не зважати на це, можна відзначити вагомий внесок у дослідження охорони та збереження пам'яток історії, культури та музеєзнавства XIX – XX ст., сучасників та тих, хто безпосередньо причетний до цього процесу. У радянській історії розглядалася історія музейних установ. Разом з тим у певні періоди велике значення мали праці радянських істориків, з'являлися не тільки описові, але й узагальнюючі праці. Природно, що українські історики 1990-2000 рр. приділяли велику увагу розвитку музейної діяльності досліджуваного періоду [1].

Тому музеологічне мислення, як одне з основних питань, системно визначає, досліджує та переглядає межі «континууму», в якому формується та існує музей як «об'єднання» різних періодів існування суспільства, його змістовну, символічну природу. . Аспекти. зміст і культурне середовище у співвідношенні з сучасністю. Представлені концептуальні моделі мають надзвичайно важливий і визначальний вплив на музейну діяльність у кожному етапі розвитку суспільства.

РОЗДІЛ 2

Типологія, класифікація та соціальні функції музеїв

2.1. Класифікація та типологія музеїв

Музейна мережа в нашій країні будується на основі наукової класифікації радянського музеології. Як зазначалося вище, на ранніх етапах розвитку музеїв не було чіткої класифікації музеїв. В основному вони містять невеликі, розрізнені колекції з загальними назвами, наприклад «Музей старожитностей». (Рис. А30.) Пізніше, з розвитком музейної діяльності, ці заклади спеціалізувалися на історичному, художньому, природничому, науковому та іншому музеологічному обліку. Вони поділяються на групи, характеру колекцій або з інших причин. Сучасна наукова класифікація була остаточно створена в післявоєнні роки. Він диференціює музеї за типом і профілем. Тип музею визначається його громадським призначенням і експлуатаційними цілями. Є три види музеїв:

1) науково-освітні. Вони для широких мас населення. У нашій країні найбільше. Це, наприклад, Третьяковська галерея (Рис. А31.) тощо.

2) академічні або науково-дослідні, вони призначені для спеціалістів.

3) навчання учнівської та студентської молоді. Вони є в середніх спец. навч. закладах, школах, і вузах з навчальною метою (напр., Зоологічний музей Київського університету) (Рис. А32.).

Музейний профіль визначається основним змістом фонду та його зв'язком з тією чи будь якою іншою галуззю мистецтва, науки чи іншого виробництва. В даний час діють музеї таких галузей: історико-краєзнавчий, художній (художній), меморіальний, літературний, природничо-науковий, промисловий. Музеї кожного з перелічених профілів можуть мати ще більш вузьку спеціалізацію, поділ на види та підвиди. (Табл. Б.6) [23].

2.1.1. Музеї історичного профілю

До історичної групи належать такі музеї, які збирають, досліджують і демонструють документи про розвиток класову боротьбу, суспільства, революційні рухи, важливі історичні події, перемоги та битви, героїв, а також знаряддя праці, пам'ятки побуту та культури, створені людьми протягом століть.

Зберігаючи великі цінності, історичні музеї проводять широку науково-просвітницьку роботу. Нині в нашій країні налічується 205 історичних музеїв.

Філія Державного музею історії УРСР (Рис. А.33.) з Музеєм історії ювелірного мистецтва УРСР(Рис. А.34.), де представлені майстерні ювелірні набори золотарів різних епох (від VI ст. до н. е. до початку 20 ст. н. е.). Це вироби із срібла, пати, золота, прикрашені дорогоцінними діамантами, рубінами, топазами, аметистами, смарагдами тощо.

Експозицій музею три: у першій представлено художню сітку VI ст. золото та срібло періоду XIII ст. н.п., друга частина – вироби українських ювелірів XIV-XIX ст., третя частина присвячена нумізматиці (така колекція музею є однією з найбільших колекцій в країні)

Через перемогу Великої Жовтневої комуністичної революції, участь у громадянській, Великій Вітчизняній війнах та культурно-господарський розвиток країни в післявоєнні роки. Експонуються зразки продукції провідних харківських підприємств, турбінного заводу та інших, почесні грамоти, ордени, значки та нагороди. Інші піонери. У галузі сільського господарства ви — діячі культури. Подано матеріали з міжнародних зв'язків Харківської області.

Також представлені пам'ятки територіальної культури з найдавніших часів: стоянка кам'яного віку, що виходить на річку Супой, гробниці в курганному могильнику до епохи бронзи, склепіння давньослов'янських розкопок, дерев'яні споруди 9 ст. -10 ст. з київського Подолу, давньої гончарної гори в Білгороді під Києвом та ін.

Важливим видом історичного музею є історико-революційний. Багато документів з історії класової боротьби, революційних рухів, Великої Жовтневої революції, громад-війни, а також експонатів, що свідчать про успіхи соціалістичного будівництва після революції [39].

Приклад історично-культурного заповідника в нашій країні є Державний історико-архітектурний заповідник «Софійський музей»(Рис. А35.), відкритий у 1934 році в центрі Києва. Його площа 5 гектарів розташований комплекс пам'яток архітектури XI XVII століття, найвідоміша споруда серед яких – Софійський собор, всесвітньо відома пам'ятка, зведена за часів Я. Мудрого. В давнину собор був культурним і громадським центром Русі, в ньому

розташовувався великокнязівський престол, приймав іноземних послів, підписував договори, оголошував укази, вів літопис і є першою школою. Завдяки роботам радянських учених І.В.Моргілевський В.М.Лазарева, Ю.С.Аскева, М.К.Каргера, С.О.Висоцького встановлено первинний вигляд собору і внутрішнього оздоблення. П'ять-тринадцяту велику баню оточують галереї, а із західного боку розташовані дві вежі. Тоді він закінчив. Друг. Інтер'єр церкви, в якій зберігаються монументальні джінпаї 11 століття, дуже унікальний. мозаїки (у смальтовому різнокольоровому склі) і фрески (розписані мінеральною фарбою для штукатурки). Центральний підкупольний простір і головний зал прикрашені мозаїкою (збереглося 260 кв. м).

Києво-Печерський державний заповідник (Рис. А.36.)– великий і цікавий природний заповідник України. На площі 28 гектарів розташовано понад 80 пам'яток старовинної архітектури, що мають історичну та художню цінність. Серед них такі пам'ятки, як Успенський собор (Рис. А.37.)11 ст.(після війни 12 ст. - в руїнах), Берестівська Свято-Троїцька і Спаська церква(Рис. А.38.), церква 17 ст., Всіх Святих, 18 ст. дзвіниця, господарські споруди, дзвіниці Дальніх печер та Ближніх печер XVII ст., фортечні мури та башти XVIII ст., підземні церкви печери, та ін. Заповідник містить унікальні колекції образотворчого, станкового живопису, гравюр, друкованих пам'яток, зразків українського золота, вишивки дорогоцінних тканин тощо. У заповіднику організовано багато постійних експозицій: «Художні вироби XVI-XIX ст.», «Костел Успіння Діви Марії, пам'ятки архітектури XI-XVIII ст.» (Рис. А.39.), з дорогоцінних металів», «Гравюри 17-18 ст.», «Дорогоцінні тканини 16-19 ст.», «Церква Христа Спасителя на Берестові - місце поховання Юрія Долгорукого, засновника Москви», «Мініатюра», «Історія Лаврської печери» та ін. [36].

2.1.2. Краєзнавчі музеї

Музеї цієї категорії збирають, зберігають, досліджують і демонструють матеріали, які розповідають про природу, економіку, історію та культуру даної місцевості, геологію, ботаніку, зоологію, палеонтологію, археологію, етнографію та різноманітні колекції, знаряддя праці та місцеві промисли.

історичні періоди, твори літератури, мистецтва, народної творчості тощо. Особливістю краєзнавчих музеїв є те, що вони пропонують широкий вибір експонатів, поєднуючи музейні особливості з історичними, природничими та науковими записами, а іноді мають мистецькі, культурні та дослідницькі чи меморіальні. З цієї причини їх також називають музеями складних записів. Розробка краєзнавчих музеїв почалося в 1-ші роки Радянської влади, коли набув розмаху краєзнавчий рух. Їх прототипом були губернські музеї дореволюційної доби, які виникли в Україні в кінці XIX ст., але вони були невеликими за обсягом і не розраховані на всебічне представлення життя краю. Сучасні краєзнавчі музеї становлять найбільшу групу музеїв нашої країни: із 1259 громадських музеїв різного профілю – 545 краєзнавчих музеїв, в Україні відповідно від 150 до 54[35].

Експозиція краєзнавчого музею складається з 3 залів: природи, дореволюційного минулого, радянського періоду (основне відділення). Є музеї які додатково меморіальні, художні, літературні, та інші відділи залежать від колекцій які є. Галерея дореволюційного минулого, як і історичний музей, побудовані за суспільно-економічними формаціями, на основі марксистсько-ленінської методології. Широко використовуються місцеві матеріали. Головною метою відділу радянських часів була демонстрація досягнень краю в галузі економіки, техніки, науки і культури радянської влади.

Краєзнавчий музей проводить велику просвітницьку та просвітницьку роботу. Формати – численні лекції, пересувні виставки, відомими людьми краю, героями праці, тощо. Також досліджує місцеві природні багатства, чим сприяє розвитку народного господарства [17].

У природничому відділі створено цікаві тематичні виставкові комплекси про ґрунти краю, ліси краю, тваринний світ краю тощо.

Краєзнавчий музей Білгород-Дністровський (Рис. А.40). засновано в республіці в післявоєнні роки. Окрім основної експозиційної площі, тут також розташовані середньовічні фортеці, сучасні пам'ятки архітектури та зони релігії та атеїзму [32].

Серед великих краєзнавчих музеїв в Україні можна назвати також Кримський (у Сімферополі)(Рис. А.41),Житомирський (Рис. А.42)Чернівецький (Рис. А.43) та Одеський (Рис. А.44) музеї. Нещодавно відбулися важливі нові

виставки у Ворошиловграді (Рис. А.45) та Вінниці. (Рис. А.46) Донецький(Рис. А.47), Рівненський(Рис. А.48) та інші краєзнавчі музеї [26].

2.1.3. Музеї художнього профілю

Музеї такого типу зберігають, виховують і популяризують твори графіки, живопису, скульптури, прикладного мистецтва, а також виняткове народне мистецтво. У дореволюційний період більшість із них були недоступні для робітників. За радянських часів ці музеї значно поповнили свої колекції націоналізованими приват-колекціями, а згодом і творами з художніх фондів країни. У порівнянні з дореволюційним періодом кількість художніх музеїв нині зросла більш ніж удвічі. Сьогодні їх 179 по всій країні і близько 30 в нашій республіці.

Експозиції цих музеїв, а також ін. побудований на основі методології марксистсько-лєпінської. Висвітлюють історію розвитку різного виду мистецтва в історичному порядку, показуючи твори в реалістичному напрямку [11].

В музеї багато творів майстри ХІХ початку ХХ ст. В залі зібрано картини, ескізи і етюдів М. В. Нестерова. Гордістю музею є колекція (рідкісна) творів М. О. Врубель (серед них прекрасна картина «Дівчина на тлі перського килима»). Роботи інших відомих художників К.О.Коровіна, А.О.Рилова, А.Ю.Архипова. Твори відомих радянських художників Б.В. Йохансон, та ін., скульптури М.А. Андрєєва, графічний дизайнер В. О. Фаворський, та ін. Серед художніх музеїв в Україні – Львівська галерея мистецтв (Рис. А.49.). Зараз у фонді зберігається понад 24 тис. творів мистецтва Основу експозиції становлять твори мистецтва Західної Європи. Тут широко представлений італійський живопис від епохи Відродження до ХVІІІ століття. (рельєф «Розп'яття» Донателло (Рис. А.50.) «Портрет чоловіка» Тіціана (Рис. А.51.) та ін.). У невеликому розділі представлено іспанське мистецтво, особливо роботи Х. Рібери («Святий Ієронім» (Рис. А.52.) і Ф.-Х. Хойт («Маха на балконі» (Рис. А.53.)). Серед фламандських творів мистецтва вишуканий натюрморт Я. Ван Кесселя та «Портрет чоловіка» , серед голландських пейзажів С. Ромбутса, сцени жанру Д. Халса. В експозиції є німецькі розділи (картини Г.Мульхера, та ін.), австрійське та французьке мистецтво (твори Г. Робера). Справжнім шедевром французького мистецтва є картина Ж. де Латура «У домі кредитора» (Рис. А.54.) [18].

Філія Львівської галереї мистецтв – відкритий Музей-заповідник Х-ХVIII ст. Олеський замок (Рис. А.55.). Розташований біля села Олеське, неподалік Львова. Олеський замок — пам'ятка архітектури 14-17 століття. У відреставрованому приміщенні відкрито музей, у якому представлено близько 500 творів живопису, скульптури та прикладного мистецтва. До складу заповідника також входить невелика територія замку, де відновлено парк, водосховище, паркові споруди та скульптури.

Багата експозиція радянської доби розповідає про розквіт українського мистецтва після Великої Жовтневої революції. Тут представлено багато творів відомих народних умільців, роботи цілих косівських осередків кераміки та народної творчості, серветки, картини, гуцульська та лемківська різьба по дереву, а також посуд, порцеляна та фаянс різних українських фабрик. Серед інших художніх музеїв України Дніпропетровський (Рис. А.56.), Харківський (Рис. А.57.), Одеський (Рис. А.58.). художні музеї тощо [25].

2.1.4. Меморіальні музеї

Це назви музеїв, присвячених особливим особистостям, у певному сенсі вони є пам'ятниками їхньої уваги. Сьогодні в нашій державі налічується 258 таких музеїв, з них близько 50 в Україні. Меморіальний музей великих вчених (наприклад, К. А. Тімірязєва, К. Є. Ціолковський), автор публікацій (О. С. Пушкін, Т.Г. Шевченко), композитор і художник (П.І. Чайковський та ін.). Меморіальний музей проводить велику збирацьку, наукову та просвітницьку роботу. Їхня особливість полягає, що вони не лише зберегли комплекс спогадів, пов'язаних із життям і діяльністю видатної особистості, а й створили додаткові артефакти, які вказують на роль цієї особистості в історії, у розвитку науки і культури, розкажіть, як вшанувати його пам'ять [10].

Прикладом меморіального музею, присвяченого видатним ученим, є музей К. А. Тімірязєва (Рис. А.59.), відкритий в 1920 в його московській резиденції. Там зберігається близько 15 тис. цінних артефактів: наукові прилади, особисті речі вченого, багато фотографій, рукописи, дипломи, у тому числі підписана Дарвіном. В Україні в 1931 р. засновано Д.К. було відкрито. Заболотного, видатного радянського українського мікробіолога та епідеміолога з села Заболотного Вінницької області.

Портрет В.А. Жуковського робота К.П. Брюллова(Рис. А.60.), за який було викуплено Шевченка. Всебічно висвітлено літературно-мистецький доробок Шевченка різних періодів: твори, створені на засланні, «вільна» збірка його поезій, маркери особистих речей, пензлі, фарби, гравюри. Вони відображають добу, життя і діяльність Шевченка. Документи про значення (світове) творчості Шевченка, десятками мов перекладають його твори радянських і зарубіжних народів представлені в кількох залах музею. До виставки також входять розділи «Шевченко і музика», «Шевченко і театр» тощо. Яскраво показано вшанування пам'яті поета в дореволюційний рік радянської доби [8].

2.1.5. Музеї природничо-історичного профілю

До групи належать такі музеї, які зберігають, досліджують і демонструють найрізноманітніші геологічні, ботанічні, палеонтологічні, петрографічні, мінералогічні, зоологічні та інші матеріали і роздуми, відображають в своїх експозиціях найновіші досягнення природознавства. Ці музеї тісно пов'язані з університетськими водними та науково-дослідними інститутами вищих навчальних закладів, діяльність яких носить як науковий, так і освітній характер. Одним із найбільших природознавчих музеїв України є Центральний природничо-науковий музей АН УРСР (Рис. А.61.), відкритий у 1973 р. у Києві. Він включає кілька музеїв: геологічний, ботанічний, палеонтологічний, зоологічний та археологічний. Бюджет музею дуже великий, кілька мільйонів експонатів. У геологічному музеї зберігається близько 100 тис. експонатів, їх зібрали відомі вчені В. Лучицьким, П. А. Тутковським, Ст. Г. Бондарчук . Тут є експонати зразки корисних копалин України: кольорових металів і руди чорних, торф, вугілля, оздоблювальні матеріали корпусу 4, лабрадорит Житомирської області, мрамур Закарпаття, український граніт, цінні геологічні колекції ' ін. країни. У ботанічному саду багато цікавих експонатів. Музей зоології та палеонтології. Так, у Музеї палеонтології експонується житло первісної людини та кісток мамонта, знайдене в селі Межиріччі Київської області.

2.1.6. Музеї інших профілів

Можна сказати, що згадані вище музеї належать до стародавніх і традиційних пам'яток. Сучасний науково-технічний прогрес, мають великі досягнення культури і науки спричинили появу нових рекордів. Здебільшого це

галузі (техніка та економіка, сільське господарство, охорона здоров'я, освіта тощо) або музеї, створені при компетентних установах та організаціях. Робота там має свої особливості і вимагає спеціальної підготовки [2].

До нових профільних музеїв відносяться Арктичний музей у Ленінграді(Рис. А.62.), Державний музей космосу імені К. Є. Ціолковського (Рис. А.63.) в Калузі, музеї військових округів (Рис. А.64.), Музей підземників у Черкасах(Рис. А.65.), прикордонних зон світу, аптек, санаторіїв, інших установ, Музей простого неба тощо [49].

Національний музей народної архітектури і побуту УРСР (Рис. А.66.)— один із найбільших музеїв під відкритим небом. розташований у мальовничому місці Києві. На території у 120 гектарів, де сама природа вдало поєднала типові ландшафтні зони України –долини, степи, гори, та ліси, створено експозиції різних регіонів України – Центрального Придніпров'я, Полтавщини, Слобожанщини. Полісся, Поділля. Відвідувачі мають змогу оглянути типові куточки долини, степи давнього села з житловими, громадськими та промисловими будівлями, знаряддями праці та ремесел, хатнім начинням, столами та стільцями, посудом та творами декоративно-ужиткового мистецтва та народного мистецтва. Вони демонструють особливості соціально-економічного, історичного та культурного розвитку колишнього дореволюційного українського села [40].

Також готується розділ давньоруської архітектури, де будуть показані споруди 9-13 ст. Недавно в музеї відкрили відділ радянської доби, в якому представлено народне будівництво та побут сучасного українського села. У завершеному вигляді архітектурна етнографічна презентація музею включатиме близько чотириста будівель та понад 30 тисяч експонатів. У республіці також є музеї під відкритим небом у Переяславі-Хмельницькому, Ужгороді (Музей архітектури та народного побуту Закарпаття(Рис. А.67.)), Львові та Чернівцях.

2.1.7. Музеї на громадських засадах

Вище ми розглянули різні записи державних і міністерських музеїв. Окрему групу становлять музеї, що створюються з громадської ініціативи, завдяки активній підтримці радянських партійних органів під егідою сільських рад, школи, промислові підприємства, будинки культури, бібліотеки та інші

культурні заклади, установи та організації. Створення таких музеїв свідчить про великий патріотичний рух трудящих, про бажання зберегти єдність і досягнення свого народу. Активну участь у створенні музеїв брали переважно старі більшовики, ветерани революції, цивільні Вітчизняної війни, передовики виробництва. Залежно від характеру колекцій і експозицій громадські музеї поділяються на музеї історико-революційної слави, бойової і трудової, історії міст і сіл, краєзнавчі, промислові, шкільні, меморіальні, літератури, мистецтва та ін [32].

Цікавими громадськими історично-революційними музеями республіки є музеї В.І.Леніна в Копелі (Рис. А.68.) (Волинь. обл.), у Стрию (Рис. А.69.) та Ходорові (Рис. А.70.) (Львів. обл.), у селі Поліському (Київсь. обл.). Музей родини Ульянових у Бердянську (Рис. А.71.) (у будинку, де вони жили в 1911 році матері та сестри В. І. Леніна), музей М. Терези (Рис. А.72.) в м. Торе (Донецька обл.).

В країні, особливо в нашій республіці, багато музеїв бойової слави. Серед найкращих в Україні – Музей Героїв-прикордонників імені О.В. Лопатіна в селі Скоморох Львівська область, Музей Червоного Козацтва В.М. Примків у селі Павловці Черкаська обл. Музей О.В Суворова (Рис. А.73.) в с. Тиманівка на Вінницька обл., створений в будинку, де в 1796-1797 років. проживав славнозвісний Воденський полк [40].

Своєрідним публічним музеєм є Львівський фармацевтичний музей (Рис. А.74.), який існує 244 роки (перша згадка — 1735 р.). У 1966 році на його території реконструйовано музей. Це друга аптека-музей у нашій країні. Його інтер'єр залишився таким же, але збільшилася кількість ліків, які доставляються сюди з аптек зі Львова, Дрогобича та ін. міст України. Три народні художні музеї можна назвати Пархомівським музеєм Харківщини (Рис. А.75.), відкритим у 1955 р. у старовинній будівлі XVIII ст., у дев'яти залах розміщено експозицію відділів: археології, етнології, давньоруського мистецтва, дореволюційного мистецтва, Радянське і зарубіжне мистецтво. Експоновано близько т'ясот творів графіки, живопису, скульптури та декоративно-прикладного мистецтва [39]. У фонді зберігається більше тисячі артефактів. Громадський музей – це справжній народний музей. Вони проводили велику і багатогранну роботу: вивчали історію міст і сіл, млинів і фабрик, різних промислів, природу рідного краю, збирали

документи про героїв і вельмож нашої країни, сприяли розвитку культури в містах, патріотичного розвитку. і міжнародні музеї, і освітні робітники [23].

2.2. Соціальні функції музеїв

Питання суспільної корисності музеїв не нове. Проте розробка теорії проблеми соціальної функції музеїв можлива лише на 1-му етапі розвитку музеології. На теренах колишнього СРСР він вперше порушив цю проблему в окремих своїх працях наприкінці 60-х – на початку 70-х років 20 ст. Прискорилося, а в наступні десятиріччя стала предметом дослідження Д. Равіковича, Ю. В. Шевченка. Піщуліна [51].

У вітчизняному і зарубіжному музеєзнавстві основною функцією музею (Табл. Б.7) традиційно вважається документаційна та освітньо-просвітницька. Суть першого полягає в тому, що музей досліджує та відбирає природні об'єкти та об'єкти, створені людиною, які можуть слугувати автентичними (достовірними) свідченнями об'єктивної дійсності. Потрапивши до музейних колекцій, вони стають знаками та символами певної події чи явища [32].

Деякі дослідники які розрізняють самостійну дослідницьку, архівну чи охоронну функцію музею (А. Разгон, А. Фролов) і комунікаційну функцію (І. Іксанова). Нам здається навіть правомірним вважати їх такими, що впливають з двох найважливіших функцій музею. Самі дослідники критикували спроби охарактеризувати функції музейної діяльності (М. Гнедовський, В. Глузинський) і вважали «інституційно-інструментальне тлумачення поняття музею неповним, а отже необґрунтованим також правильним». Адже завдання науки, освіти чи будь-якої іншої зовнішньої сфери, пов'язаної з самим музеєм, аж ніяк не вичерпуються. Бо «музей, за словами п. Макахянсара також є форумом, де виражається геній часу та дух народу [47].

Таким чином, хоча питання соціальної функції музеїв обговорюється вітчизняними та зарубіжними музеологами вже не один десяток років, навряд чи його можна вважати повністю вирішеним [32].

Висновки до розділу 2

В другому розділі «Класифікація та соціальні функції музеїв» проведено типологію музеїв та визначено функції сучасних музеїв, проведено класифікації музейного простору. За своїм профілем музеї поділяються на такі види: музеї історичного профілю, краєзнавчі музеї, музеї художнього профілю, меморіальні музеї, музеї природничо-історичного профілю, музеї інших профілів, музеї на громадських засадах [23].

У 2 розділі доведено, що соціальна функція музею розкривається в збиранні першоджерел, безпосередньо пов'язаних з вивченням суспільства та природи ; в науковому документуванні, дослідженні та збереженні музейних експонатів; у створенні виставок і експозицій як своєрідних форм наукової популяризації; у науковій, виховній, гуманістичній та виховній діяльності [32].

РОЗДІЛ 3

Особливості дизайну сучасного музейного простору

3.1. Художньо-естетичні аспекти в дизайні музею

Технічна естетика оформлення музею створює гармонійне тематичне середовище. Художнє проектування приміщень для експонування музейних колекцій тех-профілю – це новий творчий підхід до проблеми проектування приміщень, курс вивчення історії мистецтва з історією техніки і науки. І це, поєднуючи принципи утилітаризму та естетичності, позитивно впливає на засвоєння лекційного курсу в галузі «Історія мистецтва, науки і техніки» [16].

У зв'язку з розвитком нових технологій в сучасній динаміці розвитку культури покращується і розвиток самої музейної справи. Отже, для досягнення поставлених проектувальниками цілей необхідно вирішити багато науково-дослідних завдань, таких як (Табл. Б.8):

- Досліджено поточну ситуацію та проаналізовано найважливіші базові інструменти науково-технічних музеїв для збереження музейних колекцій і творів мистецтва.
- У вивченні музейних експозицій, що стосуються галузі «Історія мистецтва, науки і техніки», удосконалюється процес поширення культурної спадщини минулого.
- Розкриваються особливості оформлення внутрішнього планування експозиційних залів у зв'язку з організацією нехудожньої художньої діяльності в приміщеннях музею;
- Підкреслено роль критичного дизайну в культурному будівництві України щодо збереження та поширення художньої культури [46].

Особливе значення мають макети та скульптури перед входом в музею, присвячені історії та документації музею. Доглянутий, цікавий і незвичайний зовнішній вигляд нікого не залишить байдужим. Меблі - це замкнутий простір (інтер'єр), функціонально і естетично організоване в будинку. Інтер'єри можна розділити на дві основні групи: громадські в приміщеннях колективного відвідування та житлові. Інтер'єр будинку – це портрет людини, яка в ньому живе. Житловий інтер'єр можна створити за власним візуальним проектом або за проектом професійного дизайнера. Головне завдання дизайнера – якомога

детальніше знати побажання замовника, його особистість. Найвищою винагородою для власника є повне виконання побажань замовника, адже жити в цьому інтер'єрі доведеться самому замовнику. Наприклад, при облаштуванні громадських інтер'єрів, як у нашому випадку галереї-музею, буде враховано призначення інтер'єру та його функціональні вимоги. Тому в музейних залах повинні бути просторі алеї та зручні експозиції для музейних колекцій, що створюють спокійну та тиху обстановку для отримання інформації відвідувачами, водночас – зонування простору, спеціальне освітлення. Інтер'єр має свою багату історію, розвиваючись разом з архітектурою, трохи відстаючи або випереджаючи її. Багато класичних стилів (класицизм, модерн тощо) та нові (хай-тек, мінімалізм тощо) дають дизайнерам широкі творчі можливості в оформленні житлових і громадських інтер'єрів. Створення інтер'єру, який би повністю відповідав усім функціональним та естетичним вимогам, був оригінальним і гармонійним - є головним завданням для дизайнера інтер'єру. Колірна палітра та зовнішній вигляд музейних експонатів не можуть бути змінені, і необхідно вивчати значення кольору та освітлення в дизайні музею, тому що основною функцією оздоблення музейного інтер'єру є не просто виконання декоративної функції. , ключ Саме так його сприймають відвідувачі музею, адже на нього сильно впливають колір і зір. Особливо важливо є правильного підібрати колір в цегляному склепінні досліджуваного музею-галереї. Освітлення допомагає надати кімнаті особливо позитивну ауру. Для досягнення такого ефекту необхідно прорахувати перерозподіл світлової енергії і відвести важливу роль в оформленні інтер'єру питанню освітлення експонатів [33]. Створення максимального комфорту та м'якого освітлення музейних приміщень – такий інноваційний підхід присутній у досліджуваних музейних галереях, що є одним з основних етапів проекту. Для фарбування швів між кладкою стін, стелі та підлоги використовуються теплі кольори та відтінки, щоб домогтися позитивного ефекту від милування кладкою і природного кольору очищеної цегли. Позитивна енергія тече від дверей - арок - до вікон, а для більш тривалого збереження на вікна наносять вітражі, вітражі або візерунки. Для того, щоб світлова енергія проходила вільно, не потрібно перекривати середину

музейних залів, це необхідно враховувати при оформленні експозицій під час фестивалів і виставок у галереях-музеях [50].

Актуальні питання формування архітектурної мови потребують подальшого вивчення: • символіка кольору у вітражах; • проблема кольорового освітлення всередині сучасного музею; • колір та світлова потужність музейних кімнат при вивченні предмета «Історія мистецтва, техніки і науки»; • кольорні властивості оригінальної кладки впливають на відвідувачів під час перегляду автентичних артефактів; • особливості розробки проекту Образотворче мистецтво в науково-технічних музеях; • сучасний стиль інтер'єру та художні фрески в нехудожніх музеях [45].

3.2. Види та напрями сучасних музейних атракцій

Такі сучасні музейні атракціони є способом підвищити привабливість експозиції для відвідувачів, вони використовують розваги для ігрового виконання основних функцій музею. Це особливо актуально у зв'язку з тим, що знання сприймаються людиною більш органічно, коли вони подані у ігровій формі. Концепція включає багато цікавих музейних подій, фестиваль, театралізовану екскурсію, музейні свята, «Ночі музеїв», музейні місії, турніри «Юрфікс», майстер-класи, флешмоби в музеях тощо. Навчальний відділ «Сучасні музейні атракції» вивчає практичні та теоретичні основи використання і створення привабливих робочих об'єктів для музейних працівників та відвідувачів [16].

Термін «атракція» походить з латинського «atrahere» — тяжіння. У музейній справі це елемент роботи з аудиторією. У широкому розумінні атракціон - це розвага взагалі. Воно безпосередньо пов'язане з поняттям «привабливість», яке є важливим елементом у роботі музеїв. Найбільш очевидний її прояв – коли музей досягає такого рівня популярності, коли під тиском відвідувачів «двері не зачиняються».

Якщо узагальнити форми музейної діяльності, то їх можна звести до варіантів.

Основною формою діяльності музею є створення в його стінах експозицій, виставок, екскурсій, диспутів та масових просвітницьких заходів.

Змінюючи методологію виставки, вона базувалася на так званому концептуальному або «сценарному» підході, який передбачав розробку як наукової, так і художньої концепції подачі матеріалу. Деякі автори називають такий підхід «виставковою театралізацією», оскільки в його основі лежить візуально-просторовий текст, який має драматичне художнє значення.

При активному використанні аудіовізуальних медіа в експозиції як засобу посилення емоційного впливу, сприяння сучасній поставі, у повсякденному житті ці медіа активно включаються та адаптуються до історико-культурного простору музею, розуміння його багатогранності. Освітлення, звукові ефекти, відеозображення та екрани активно використовуються багатьма чоловіками.

У загальній презентації музейних предметів, що базується на представленні музейних предметів відповідно до їх природних «життєвих м'язів». Початок демонстрації плоского матеріалу на виставці допомагає «читати» і без додатка дієслова «переклад». Ця тенденція виражається як у створенні музеїв, так і в розробці виставок. Створюючи цікаві події в музеях, організатори повинні використовувати естетично відповідні методи для досягнення відчуття емоційної прив'язаності до даної історичної події та її подій, ігровий спосіб сприяти відчуттю занурення, а також передавати певну інформацію в часі [4].

Зупинимося на основних формах сучасної музейної атракції (Табл. Б.10):

Театралізовані екскурсії. Це форма музейної роботи з відвідувачами, яку проводять музейні працівники, одягнені в костюми певної епохи. замість того, щоб використовувати стиль розмови та поведінку того часу.

День відкриття. Його організують музеї за чітким графіком. Протягом цього часу екскурсія безкоштовна.

Ярмарок. Воно відбувається на прилеглих до музею ділянках або на найбільш просторій території музею.

Вечір. Це культурно-розважальна програма, що включає сценарну та драматургічну тематичну розробку. Види тематичних вечорів: вечори-портрети, вечори зустрічей, вечори питань і відповідей, вечори жанрів.

Літературні читання. Може бути тематичний захід, де тематично читаються твори поезії та прози. За можливості в читанні бере участь автор літературного твору.

Майстерня. Семінар – це навчальний захід (порівняний із семінаром, курсом, практикумом), на якому учасники самостійно отримують знання. Дослівний переклад терміна «майстерня».

Лицарські турніри, історичні покази мод, концерти тощо. Також можна облаштувати як частину сучасних музейних атракцій.

3.3. Експозиційна діяльність музеїв

Виставкова діяльність музею є не тільки однією з основних, але й поєднує всі інші види музейної діяльності. Результатом є музейна експозиція, її можна вважати втіленням архівної, консерваційної, реставраційної, науково-дослідницької та інших видів музейної діяльності, завдяки якій стає доступною для відвідувачів. Експозиція є (Табл. Б.12): географічна, хронологічна, етнокультурна і предметно-тематична.

Основні методи ідентифікації музейних експонатів. У музейній справі термін «експозиція» означає систематичне розташування предметів колекції музею. Метою музейних експозицій традиційно вважалося ознайомлення відвідувачів з предметами музейної колекції. Однак сьогодні у науковій літературі існує кілька різних підходів до визначення справжньої природи музейного експоната. Апробовано: 1) як конкретна комунікація - музей - (М. Рутинський,); 2) як особлива культурна реальність (Ф. Вайдакер); 3) як подання певних ситуацій з використанням достовірних речових доказів (Ф. Вайдакер); 4) як матеріальний образ епохи, відтворений експонентом із фотодокументальних реліквій (М. Сабов); 5) як частина музейної колекції, виставлена для огляду (Г. Сабов); 6) як особлива форма наукового видання (М. Сабов); 7) це об'єкти та цілісна предметно-просторова система, в якій інші експозиційні матеріали музею об'єднані концептуальним (науковим та художнім) задумом, організовано, коментовано, технічно та художньо оформлено структуровано (І. Йковець); 8) як семіотична система (феномен), включена в культурну семіосферу (А. Волкович); 9) у формі художнього образу, зафіксованого предметом відображуваного періоду або окремою подією чи явищем (Н. Барановська) [30].

Принцип музейної експозиції – повторний відбір. Для експонування в музеї будуть відібрані артефакти, які пройшли первинний відбір і стали музейними

об'єктами. Цей відбір здійснюється на основі критеріїв, визначених за принципом оптимального представлення (презентації) колекції музею.

Музейні експозиції включають елементи музейної експозиції, як єдиного цілого, побудованого за певними методами та принципами, утворюючи виставковий ряд або виставковий комплекс. Експозиційна серія або комплекс складається з пов'язаних музейних предметів і характеризується змістовною єдністю. Усі ці комплекси (ряди) утворюють музейну експозицію. Окрім музейних експонатів, музейні експозиції містять також допоміжні документи: тексти тощо. Разом вони утворюють виставковий матеріал [16].

Створення музейних предметів будь-яким методом має відповідати принципу об'єднання наукової, художньої та технологічної сторін музейних предметів. Цей принцип необхідно враховувати на усіх етапах розробки музейної експозиції.

Перший етап створення експозиції є проектування, він здійснюється за 3-ма напрямками: художнім, науковим і технічним.

Далі – етап відбору експонатів для зарахування до архівного фонду для експонування. Принцип відбору – репрезентативність і привабливість музейних експонатів. Якщо екземплярів об'єкта декілька, то для виставки буде відібрано копію з найкращими візуальними характеристиками.

Наступним етапом підготовки до музейної експозиції є створення пояснювальних текстів: 1) пояснення - це тексти, що містять основні ознаки та пояснення пам'яток, що експонуються у виставковій залі; 2) коротке маркування та підпис під кожним експонатом і над кожним стендом.

Заключним етапом процесу створення виставки є встановлення та облаштування окремих стендів та тематичних зон. При облаштуванні масштабних стендів і виставкових залів використовуються пропорції, колірна гамма, стійкість до температурних коливань, впливу прямих сонячних променів і спеціальні технічні засоби захисту [15].

Найбільшою популярністю користуються два варіанти конструкції музейних експозицій: лінійна схема (вона ж квілт), за якою музейні експонати розташовуються в певному порядку у вигляді горизон. рядів на стінах і стендах залів і галерей, яку ми називаємо експозиційним поясом; Комплексна схема -

повне відтворення. Вивчаються методи експонування для оптимального компонування та розміщення експозиційних матеріалів.

Експозиційний метод не є способом розміщення предків музею в експозиційному просторі. Поєднуються принципи наукового зображення та дизайнерські рішення, спрямовані на приховування особливостей візуального сприйняття.

Розрізняють такі методи впливу: • для виділення важливого експоната найчастіше використовуються характеристики зорового сприйняття; • розташовувати експонати за принципом симетрії, при якому «вісь» може використовуватися для виділення найважливіших експонатів. найважливіші роботи на виставці; • кольорові рішення на виставках; • демонстрація подібних об'єктів у невеликому просторі, особливо у вітринах, • розташування артефактів, що відображаються у вигляді областей відображення: нижня область, середня область і верхня область; • використання допоміжних технічних засобів та меблів (вітрини); • створити модифікований інтер'єр виставкового простору: ніші, огорожі, подіуми, ліхтарі тощо.

Методи показу (техніки демонстрації) часто походять від артефактів, що демонструються в музеях. Тому, враховуючи специфіку кільцевої скульптури, основним прийомом експонування було розміщення її на центральній осі в просторі, що дозволяло оглянути її з усіх боків. Але оскільки на території музею не завжди є така можливість, скульптури часто розміщують у нішах.

Скульптурні барельєфи розміщені на тьмяних поверхнях стін, невеликі пластикові панно на окремих підставках. Пейзажні панорами або діорами є популярними способами відображення пейзажів.

Незважаючи на те, що оформлення виставки часто залежить від її привабливості, визначальним залишається принцип наукової репрезентативності експозицій. Водночас успіх вимагає не лише наукової строгості, але й уміння «розмовляти» з сучасними відвідувачами їхньою мовою, тож музей може бути нецікавим, якщо експоновані ним предмети не несуть реального значення [31].

3.3.1. Вплив дизайну експозицій та формування особистості

В умовах сучасної інтеграції України в світовій культурний простір і розвитку націон - культури виставка стає важливим засобом просування товарів,

послуг і культурних досягнень країни на національному та світовому ринках. Виставка як самостійне явище дизайну та художньої культури завжди тісно пов'язана з духовними і матеріальними надбаннями політичними, людства, економічними, соціальними, науково-технічними напрямками мистецтвом її практичного функціонування. Він відіграє важливу роль у демонстрації досягнень, накопичених у різних культурних і соціальних сферах.

Сучасний виставковий дизайн – це не тільки активний канал виведення товарів і послуг на ринок, а й одна з основних форм просування нових технологій і науково-технічних досягнень. Виставка робиться місцем спілкування між людьми зі спільними професійними інтересами, а метою є залучення якомога більшої аудиторії та споживачів цінностей, представлених у процесі спілкування. На сучасному етапі виставка може суттєво розширити обсяг інформації за рахунок організації конференцій, конгресів та конкурсів на своєму виставковому просторі. Візуалізація смислового навантаження культури пронизує практично всі види і форми людської діяльності в суспільстві споживання, в тому числі виставкову діяльність (Табл. Б.9) [29].

Найактивніше розвивається проектування виставкового освітлення та обладнання, пошуки концептуалізації експозицій, більшої видовищності та інформативності, все більше посилюється індивідуальність в авторському творчому вирішенні. Виставки створюються на основі наукової, концептуальної та критичної перспективи, враховуючи специфічні характеристики експонованого об'єкта, архітектурну ситуацію та її реалізацію. новаторські концепції їх творців. Використовуються принципи перспективної побудови виставкового середовища, а також функціональні та конструктивні підходи сучасного дизайну, включаючи архітектурні споруди, меблі, обладнання, мультимедійне обладнання та використовуються світлодіодні технології. Вдалим поєднанням всіх складових оформлення виставки сприяє її художній виразності, вона залежить від розуміння дизайнером теми виставки, його здатності вміти виразити цю тему яскравими та художньо переконливими образами [24].

Важливим досягненням для українських дизайнерів стала розробка, спрямована на людей з обмеженою рухливістю рук і дітей із захворюваннями

нервової системи. Важливу інформацію повідомила композиція «Колодязь» (А. Хворостянов), ювелірний виріб бренду «Таша Оро» з промислових відходів, розроблений власницею бренду Наталією Єгоровою. Новизна наукової роботи полягає в системному та глибокому дослідженні поняття «експозиційний дизайн», з'ясуванні його ролі та функції в сучасному суспільстві, яке здійснюється вперше [16].

3.3.2. Інноваційні технології музейної експозиції

Важливим напрямком діяльності музею є виставкова робота. До базового характеру відносять презентацію та представлення предметів у музеях, тому вони покликані виконувати соціальні, освітні та культурні функції. Водночас експозиції музеїв мають бути розроблені професійно та якісно, щоб не нав'язувати той чи інший історичний процес свідомості відвідувачів, а лише спонукати до роздумів та створювати можливості для нових роздумів про якість. Побудова музейних експозицій тісно пов'язана з технічними процесами проектування, монтажу, демонтажу та повторного експонування, що підкреслює різноманітність і важливість різних підходів. Її висока якість (Табл. Б.11) [30].

Різнманітні види виставок та їх сучасна організація. Як відомо, слово «експозиція» походить від латинського *expono* (вказувати, впорядковувати) та похідного від нього іменника *expositio*, експозиція, описувати. На ранніх етапах розвитку музейної діяльності терміни «виставка» і «експозиція» вживалися рівнозначно, оскільки слово «виставка» в перекладі означає виставка. Лише останнім часом термін «експозиція» почав означати відносно постійний термін, а «виставка» - тимчасове публічне експонування музейної спадщини. Сучасне музеєзнавство розглядає презентацію як цілісну просторово-тематичну систему, в яку інтегровано певне поняття (зміст). Виділяють основні типи експозицій:

- систематична експозиція, що складається з колекції однотипних предметів, розташованих за певною системою;
- тематичні виставки, спрямовані на розкриття певної теми. Окрім музейних предметів, для покращення сприйняття та розуміння конкретного явища загалом можуть бути використані дослідницькі матеріали, аудіовізуальні засоби тощо;
- загальна експозиція спрямована на відтворення певної соціокультурної екологічної особливості певної епохи. Ансамбль та експонати характерні для меморіальних музеїв, історико-

культурних музеїв-пам'яток палаців; • пейзажні виставки відтворюють взаємозв'язок і взаємозалежність природних елементів і призначені для демонстрації природних і рукотворних об'єктів.

Етапи представленої роботи Створення та побудова музейної експозиції – складний процес, що складається з багатьох етапів. Часто в оформленні експозицій беруть участь фахівці різного профілю: музеологи, архітектори, художники, дизайнери, психологи, консультанти з певного типу проблем. Це дає змогу створювати новий якісний продукт, роблячи виставку зрозумілою, цікавою та доступною для всієї аудиторії. Науковці виділяють такі етапи виставкової роботи: наукова підготовка виставки (визначення головної теми чи ідеї, встановлення часових меж; дослідження джерел фінансування або аналіз Аналіз джерел, які можуть отримати артефакти); мистецтво (художнє оформлення виставки, кольорові рішення, вибір мотивів); технічні (монтаж, демонтаж, переконтактування тощо); на завершення (відкриття та монтаж виставки, фотографування виставкових залів та виставкових комплексів, вивчення вражень відвідувачів від виставки) [31].

Для художнього оформлення виставкових залів художники, архітектори та музеєзнавці розробляють художні ідеї створення музейної експозиції або архітектурно-художнього проекту. Він призначений для виявлення та демонстрації основних питань, таких як «загальні стилістичні принципи у відображенні змісту виставки, розташування основної теми в залежності від приміщень і території музею; Маршрут виставки, видні місця експозиції, загальні рішення обладнання, загальні принципи освітлення, використання аудіовізуальних і технічних засобів». Велике значення в дизайні має також колірна палітра, вибір фактур, різноманітність і різноманітність фону.

Монтаж виставки є передостаннім етапом виставкової роботи. Це надзвичайно складно і важливо, оскільки формує цілісне бачення та сприйняття відвідувачами виставки. Щоб зберегти якість рішення виставкового простору, необхідно комбінувати експонати відповідно до «виставкового поясу». Він являється оптимальним рівнем, на якому відвідувачі сприймуть експонати.

Завершальним етапом роботи по експонуванню є відкриття та фіксація положення експозиції. Менеджери зі зв'язків з громадськістю та дизайнери

беруть участь у підготовці документів, необхідних для просування виставки чи виставки, а також церемонії відкриття та оголошення про відкриття виставки в ЗМІ. Церемонія відкриття нових або оновлених музейних експонатів називається вернісажем. За його результатами співробітники музею вивчають сприйняття експозиції відвідувачами, готують наукові доповіді, фотографують експозиційні приміщення та окремі експонати, тощо.

Виставкова діяльність. Якщо активний розвиток глобальних комунікаційних процесів у сучасній музейній діяльності пріоритетом є необхідність презентації спадщини на національному і світовому рівнях. Інновації побудови музейної експозиції. Поява мультимедійних і інтерактивних технологій є темою, яка викликає все більший інтерес, розвиток і викликає багато суперечливих питань. Ось у чому актуальність цієї теми [25].

Також інтерактивна дошка або фліп-чарт ринку журналів 21 століття, який використовується для організації семінарів та заходів. Ідеально підходить для організації семінарів і тренінгів [29].

3.4. Інноваційні технології та перспективи сучасного музейного простору

Музеї все частіше використовують передові ІТ-технології у своїй виставковій діяльності. Сучасним рівнем інформаційного забезпечення відвідувачів можна вважати багато комп'ютерні системи. Вони забезпечують швидкий та зручний пошук інформації, є можливість одночасної відправки багатьох різних типів, відображення документів, які ніколи не відображалися. Варто зважати, що існують різні інноваційні практики у музейній справі (Табл. Б.11). Нові технології забезпечують занурення відвідувачів в ідею виставки, пояснюючи її концепцію [21].

Музеї та галереї, які демонструють твори мистецтва, часто демонструють відеопроєкти, демонструючи різноманітні фотографії, відео, музику, картини, інсталяції, відеоарт тощо. Прикладом є проєкти В. Сидоренка («Млин часу», «Автентифікація та ін.») та ін. Велика кількість художників (переважно молоде покоління) перетворюються на «митців синтезу віртуальної реальності, стаючи дизайнерами та художниками в рекламних компаніях, на телебаченні та в

газетах». Завдяки Інтернету вони спілкуються світом, обираючи виставкових партнерів у віртуальних виставкових залах. Вони самі собі стають кураторами, організаторами та менеджерами [25].

Віртуальні галереї та виставкові зали стали заміною для молодих художників, адже такі способи ознайомлення публіки з власною творчістю значно розширили межі, а відповідно та коло публіки.

Мультимедійні пропозиції: • свобода вибору (взаємодії) відвідувачів; • відвідувачі беруть участь в іграх, активно беруть участь у виставках; • демонструвати явища та процеси, які важко спостерігати у реальному житті; • орієнтація у музейному просторі.

Мультимедійні комп'ютерні системи можуть мати багато різних форм. Це інтерактивні кіоски у тимчасових виставках, спеціальні зони інформації, інтегровані в комп'ютерну мережу музею, що дозволяють відвідувачам працювати з мультимедійними базами колекцій різного обсягу, крім того, повноцінні мультимедійні інсталяції, інтегровані в виставкові простори, та музейні путівники дозволяють вільно відвідувати та орієнтуватися в музеях [19].

Розвиток комп'ютерної графіки та технологій віртуальної реальності дозволяє музеям викликати у відвідувачів певні почуття. Ці емоції включають високий рівень взаємодії між експонатами, відвідувачами, які мають характеристики, що підвищують інтерес глядача та «занурюють» відвідувачів у виставку.

Сьогодні, в епоху Facebook і YouTube, музеї повинні знайти нові способи привернути увагу громадськості, щоб якомога більше людей могли виставити твори мистецтва, що зберігаються в музеях. Дієвими помічниками в цій справі стають технології, які забезпечують доступність музеїв у онлайн-просторі. Музеї оцифровують твори з конкретною метою залучення якнайширшої аудиторії [12].

«Колекційна стіна» Музею мистецтв Клівленда (Рис. А.76.) отримала нагороду «Найкраща цифрова виставка». Великий сенсорний екран на всю стіну дозволяє кільком людям одночасно досліджувати колекції музею. За допомогою максимального збільшення можна детально розглянути понад 3500 знімків. Крім того, програма дозволяє створити власну віртуальну колекцію та додати її до вашої особистої виставкової подорожі.

Музей польських євреїв (історії) (Рис. А.77.) у Варшаві використовує комп'ютерні технології для повного занурення в єврейські традиції та повсякденне життя. Аудіо- та відеоряди дозволяють відвідувачам опинитися в синагозі, таверні, школі, подивитися з вікна віртуального трамвая на панорами міст і вулиць минулого століття, послухати уроки мови та етнічної музики Східної Європи. Єврей [19].

Національний морський музей в Гельсінгері (Данія) (Рис. А.78.) дозволяє відвідувачам відчувати морську безодню. Там 11 проекторів створюють гігантське панорамне зображення, створюючи відчуття перебування на морі.

Розробка освітньої мультимедійк для відвідувачів вимагає взаємодії експертів з багатьох різних галузей: мистецтвознавців, музейників, соціологів, комп'ютерників. Використання передових мультимедійних технологій у музеях слід заохочувати не тому, що вони модні та сучасні, а тому, що вони найкраще відповідають освітній та виставковій місії музею [5].

Висновки до розділу 3

Аналізуючи виставковий дизайн розуміють сукупність художньо-естетичних та функціональних якостей цілісного просторово-предметного середовища. Він показується як синтез художньо-архітектурної та тематичної просторової організації експозиційного середовища з об'єктами експонування і спирається саме на авторську подачу інформаційної композиції, інформації та сенсу експозиції. Останні 20 років привнесли в дизайн виставок динамізм, що виражається в залученні передових технологій - аудіовізуальних і цифрових - і в динамізмі авторської інтерпретації предмета. Тема виставки разом створює гармонійне тематичне середовище. , дозволяючи відвідувачам бути учасниками представленої виставки та посилюючи емоційний та пізнавальний ефект від перегляду виставки. Сучасний виставковий дизайн базується на досягненнях науки і техніки для створення нового виставкового простору, який характеризується: виставковим художнім дизайном на основі соціологічних даних, психології та кібернетики; використання художніх форм; зв'язок виставки з життям людини; [3]. При створенні кожного виставкового проекту важливо застосовувати міждисциплінарний підхід, тому що роль дизайну включає його

здатність бути інструментом інтерпретації, який пов'язує людей з культурою, їх історією та технологічним прогресом суспільства.

РОЗДІЛ 4

Дизайн-розробка сучасного музейного простору «Space».

4.1. Складові частини об'єкта проектування

Об'єктом проектування дипломної роботи є сучасний музейний простір, який знаходиться у м. Пекін, загальною площею 1500 м². Завданням роботи було створення дизайн-проекту інтер'єру музею, функціонального зонування, а також вироблення експозицій та обладнання запропонованого простору. Для проекту музею обрано столичний музей.

Планування музею є досить чітким та послідовним, завдяки чому відбувається здійснення умов для комфортного відпочинку, комунікації та роботи, гарної видимості з різних точок простору та хорошої акустики.

Стиль музею здійснений на формування зручного, практичного та сприятливого психологічного клімату. Завданням простору є забезпечення атмосфери спокою та гармонії.

Дизайн-проект музею у м. Пекін виконаний на засадах сучасного стилю, а також формування робочих планів приміщень, розробки пропозицій щодо підбору матеріалів та освітлення, створення перспективних зображень музею, а також розробку конструктивного елемента.

Висота стін від підлоги до стелі становить 5000 мм. Площі проектуючих приміщень: оглядова зона – 99,23 м²; 3D кімната – 97,47 м²; зона з космонавтами та скафандрами – 311,64 м²; невагома кімната – 67,06 м²; зона відпочинку та релаксу – 226,45 м²; зона з ракетами – 191,73 м²; зона з планетами – 388,78 м².

Дизайн-проектна розробка музею включає: робоче креслення плану музею (Рис. 1В); робоче креслення плану музею з експозиціями (Рис. 2В); робоче креслення плану підлоги (Рис. 3В); робоче креслення плану освітлення (Рис. 4В.); робоче креслення конструктивного елемента (Рис. 5В); робоче креслення розгортки стін музею (Рис. 6В)

4.2. Особливості формотворення об'єкта розробки

4.2.1. Функціональне призначення розробки

Проект зроблений для потреб суспільства у комфортному, зручному, затишному середовищі для роботи, розваг та відпочинку, яке було б зручним в експлуатації і налаштовувало на продуктивну відпочинок, працю та навчання.

Проект виконаний в сучасному, що забезпечує багато вільного простору разом з функціональністю та комфортністю меблів та експонатів.

Даний об'єкт проектування виконує робочу функцію, розважальну, функцію відпочинку та знання.

Робочою функцією є забезпечення потреб суспільства, забезпечення затишку, комфорту, під час роботи, навчання, розваг та відпочинку.

Функція активного та пасивного відпочинку полягає в наявності місць дозвілля в зоні для відпочинку та релаксу.

Музей вирізняється відмінним плануванням приміщення. Зонування простору забезпечує оптимальну функцію процесів відвідувачів, зручні умови для релаксації, навчання та роботи. Приміщення музею не є перевантаженим, тому що зонування забезпечує чіткий поділ.

4.2.2. Ергономічні вимоги

Ергономіка створює умови для комфортного перебування відвідувачів в музеї. Розробка інтер'єру – це простір виставково-освітнє та розважальне призначення, що цілеспрямований на освітню та розважальну програму суспільства, у якому всі (ергономічні) показники відповідають нормам ДБН В.2.2-16-2019. «Будинки і споруди. Культурно-видовищні і дозвіллеві заклади».

Забезпечення антропометричних вимог. До цих антропомет-ергономічних вимог належать приміщення, обладнання і меблі, які відповідають вазі, росту та параметрам тіла людини.

Висота приміщень музею є типовою для культурно-видовищних закладів, що сягає 5000 мм та дозволяє отримувати достатньо світла у внутрішнє середовище.

Головним елементом формування стилістики є наявність меблів, експозицій та обладнання в інтер'єрі. Їхній незвичайний дизайн відповідає стилю приміщення, що спроектовані на основі ергономічних вимог.

Зона з космонавтами. Розміщуючи експозицію з інформацією космонавтів слід дотримуватися схем раціональної розстановки. Також в цій зоні по

периметру розташовані лавочки. За їх допомогою відвідувачі можуть відпочити та насолоджуватись експозиціями. Розмір лавочки ширина-1200, глибина -450, висота -400. (Рис.9.В.).

Зона з скафандрами. Приміщення характеризується наявністю скафандрів які знаходяться за прозорим куполом. Відстань між куполами 500 та 3000 мм. Розмір купола радіус 1000 мм. В цій зоні також розташовані крісла розміром ширина – 860 мм, глибина – 730 мм, висота – 860 мм.

Оглядова зона. Це приміщення в якому розташовані телескопи. Функція цього приміщення є ознайомлення та вивчення неба, зірок, планет. Також у даній зоні є крісла, які розташовані по периметру приміщення. Розмір крісла мішка ширина – 900 мм, глибина – 900 мм, висота – 860 мм.

Основними елементами приміщення є експозиції (Рис.7.В.) (Рис.8.В.) (Рис.9.В.)

Зона відпочинку та релаксу. Зона відпочинку характеризується наявністю меблів, які враховують розміри людини в розслабленій позі. Відвідувачі музею можуть відпочити та подивитись на зоряне небо. З паралельної сторони диванів на відстані 3000 мм розташовані крісла мішки, розміром ширина – 900 мм, глибина – 900 мм, висота – 860 мм. Глибина дивана становить 1800 мм, довжина – 2000 мм, висота – 450 мм. (Рис.8.В.)

Невагома кімната. Створення кімнати невагомості це стан відвідувача ,у якому перебуває матеріальне тіло, яке вільно рухається у полі тяжіння. Розміри кімнати становлять радіус 4620 мм.

3D кімната. Приміщення характеризується наявністю стола з 3D окулярами, з якими можна погрузитись у віртуальний космос. Також там розташовані крісла. Розмір стола ширина - 3200 мм, глибина - 1100мм, висота - 800 мм. Розмір крісла ширина – 600 мм, глибина – 600 мм, висота – 800 мм.

Зона з планетами. Експозиція з планет розташована по всій кімнаті. Відстань між ними становить 3000 мм.

Зона з ракетами. Дана зона має експонати зменшених ракет. Вони мають між собою відстань у 1000 мм. Також біля кожного експонату стоїть таблична з інформацією (Рис.7.В.).

Головні функціональні елементи інтер'єру музею створювалися у відповідності до нормативних та ергономічних вимог.

Забезпечення біомеханічних вимог. До обладнання та різноманітних оздоблюваних матеріалів житлових приміщень встановлено підвищені вимоги зносостійкості, звукоізоляції, теплоізоляції, стійкості до стирання та опору механічним пошкодженням. При проектуванні інтер'єру музею підібрані наступні лицевальні матеріали: для влаштування підлоги в оглядовій зоні, 3D-кімнаті, невагомій кімнаті, зона з космонавтами, зона з планетами, зона з ракетами, зона з скафандрами, зона відпочинку та релаксу використано епоксидна смола. У музеї організована примусова вентиляція приміщень, яка створює комфортні умови для спілкування та відпочинку відвідувачів.

Забезпечення гігієнічних вимог характеризуються відповідністю підібраних обладнання і меблів, матеріалів та декоративних елементів особливостям організму людини. Лицевальні матеріали, які використовуються у проекті легкі у догляді та легко миються.

Забезпечення соціально-психологічних вимог. При проектуванні музею враховувались характеристики фізіології зору, такі як: правильне штучне освітлення, приємна кольорова гама, слухові відчуття.

4.2.3.Композиційні особливості розробки

До засобів композиції входять прийоми, способи формотворення і матеріали. При проектуванні інтер'єру музею застосовувалися наступні прийоми формоутворення:

Динаміка та статика. В цілому інтер'єр динамічний. Це проявляється в круглих та овальних формах експозицій, меблів та декорацій. Статики інтер'єру надають прямокутні декорації, конструкції стін, килими і окремі меблі.

Симетрія та асиметрія. В основу проекту інтер'єру музею закладена симетрія, яка проявляється і в плануванні приміщень, і в розміщенні меблів, експозицій, вікон та дверей. Асиметрія проявляється у розташуванні меблів у зоні для відпочинку та релаксу (Рис.8.В.)

Нюанс та акцент (контраст). Кольорове рішення побудоване нюансно на основі світлих та темних кольорів. Крім того, контрастними є акценти яскравих

відтінків у вигляді різного декору. Вони притягують погляд та візуально створюють динамічність в просторі.

Метричний повтор і ритм. Метричність простежується у розташуванні вікон та груп меблів. Ритм проявляється в ритмічному розташуванні точкових світильників.

Вагоме значення для успішного проекту має дотримання законів композиції: пропорцій, цілого та головного. Композиція інтер'єру музею створює єдине ціле, частини якого пропорційна співвідносяться одна з одною і підкоряються загальному вирішенню.

4.2.4. Конструктивно-технологічне забезпечення

Головними конструктивними елементами музею є стіни, підлога, стеля, і декоративні конструкції. Несучі елементи музею відповідають вже створеним проектом, конструктивні зміни відсутні. У всіх зонах музею застосовано метод конструювання гіпсокартоном стелю. Системи інженер - обладнання, їхня конструкція і технологія виготовлення.

Штучне освітлення відбувається завдяки точкових світильників, світлодіодним екранам та локальних. Штучним освітленням слугують світильники, тож вони викликають ефект природного світла.

Меблі, їхня конструктивні особливості і технології виготовлення.

До меблів, що знаходяться в оглядовій зоні, зоні з космонавтами, зона з скафандрами, зона з планетами, зона з ракетами та 3D кімнаті належать такі меблі: крісла, стіл для 3D окуляр, лавочки. У зоні для відпочинку та релаксу розташовані крісла та ліжка. Ці меблі чудово гармоніють з експозиціями та загальним інтер'єром музею. Корпусні меблі створені з дерево-стружкових плит та дерева з глянцевим покриттям, металу. Ліжко у зоні для відпочинку та релаксу, в ньому знаходиться , обшитий м'яким наповнювачем , дерев'яний каркас та обтягнутий тканиною із льону

Спроектвана музею є доцільною та зручною у структурному і конструкторському планах.

4.2.5. Образно-стилістичне рішення середовища

Образно-стилістичне рішення музею базується на засадах новітнього дизайну. Музей складається із оглядової зони, 3D кімнати, невагомої кімнати,

зони з ракетами, Зона з космонавтами, зона з планетами, зона з скафандрами, зона відпочинку та релаксу . Таким чином, туди належать такі зони: вхідна, оглядова, розважальна, навчальна, релаксації та відпочинку.

Інтер'єр музею характеризується достатньою кількістю простору та функціональністю. Головна властивість проекту є проектування усього інтер'єру методом створення однієї композиції.

Важливими принципами простору в створеному проекті є: кольорова гама, основні матеріали (гіпсокартон, епоксидна смола для підлоги, дерево, керамічна плитка, фарби, метал, пластик, шкіра, світлодіодний екран, скло), чітке зонування, меблі, експозиції, освітлення.

4.3. Матеріали і технологія виготовлення

Розробка дизайну інтер'єру музею характеризується застосуванням природних та штучних матеріалів в оздобленні, а саме: гіпсокартон, епоксидна смола, дерево, шкіра, фарби, пластик, скло, метал.

Гіпсокартон має можливість «дихати». Також, він поглинає звук. Гіпсокартон застосовується при оформленні стелі, стін, і декоративних перегородок, також використовується, як декоративна конструкція.

Серед фарб переважає водно-дисперсійна, яку використовують для фарбування помешкань всередині. Данна фарба володіє здатністю миття.

Підлога у проекті покрита епоксидною смолою по всьому просторі. Як правило, епоксидна смола для підлоги наноситься на стяжку, яка виготовлена з бетону. Епоксидна підлога виготовляється на основі епоксидної смоли, яка володіє всіма властивостями поліуретану, але при цьому є більш стійкою до вологи та хімічних впливів.

Всі меблі та експозиції виготовляються індивідуально на замовлення, або надаються археологами, колекціонерами, тощо. Для довготривалого служіння є правильна технологія їх виготовлення.

Висновки до розділу 4

У розділі 4 «Дизайн-розробка сучасного музейного простору в космічному стилі» описуються складові частини об'єкта проекту, особливості формотворення об'єкта матеріали та розробки , які використані в проектуванні.

Об'єктом проекту дипломної роботи є музей в космічному стилі, який знаходиться у м. Пекін, загальною площею 1480 м². Для проектування музею обрано столичний музей в Пекині. Дана розробка виконана в сучасному стилі, що забезпечує багато вільного простору разом з комфортністю. В процесі проектування виділено функції, які виконує музей а саме: забезпечення потреб суспільства, забезпечення затишку під час роботи, навчання, розваг і відпочинку.

Розробка інтер'єру – це простір виставково-освітнє та розважальне призначення, що цілеспрямований на освітню та розважальну програму суспільства, у якому всі (ергономічні) показники відповідають нормам ДБН В.2.2-16-2019. «Будинки і споруди. Культурно-видовищні та дозвіллів заклади».

При проектуванні інтер'єру музею застосовані такі прийоми формоутворення: симетрія і асиметрія; статика та динаміка; нюанс і акцент (контраст); метричний повтор та ритм.

В дипломній виділено головні конструктивні елементами музею, а саме: стеля, підлога, стіни, а також декоративні конструкції. Несучі конструктивні частини музею відповідають уже створеним проектним рішенням.

Висвітлено, що образно-стилістичне рішення музею базується на засадах новітнього дизайну. Музей складається оглядової зони, 3D кімнати, невагомої кімнати, зони з ракетами, зона з космонавтами, зона з планетами, зона з скафандрами, зона відпочинку та релаксу. Таким чином, туди належать такі зони: вхідна, оглядова, розважальна, навчальна, релаксації та відпочинку.

Інтер'єр музею характеризується достатньою кількістю простору та функцією. Властивість проекту є інтер'єр метод створення однієї композиції.

ВИСНОВКИ

Результатом виконаних в роботі досліджень є розв'язання науково практичної проблеми, оптимізації виявлення тенденцій музейного простору.

Отримано результати, які мають наукову і практичну цінність.

1. Досліджено історію розвитку музеїв, їх еволюцію та трансформацію, яка вказує на створення нових підходів до їх формотворення. В результаті дослідження виділено що музеї в Україні почали виникати в першій половині XIX ст. Тоді було відкрито декілька музеїв різного типу.

2. Охарактеризовані провідні музеї світу. В результаті визначено, досліджено та переглянуті межі «континууму», в якому формується та існує музей як «об'єднання» різних періодів існування суспільства, його змістовну, символічну природу, зміст і культурне середовище у співвідношенні з сучасністю. Представлені експонати мають важливий і визначальний вплив на музейну діяльність у кожному етапі розвитку суспільства.

3. Розроблено та вдосконалено класифікацію та соціальні функції музеїв проведено типологію музеїв та визначено функції сучасних музеїв, проведено класифікації музейного простору. За своїм профілем музеї поділяються на такі види: музеї історичного профілю, краєзнавчі музеї, музеї художнього профілю, меморіальні музеї, музеї природничо-історичного профілю, музеї інших профілів, музеї на громадських засадах. На основі класифікації музеїв виділено принципи естетизації просторів, а саме: принцип адаптивності простору, принцип психологічної комфортності, принцип синтезу предметів та форм, принцип комплексності елементів простору, принцип модульності.

4. Визначено, що сучасні музейні атракціони є способом підвищити привабливість експозиції для відвідувачів, вони використовують розваги для ігрового виконання основних функцій музею. Основними формами сучасної музейної атракції є: театралізовані екскурсії як форми музейної роботи.

5. Виділено синтез художньо-архітектурної і тематичної просторової організації експозиційного середовища з об'єктами експонування, що базується на авторській подачі інформаційної композиції і сенсу експозиції.

6. Проведено аналіз сучасних виставкових дизайнів які базується на досягненнях науки і техніки для створення нового виставкового простору, який

характеризується: виставковим дизайном на основі соціологічних даних, психології і кібернетики; використання форм; зв'язок виставки з людиною. Визначено залежність якості виставок від розвитку виробництва, яке завжди потребує розумного й економного використання простору, часу, матеріально-технічних засобів.

7. У роботі розкрито особливості дизайн-розробки інтер'єру музею в космічному стилі у м. Пекін, загальною площею 1480 м². Для розробки обрано наступні приміщення: оглядова зона; 3D кімната; зона космонавтами; зона з скафандрами ; невагома кімната; зона відпочинку; зона ракет; зона з планетами. Основою проекту була розробка усього інтер'єру методом створення однієї композиції. У процесі розробки музею виділено такі зони: вхідна, оглядова, розважальна, навчальна, релаксації та відпочинку.

В дипломному проекті досягнуто композиційної виразності інтер'єру музею, створено зручний, затишний та комфортний простір для відвідування з дотриманням всіх будівельних вимог.

Виявлено, що даний музейний простір формує розвиток інтелекту людини, поповнює багаж знань та формує відчуття прекрасного.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аартс Г. Що таке музей? / Герман Аартс // Музей: менеджмент і освітня діяльність. Львів: Літопис, 2009. С.16-22.
2. Баталкіна В. І. Музей і школа. Запорізький музей галерея прикладної кераміки та живописної творчості Іллі та Олексія Бурлай. — Запоріжжя: АРТПРЕС, 2012. — С. 94.
3. Бондаренко Б. К. Дизайн предметно-просторового середовища автоцентрів як носіїв ідентичності корпоративних брендів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мист.: 17.00.07. Харків, 2015. 20 с.
4. Бондаренко Б. К. Дизайн предметно-просторового середовища автоцентрів як носіїв ідентичності корпоративних брендів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мист.: 17.00.07. Харків, 2015. 20 с.
5. Брижаченко Н. С. Інтерактивність як чинник формування дизайну сучасного громадського інтер'єру: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мист.: 17.00.07. Харків, 2016. 20 с.
6. Брижаченко Н. С. Інтерактивність як чинник формування дизайну сучасного громадського інтер'єру: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мист.: 17.00.07. Харків, 2016. 20 с.
7. Булгакова Л. Етнографічні музеї *Центральної та Східної Європи*: проблеми і перспективи розвитку / Л. Булгакова, І. Горбань // Нар. творчість та етнографія. – 2003. – № 4. – С. 31–35.
8. В.В. Шевченко, Ш.М. Ломачинська Музеєзнавство навчальний посібник для дистанційного навчання с. 45-48.
9. Вайдахер Ф. Загальна музеологія: посіб. / Ф. Вайдахер. Пер. з нім. мови В. Лозинський, О. Лянг, Х. Назаркевич; Наук. ред. З. Мазкрик; Літ. ред. А.-М. Волосвицька. Львів: Літопис, 2005. 630 с.
10. Герчанівська П. Е. Українська народна культура: християнський вимір: монографія. Київ : Університет «Україна», 2011. 426 с.
11. Герчанівська П. Е. Українська народна культура: християнський вимір: монографія. Київ : Університет «Україна», 2011. 426 с.
12. Голубець М. Геосоціосистемологія — новітній розділ науки // Світогляд. — № 2. — 2014. — С. 49.

13. Даниленко В. Дизайн України у світовому контексті художньо - проектної культури : монографія. Харків : ХДАДМ; Колорит, 2005. 224 с.

14. Даниленко В. Дизайн України у світовому контексті художньо - проектної культури : монографія. Харків : ХДАДМ; Колорит, 2005. 224 с.

15. Даниленко В. Я. Дизайн. Харків : ХДАДМ, 2003. С. 73.

16. Дизайн виставкових експозицій у сучасній проектно-художній діяльності.URL:

<https://elib.nakkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1109/%D0%94%D0%98%D0%97%D0%90%D0%99%D0%9D%20%D0%92%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%92%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%98%D0%A5%20%D0%95%D0%9A%D0%A1%D0%9F%D0%9E%D0%97%D0%98%D0%A6%D0%86%D0%99%20%D0%A3%20%D0%A1%D0%A3%D0%A7%D0%90%D0%A1%D0%9D%D0%86%D0%99%20%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%95%D0%9A%D0%A2%D0%9D%D0%9E-%D0%A5%D0%A3%D0%94%D0%9E%D0%96%D0%9D%D0%86%D0%99%20%D0%94%D0%86%D0%AF%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E%D0%A1%D0%A2%D0%86.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення 18.10.2023)

17. Запоріжжя запрошує: Краєзнавчі нариси / Упоряд. О.М. Гіммельфарб. — Днськ: Промінь, 1985. — С. 43.

18. Звіряка А. І. Міжнародна практика здійснення пам'яткоохороних заходів щодо збереження культурних ландшафтів / А. І. Звіряка // Містобудування та територіальне планування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури ; [відп. ред. М. М. Осетрін]. - Київ, 2015. - Вип. 57. - С. 182-189.

19. Інноваційні методи популяризації науки. URL: <https://www.mao.kiev.ua/biblio/jscans/svitogliad/svit-2014-09-6/svitoglyad-2014-6-20-batalkina-andreeva.pdf> (дата звернення 18.10.2023)

20. Історія створення західноєвропейських музеїв. Особливості музеїв Америки. URL: <https://studfile.net/preview/8888254/page:12/> (дата звернення 20.10.2023)

21. Калашник Н. Г. Естетичні смаки : їх витоки і формування : монографія. Запоріжжя : Просвіта, 2001. 344 с.

22. Кириленко Л. М. Міжнародні документи з питань збереження культурної спадщини, прийняті на 17-й Генеральній Асамблеї ICOMOS / Л. М. Кириленко // Праці Науково-дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень / М-во культури і туризму України, НДІ пам'яткоохоронних дослідж. ; [редкол.: В. І. Клочко та ін.]. - Київ, 2012. - Вип. 7. - С. 24-28.

23. Класифікація музеїв України. URL: <https://www.museum-ukraine.info/?p=152> (дата звернення 19.10.2023)

24. Коваль Л. М. Принципи формування дизайну предметно - просторового середовища засобами LED - технологій: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мист.: 17.00.07. Харків, 2012. 20 с.

25. Коваль Л. М. Принципи формування дизайну предметно - просторового середовища засобами LED - технологій: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мист.: 17.00.07. Харків, 2012. 20 с.

26. Ковальчук Є. І. Актуальні теоретичні питання сучасного музеєзнавства: музеєфікація пам'яток сакрального мистецтва / Є.І. Ковальчук // Волинський музейний вісник. Наук. зб. Луцьк: МП "Пульс", 2010. Вип.2. С.8-12.

27. Ковешнікова Н. А. Дизайн. Історія і теорія. М. : Омега-Л., 2006. с.186.

28. Коротун І. В. Архітектурні об'єкти всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО в Україні: проблеми, задачі та тенденції організації збереження і управління / І. В. Коротун // Сучасні проблеми архітектури та містобудування : наук.-техн. зб. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. унт буд-ва і архітектури ; [відп. ред. М. М. Дьомін]. - Київ, 2015. - Вип.с- 41.

29. Лоренц Я., Сколник Л., Бергер К. Дизайн выставок: практическое руководство; пер. с англ. П.В. Кодолова. М. : АСТ: Астрель, 2008. 256 с.

30. М.Т. Майстровська Музейна експозиція (теорія і практика, експозиції). Москва: Астрель, 1997. с.289 .

31. Майстровская М.Т. Музейная экспозиция (теория и практика, искусство экспозиции). Москва: Астрель, 1997. 289 с.

32. Музей. Соціальні функції музеїв. Класифікація музеїв. URL: <http://um.co.ua/2/2-15/2-158959.html> (дата звернення 18.10.2023)

33. Музейні інновації та інтерактивність у теорії та практиці музейної справи URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/oct/6320/170519verstka.pdf> (дата звернення 20.10.2023)
34. Оленіна О. Ю. Трансформації мистецтва в комунікативній культурі соціуму: монографія. Харків, 2010. 256 с.
35. Оленіна О. Ю. Трансформації мистецтва в комунікативній культурі соціуму: монографія. Харків, 2010. 256 с.
36. Паризька Декларація. Про культурну спадщину як рушійну силу розвитку. Прийнято в Парижі, у штаб-квартирі ЮНЕСКО, 01.12.2011 р. // Праці Науково-дослідного інституту пам'яткоохоронних досліджень / М-во культури і туризму України, НДІ пам'яткоохоронних дослідж. ; [редкол.: В. І. Ключко та ін.]. - Київ, 2012. - Вип. 7. - С. 29-38.
37. Петрова Г. В. Музей як дозвіллевий центр // Петрова І. В. Дозвілля в зарубіжних країнах: підручник / І. В. Петрова. - К.: Кондор, 2005-408 с.
38. Петрова І. В. Проектування в соціально-культурній сфері навчальний посібник / І. Петрова. К.: КНУКіМ, 2007.- 372 с.
39. Пищулин Ю. Музейные термины / Ю. Пищулин, П. Букшпан, М. Гнедовский и др. // Терминологические проблемы музееведения: Сб. науч.тр. / Мин-во культуры СССР. Центр. музей революции СССР. М.: Б.в., 1986. С.36-134.
40. Платонов В.П. Запорізький музей Валентини Батал кіної // Світогляд. — № 4. — 2013. — С. 46—51.
41. Прищепя О.П. Основи музеєзнавства: навч.-метод. посібн. / Олена Прищепя. Рівне: Б.в., 2006. 104 с.
42. Провідні музеї світу. URL: [Провідні музеї світу \(studfile.net\)](http://studfile.net) (дата звернення 19.10.2023)
43. Птуха С. С. Правові аспекти діяльності Ради Європи у сфері охорони та використання культурної спадщини : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Птуха С. С. ; Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корещького. - Київ, 2012. - 20 с.

44. Птуха С. С. Правові стандарти ради Європи у сфері охорони культурної спадщини / С. С. Птуха // Зовнішня торгівля: право та економіка. - 2009. - № 6. - С. 108-111.
45. Свірко В. О., Бойчук О. В., Голобородько В. М., Рубцов А. Л. Дизайнерська діяльність: стан і перспективи. Інформаційно-методичне видання. Київ: УкрНДІ ДЕ, 2014. 171 с.
46. Свірко В. О., Бойчук О. В., Голобородько В. М., Рубцов А. Л. Дизайнерська діяльність: стан і перспективи. Інформаційно-методичне видання. Київ: УкрНДІ ДЕ, 2014. 171 с.
47. Соціологія: підручник / [М. П. Требін, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін.]. – Харків: Право, 2010. – 224 с.
48. Топ - 10 найвідвідуваніших музеїв світу. URL: <https://gazeta.ua/articles/history/top-10-najvidviduvanishih-muzeyiv-svitu/719237>(дата звернення 20.10.2023)
49. Шульга Р. Стан мистецтва в Україні (нові засади існування та критерії оцінок) / Р. П. Шульга. // Культура і сучасність. – 2002. – №2. – С. 46–53
50. Шумега С. С. Дизайн. Історія зародження та розвитку дизайну. Історія дизайну меблів та інтер'єру Київ : Центр навчальної літератури, 2004. с.6.
51. Юрій М. Ф. Соціологія культури: навчальний посібник. – К.: Кондор, 2006. – 302 с.
52. Якубовський В. І. Музеєзнавство: підручник / В.І.Якубовський. – Кам'янець-Подільський: ПП Мошак М. І., 2010. – С.352 .
53. MUSEUM NEWS. Paris. ICOM NEWS

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А
Ілюстративний матеріал

1.

2.

3.

Рис. А.1. Миколаївський музей (1806 р.),

1.

2.

Рис. А.2. Федосійський музей(1811 р.).

Рис. А.3. Катеринославський губернський музей старожитностей (1849).

Рис.А.4. історико-природничих музеїв: Херсонський старожитностей музей (1890 р.),

Рис. А.5. Херсонський археологічний музей (1893 р.)

Рис. А.6. Львівський історичний музей (1893 р.)

Рис. А.7. Музей Архівного комітету (1897 р.)

1.

2.

3.

Рис. А.8. музей «Чернігівський українські старожитності В. В. Тарновського» (1902 р.)

Рис. А.9. Природничо-історичний музей у Полтаві (1891).

1.

2.

3.

Рис. А.10. Харків перший в Україні міський художній музей (1886).

1.

2.

3.

4.

Рис. А.11. Одеський міський музей образотворчих мистецтв (1899)

Рис. А.12. Старий Музей (Altes Museum) у Берліні.

1.

2.

3.

4

Рис. А.13. Німеччина галерея Сан-Сусі.

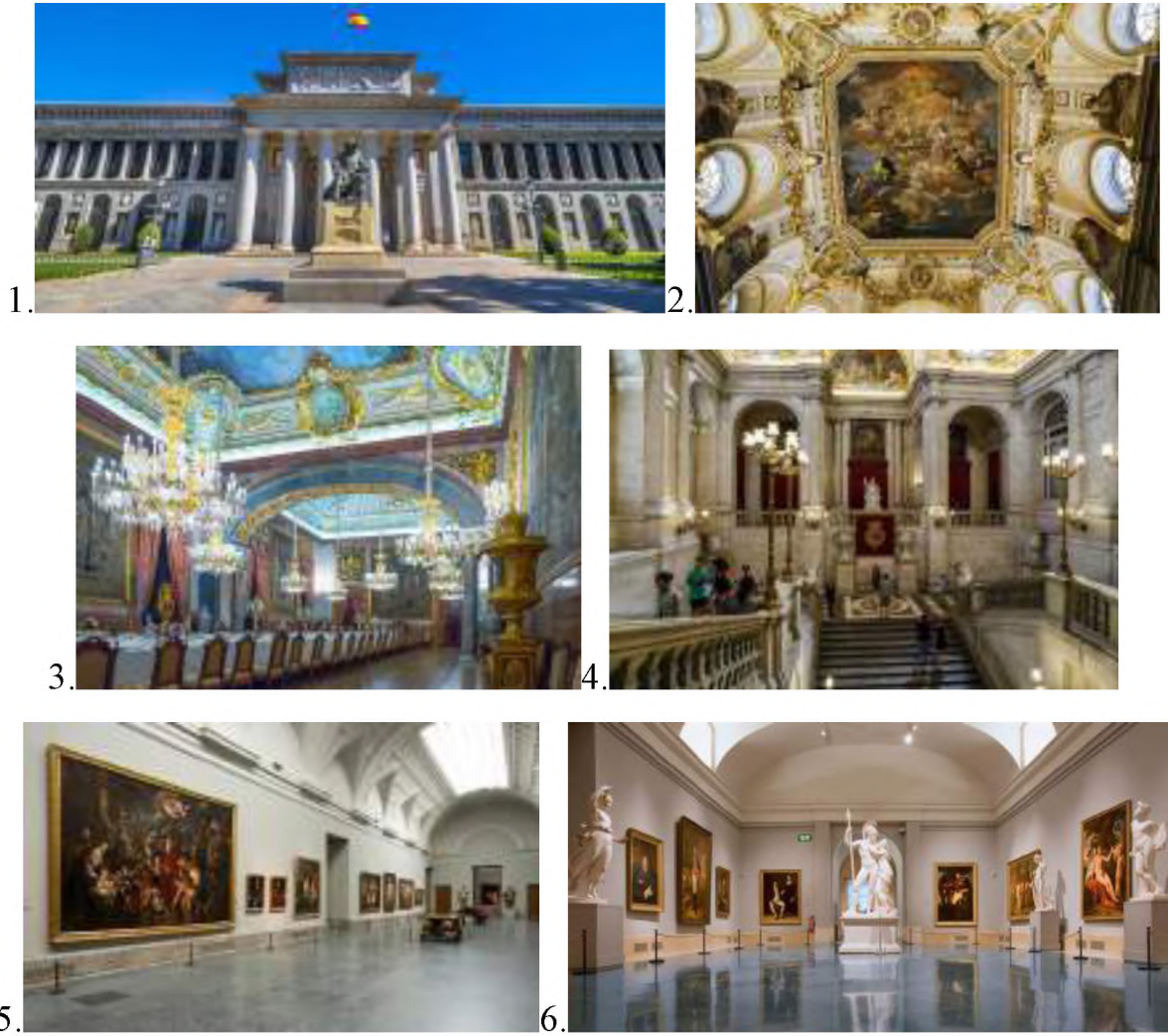

Рис. А.14. Королівський музей Прадо.

Рис. А.15. Національна галерея Великої Британії.

Рис. А.16. Голландський державний музей

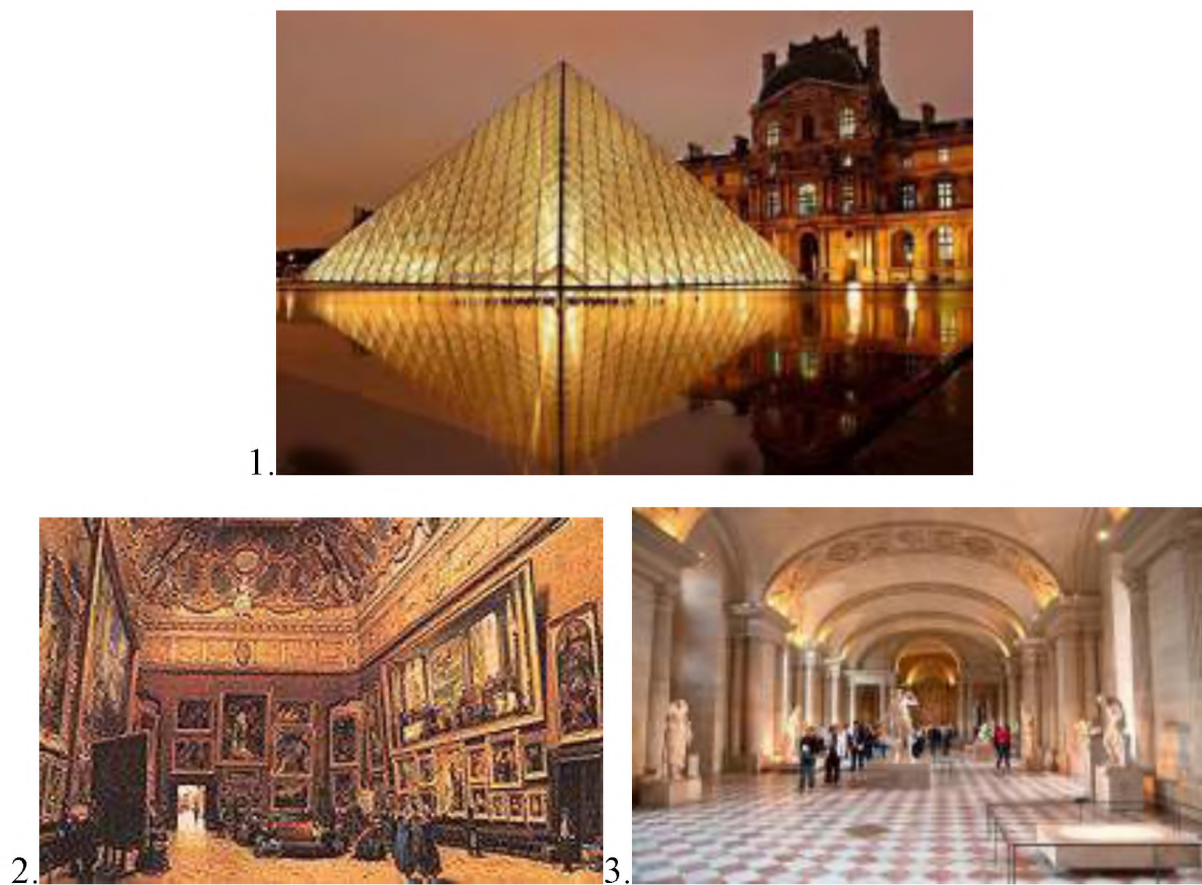

Рис. А.17. Конвенту паризький Лувр

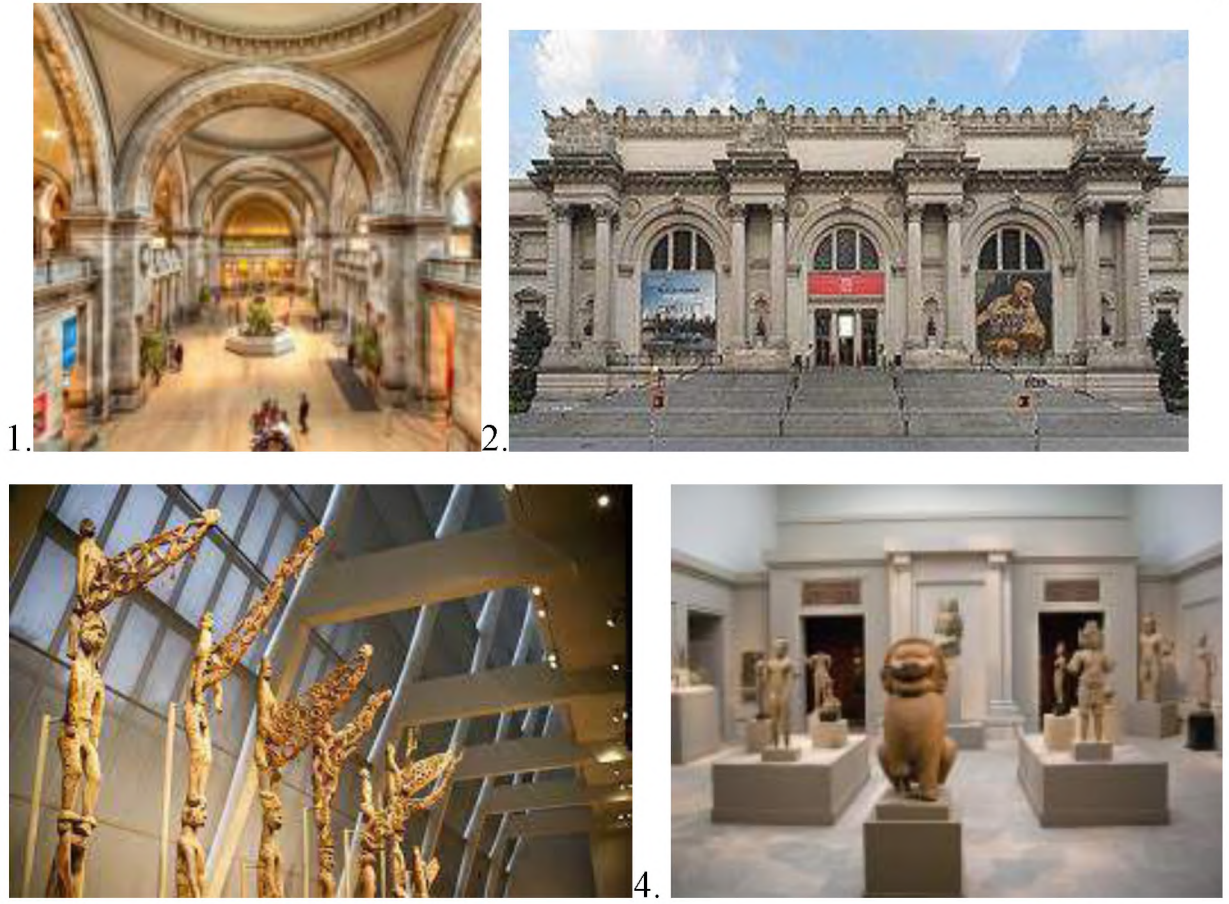

Рис. А.18. Метрополітен-музей у Нью-Йорку.

Рис. А.19. Музей історії мистецтв у Відні.

1.

2.

3.

Рис. А.20. Університетський музей в Харкові (1804)

1.

2.

3.

Рис. А.21. Університетський музей в Києві (1835)

Рис. А.22. Університетський музей у Львові (1852)

Рис. А.23. Університетський музей в Нововолинську(1865)

Рис. А.24. Собор Святого Петра у Ватикані.

Рис. А.25. Лувр у Парижі

Рис. А.26. Стара пінакотека в Мюнхені

Рис. А.27. Британський національний музей

Рис. А.28. Музей Національ дель Прадо у Мадриді.

Рис.А.29. Рейскмузей (Амстердамський національний музей).

Рис.А.30. «Музей старожитностей».

Рис.А.31. Третьяковська галерея.

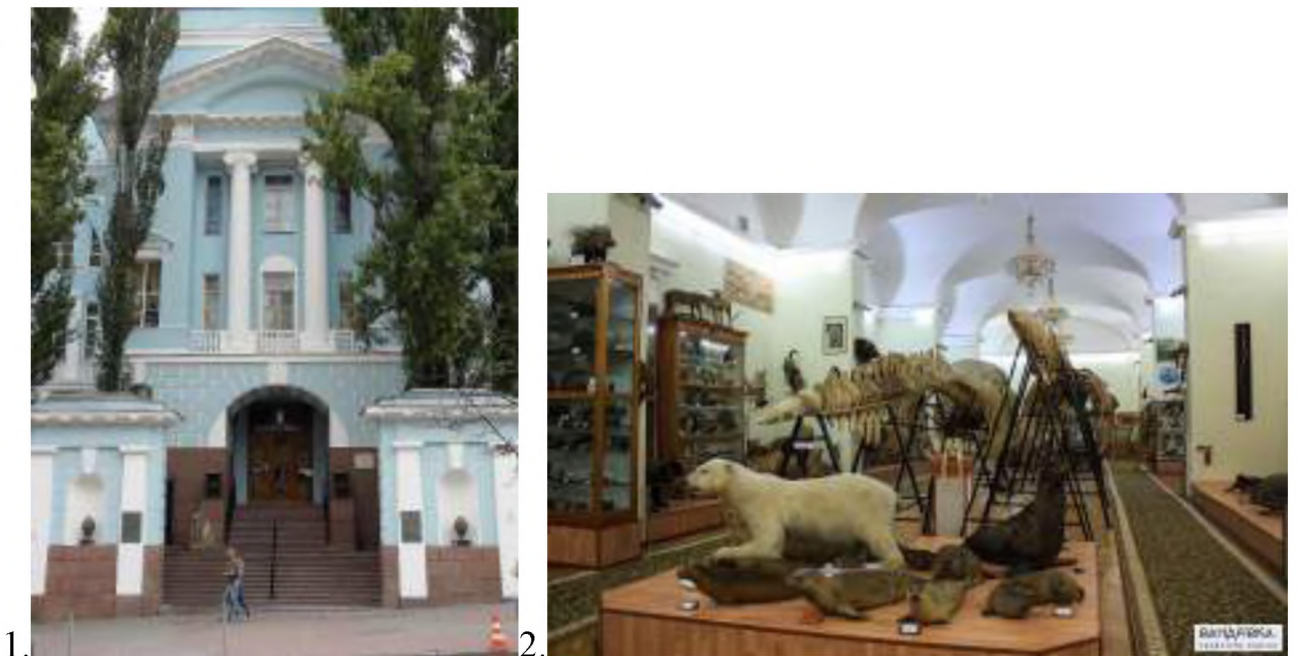

Рис.А.32. Зоологічний музей Київського університету

Рис.А.33. Державного музею історії УРСР Київ

Рис.А.34. Музеєм історії ювелірного мистецтва УРСР Київ

Рис.А.35. Софійський музей

Рис.А.36. Києво-Печерський державний заповідник

Рис.А.37. Успенський собор

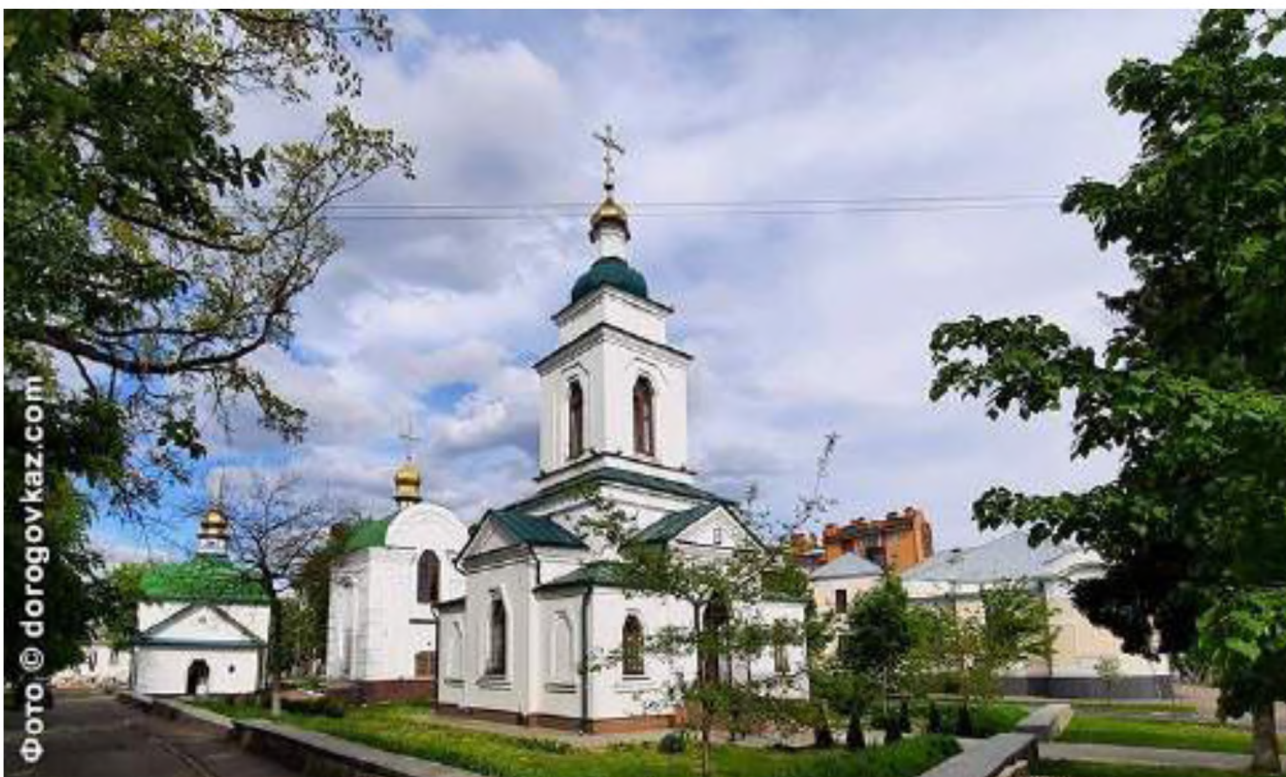

Рис.А.38. Спаська церква

Рис.А.39. «Костел Успіння Діви Марії, пам'ятки архітектури XI-XVIII ст.»

Рис.А.40. Краєзнавчий музей в Дніпропетровську

Рис.А.41. Краєзнавчий музей у Сімферополі

1.

2.

Рис.А.42. Краєзнавчий музей у Житомирі.

Рис.А.43. Краєзнавчий музей в Чернівцях.

Рис.А.44. Краєзнавчий музей в Одесі.

Рис.А.45. Краєзнавчий музей «Ворошиловград»

Рис.А.46. Краєзнавчий музей у Вінниці.

1.

2.

Рис.А.47. Краєзнавчий музей в Донецьку

1.

2.

Рис.А.48. Краєзнавчий музей в Рівному

1.

2.

3.

Рис.А.49. Львівська галерея мистецтв.

Рис.А.50. «Розп'яття» Донателло.

Рис.А.51. «Портрет чоловіка» Тіціана

Рис. А.52. Х. Рібери («Святий Ієронім»).

Рис. А.53. «Маха на балконі»

Рис. А.54. «У домі кредитора».

Рис.А.55. Музей-заповідник, Олеський замок.

Рис.А.56. Дніпровський художній музей

Рис.А.57. Харківський художній музей

Рис.А.58. Одеський художній музей.

1.

2.

3.

Рис.А.59. музей К. А. Тимірязєва,

Рис.А.60. Портрет В. А. Жуковського робота К. П. Брюллова.

Рис.А.61. Центральний природничо-науковий музей

1.

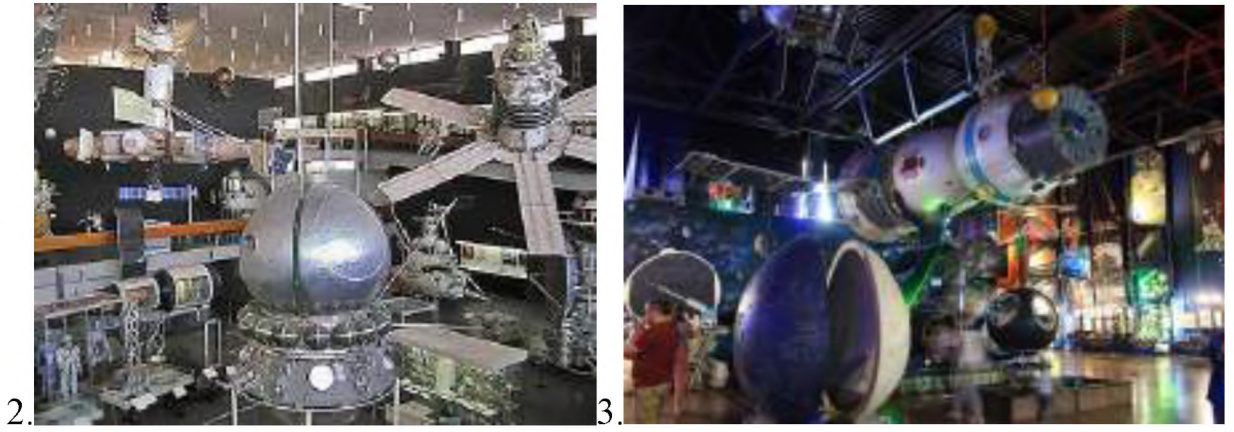

Рис.А.63. Державний музей космосу імені К. Є. Ціолковського.

Рис.А.64. музеї військових округів.

Рис.А.65. Музей підземників у Черкасах.

1.

2.

3.

Рис.А.66. Національний музей народної архітектури і побуту УРСР.

Рис.А.67. Музей архітектури та народного побуту Закарпаття

Рис.А.68. музеї В.І.Леніна в Копелі.

Рис.А.69. музеї Стрию.

Рис.А.70. музей Ходоров.

Рис.А.71. Музей родини Ульянових у Бердянську.

Рис.А.72. музей М. Терези в м. Торе.

Рис.А.73. Музей О.В Суворова.

Рис.А.74. Львівський фармацевтичний музей.

Рис.А.75. Пархомівський музей Харківщини.

Рис.А.76. Музей мистецтв Клівленда «Колекційна стіна»

1.

2.

3.

Рис.А.77. Музей польських євреїв (історії) у Варшаві.

Рис. А.78. Національний морський музей в Гельсінгері (Данія).

Додаток Б

Таблиці та схеми

Таблиця Б.1. Історія розвитку музеїв в Україні

Історія розвитку музеїв в Україні		
Доба Київської Русі IX—XIII ст.	<p>Початки колекціонування унікальних та рідкісних речей в Україні сягають у добу Київської Русі, коли при церквах та монастирях, у містах представників світської й духовної влади, аристократів почали накопичуватися перші збірки цінностей. Відома також приватні зібрання пізнішого часу, яких володіли українські гетьмани і ашканазі старшини, зокрема веретні населення. Становлення музейництва в цілому в Україні зокрема було викликано об'єктивною соціальною потребою в створенні інституцій посвофункціонального характеру з метою нагромадження, збереження, дослідження і популяризації культурних цінностей, організації громадського руху за ними.</p>	
XIX ст. Перший в Україні музей.	<p>Виникнення й розвиток перших музеїв в Україні припадають на XIX—поч. XX ст. і включають переважно приватні ініціативи окремих осіб та численних наукових, культурно-освітніх і церковних товариств, комітетів, комісій, наук. закладів, органі місц. самоуправління, у віданні яких вони перебували.</p>	
Кін. XIX- поч. XX ст.	<p>Серед перших музеїв в Україні – кабінети рідкостей при Чорткові: гідрографічному депю в Миколаєві (1803) та при Харків. університеті (1807). З-поміж найвідоміших власників приватних музеїв і збірок музейного значення 19 – поч. 20 ст. – О.Юбринський, Т.Легоцький, А.Петрушеніч, О.Поль, К.Сварожинська, В.Тирновський, Б.Ханенко, Ф.Штейнфельд, А.Шентницький, родини Шодуарів, Терещенків, Осолопських, князів Любомирських та ін.</p>	
XX ст. За радянської влади	<p>Із встановленням рад. влади всі музеї було націоналізовано, до них передано конфісковані приватні збірки, майже церковні та монастирські. У 1920-х рр. спостерігалася тенденція до закриття музеїв внаслідок зменшення, а також наукових й регіональних, що збіглося із заг. укр. культ. піднесенням. У Києві створено Укр. нац. геол. музей, Всеукр. істор. музей (в. Т.Шевченка (нині Національний музей історії України).</p>	
Новий етап розвитку музеїв. XX ст.	<p>Новий етап розвитку музейної справи розпочався із здобуттям Україною незалежності. Законодавство України про музеї та музейну справу складається з «Основ законодавства України про культуру», законів України «Про музеї та музейну справу» від 29.06.1995, «Про внесення змін до Закону України «Про музеї та музейну справу»» від 05.11.2009 тощо. На початку 1990-х Україна приєдналась до Міжнародної ради з питань охорони пам'яток і визначних місць (ІКОМОС), Міжнародної Ради музеїв (ІКО).</p>	

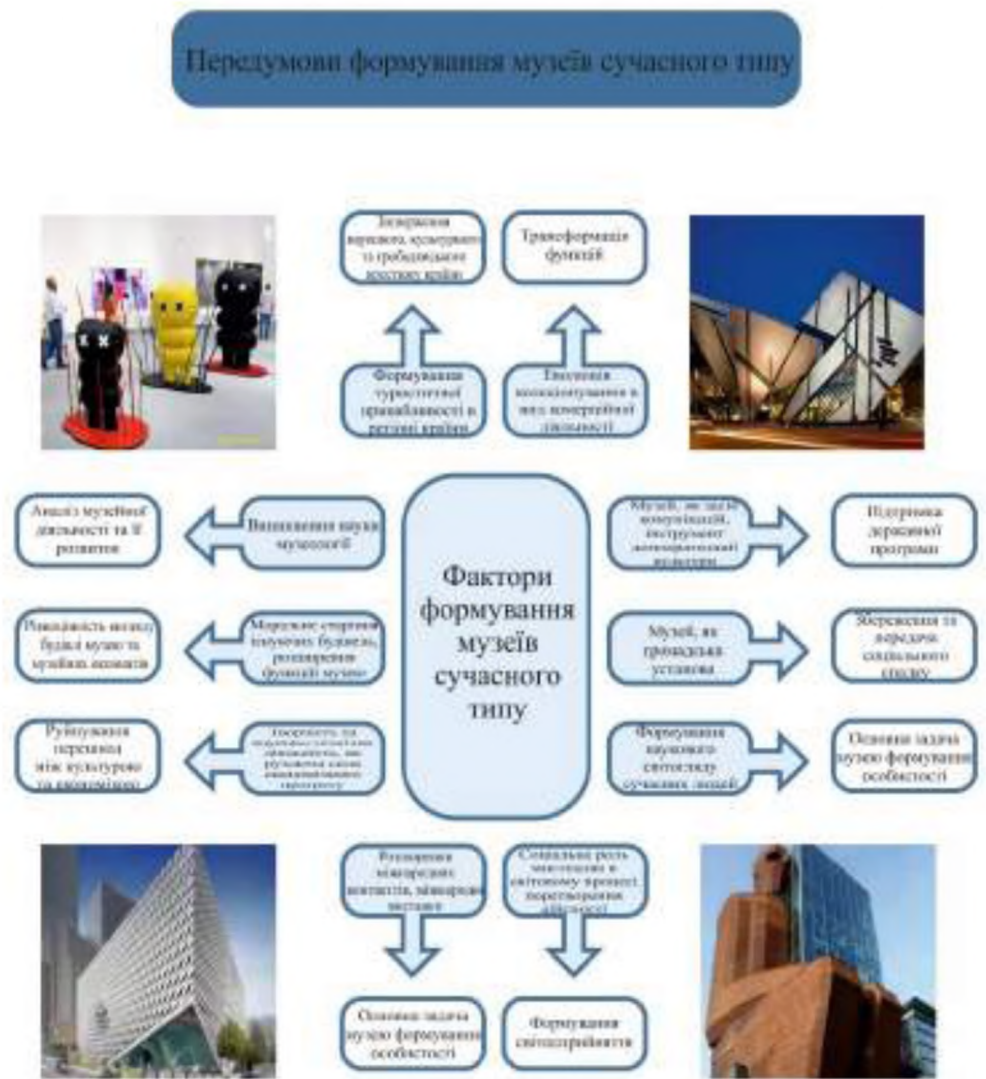
Таблиця Б.2. Історія створення західноєвропейських музеїв

Історія створення західноєвропейських музеїв		
Епоха Відродження	Систематичне колекціонування пам'яток науки і мистецтва починається в епоху Відродження в Італії, потім поширюється у Франції, Англії, Німеччині та інших країнах Європи. Колекціонуванням займалися європейські монархи, духовенство, знать, багаті купці. Наприкінці 15-16 ст. формуються колекції, що лягли в основу найстаріших музеїв: музею Ватикану, Уффіці, Лувру, Дрезденської картинної галереї.	
XVIII ст. Італія	Ідея суспільного значення музею починає пробивати собі дорогу в 18 ст. В Італії ще в 1769 герцог Леопольд вирішив перетворити Уффіці в публічний музей, проте відкрив доступ лише для вибраного кола співіздучивів.	
Британський музей в Лондоні 1753 р.	Найбільшою подією стала створення Британського музею в Лондоні - першого в світі державного і публічного музею. Він був заснований в 1753р., відкритий в 1759р. Головна будівля побудована в 1824-1847 р.р. (арх. Р і С. Смерві).	
Французький музей Лувр в Парижі 1793 р.	Рух за відкриття музеїв для широкої публіки починає формуватися під впливом ідей Просвітництва. Просвіттелі одними з перших відзначили роль музею як освітньої установи, здатного передавати соціально значиму інформацію. Французька революція, що проходила під гаслами Просвітництва, вимагалою вилучити їх на користь, вперше зробила націоналізацію найбільших зібрань, що раніше належали королівській сім'ї, їх музефікацію і відкриття для публіки. В 1793 урядом Конвенту паризький Лувр, колишній королівський палац, перетворився на національний публічний художній музей. Це подія ознаменувала відкриття доступу до великої мовархії, королівські збори перетворилися на національну колекцію, ставши доступними у просвітницьких цілях.	
Національний музей Швеції 1866 році	У Швеції, незважаючи на заяву короля Густава III в 1777 про те, що його колекції мають належати народу, відкриття загальнодоступного музею відбулося лише 85 років потому.	

Продовження таблиці Б.2

<p>Королівський музей в Берліні 1822 р.</p>	<p>Старій музей - музей в Берліні (Німеччина) на Музейному острові. До 1845 року мав назву Королівський музей. Будівлю музею зведено в 1822—30 рр. архітектором Карлом Фрідріхом Шинкелем в неокласичному стилі для розміщення художньої колекції родини пруських королів.</p>	
<p>Іспанський музей Прадо 1784 р.</p>	<p>Задуманий в Іспанії 1784 королівський музей Прадо призначається головним чином для експонатів природної історії, а не творів мистецтва.</p>	

Таблиця Б.3. Передумови формування музеїв сучасного типу

Таблиця Б.4. Еволюція сучасного музею

Продовження таблиці Б.4

Існує необхідність використання міждисциплінарного підходу до створення тематичних експозицій, тому що людина пізнає життя поза рамками окремо взятих дисциплін. Сучасна музейна педагогіка розвивається в руслі проблем музейної комунікації.

Естетична, відвідувач спілкується з експонатом, який набуває самостійного значення, мета якої полягає в естетичному сприйнятті музейного предмету;

Пізнавальна, за якою відвідувач спілкується з працівником музею;

Таблиця Б.5. Провідні музеї світу

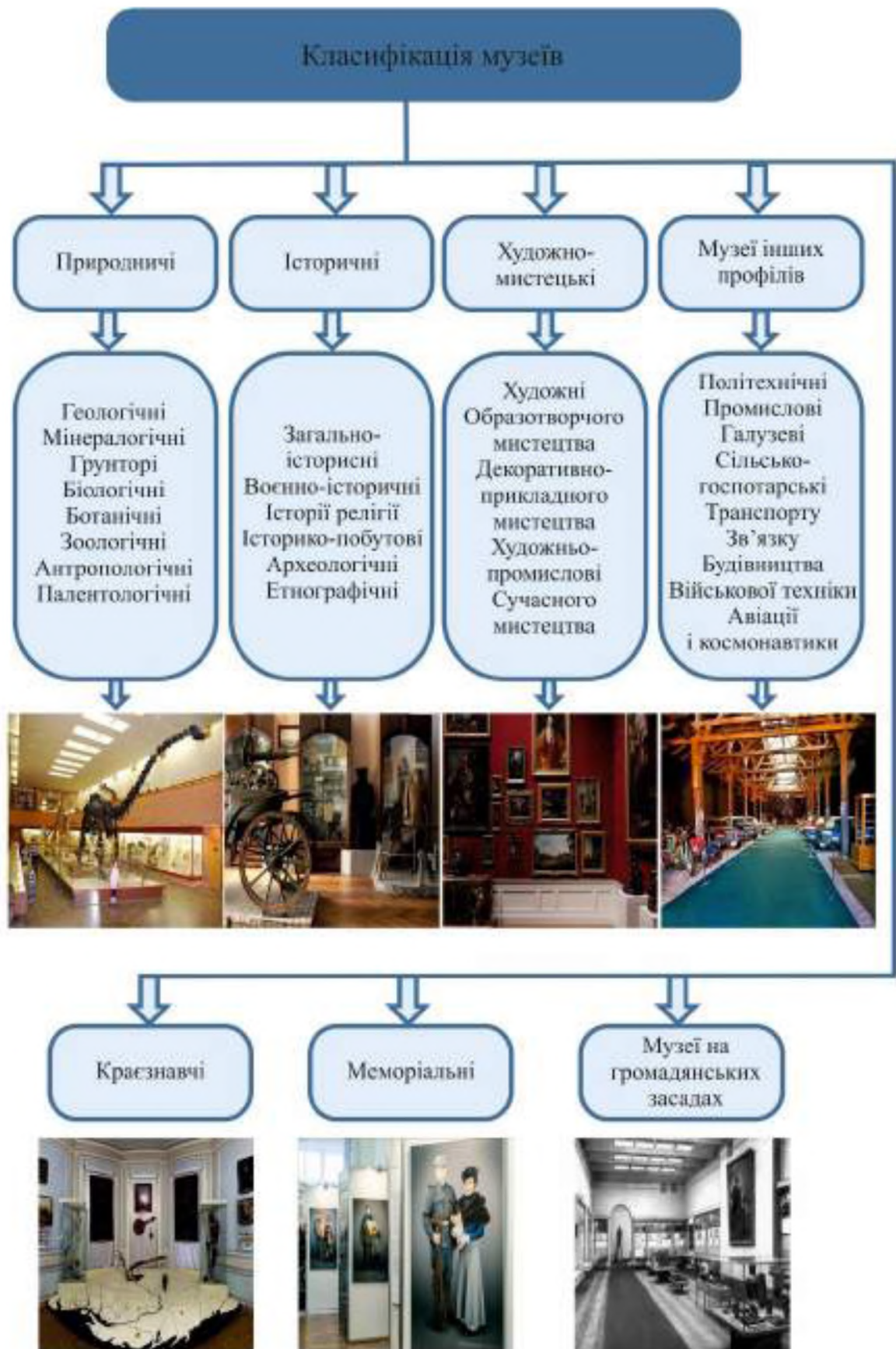
Провідні музеї світу.

<p>Луар</p>	<p>Луар містить понад 380 000 експонатів, з яких лише 35 000 виставлені у восьми залах загальною площею понад пів мільйона кв. м. Луар демонструє скульптуру, твори мистецтва, картини, малюнки та архітектурні надбавки. Це найбільш відвідуваний музей у світі, в середньому 15 000 відвідувачів на день, 65 відсотків з яких складають туристи. Луар став об'єктом подвійної уваги завдяки кіпці шведського письменника Дана Бруна «Ван де Вігт» і фільму в 2005 році однойменному фільму на основі цієї книги. Музей зібрав 2,5 мільйона доларів США, наданий право на зйомку фільму в своїх галереях.</p>	
<p>Стара бібліотека в Мюнхені</p>	<p>Близько сьомого тисячоліття представлено у дов'ятих залах та сорока дивних кабінетах музею у рамках постійної експозиції. Відомий особливостями цього музею є відсутність серед експонатів графіки або предметів прикладного мистецтва та старовинних книг, які завжди люблять розглянути у своїх залах музею. Численні урочисті заходи «Старої бібліотеки» приващують до себе середня цільова аудиторія, особливою особливістю, але незабаром настільки унікального розуміння такої речі, як і сфери музею інтер'єру: ніщо не розкриває уваги та не відкриває. І відсутня напруженість при сприйнятті справжнього з першого виду мистецтва в інших.</p>	
<p>Собор Святого Петра у Ватикані</p>	<p>Новою рівню фундаменту собору Святого Петра розвинула архітектура собору чи Грегорио Ватикану. У крипті є поховання — саркофаги двадцяти трьох пап, давній захоронення святого апостола Петра. Усього в соборі розміщено 164 поховання римських пап. Новим зв'язком святого апостола Петра також збудовано кілька національних каплиць, так щоб кожна була в центрі, як та розміщенням так і символічно — у центрі духовного. Осрім мистецтва, у крипті також є і деякі інші цікаві предмети кардинали та провідники держав, натураліста, картографів, Тосканської Мистецтва, морозна Швейцарії Християн, імператора Священної Римської імперії Оскар II, Оскарів у крипті похований Іван Павло II, який займає місце у саркофагу Івана XXIII, який в свою чергу перепохований у саркофаг попередній собору до каплиці Святого Євгенія.</p>	
<p>Рейксмузей</p>	<p>Експозицію розпримує в більш ніж 260 залах. Свою національну відвідувачів Амстердамського Державного музею складають чотири майстри живопису: Френс Галс, Ян Стен, Рембрандт і Ян Вермер. Рейксмузеум виставу чотири залування одного з цих найвідоміших художників 17 століття Яна Вермера Дельфтського (1632—1675), яка є серед найбільш цінних творів майстра у світі.</p>	

Продовження таблиці Б.5

<p>Британський національний музей.</p>	<p>Сучасний Британський музей - зібрання безлічних творів мистецтва та культурних надбань різних епох і країн світу за 4-5 тисячоліття. Основу греко-римського відділу музею склали приватні колекції Таутлі, Елтіна, Гамільтона та Греніа. Основу єгипетської колекції склали нечисленні пам'ятки, анкетовані з Єгипту після загибелі Александрій в 1801 році. З тих часів відділ розрісся в кілька разів і інші є першим за повнотою в Європі зібранням давньогрецьких старожитностей. Бібліотека Британського музею (початково бібліотека, оскільки були розміщені в різних частинних будівлях), відокремлена 1972 року від музею з утворенням Британської національної бібліотеки, володіє також рідкісними експонатами, на найперш друкованим книж у світі «Алмисина сутра», перш виданим давньогрецьким класиків та інші раритети. В залі рукописів зберігається Велика карта восьмостей, куля, відкритий Вільямом Шекспіром, лист Олівера Кромвелля з описом битви при Істфелді, автографи Мартіна Лютера, Жана Кальвіна, Еразма Роттердамського, Ісаака Ньютона, Галілео Галілея, Рене Декарта та інших.</p>	
<p>Музей Національ дель Прадо у Мадриді.</p>	<p>Велику послугу для зповнення королівської колекції картин зробив Веласкес. Він двічі перебував у відрядженні в Італію і купував картини великих майстрів — Тіціана, Хосе де Рібера, шість картин Тіпторетто, Веронезе. Частку картин король подарував вице-королю Неаполі, що обумовило значну кількість іноземних картин веполітанської школи в музеї Прадо (Массімо Станціоне, Джорджо Лука, Джузеппе Режа тощо). Цікаві твори різних майстрів придбані на аукціоні-розпродажу колекції короля Англії Карла I після його страти (Мантенья, Веронезе, Ван Дейк тощо) та посмертному розпродажу зібрання картини Рубенса. Унікальні твори квієрнотного мистецтва і декілька картин подарували іспанському двору вице-королеви Шпанії Христини Шведської (портрет з срібла, свій жіночий портрет пеліам Соболяна Бурджо то у).</p>	

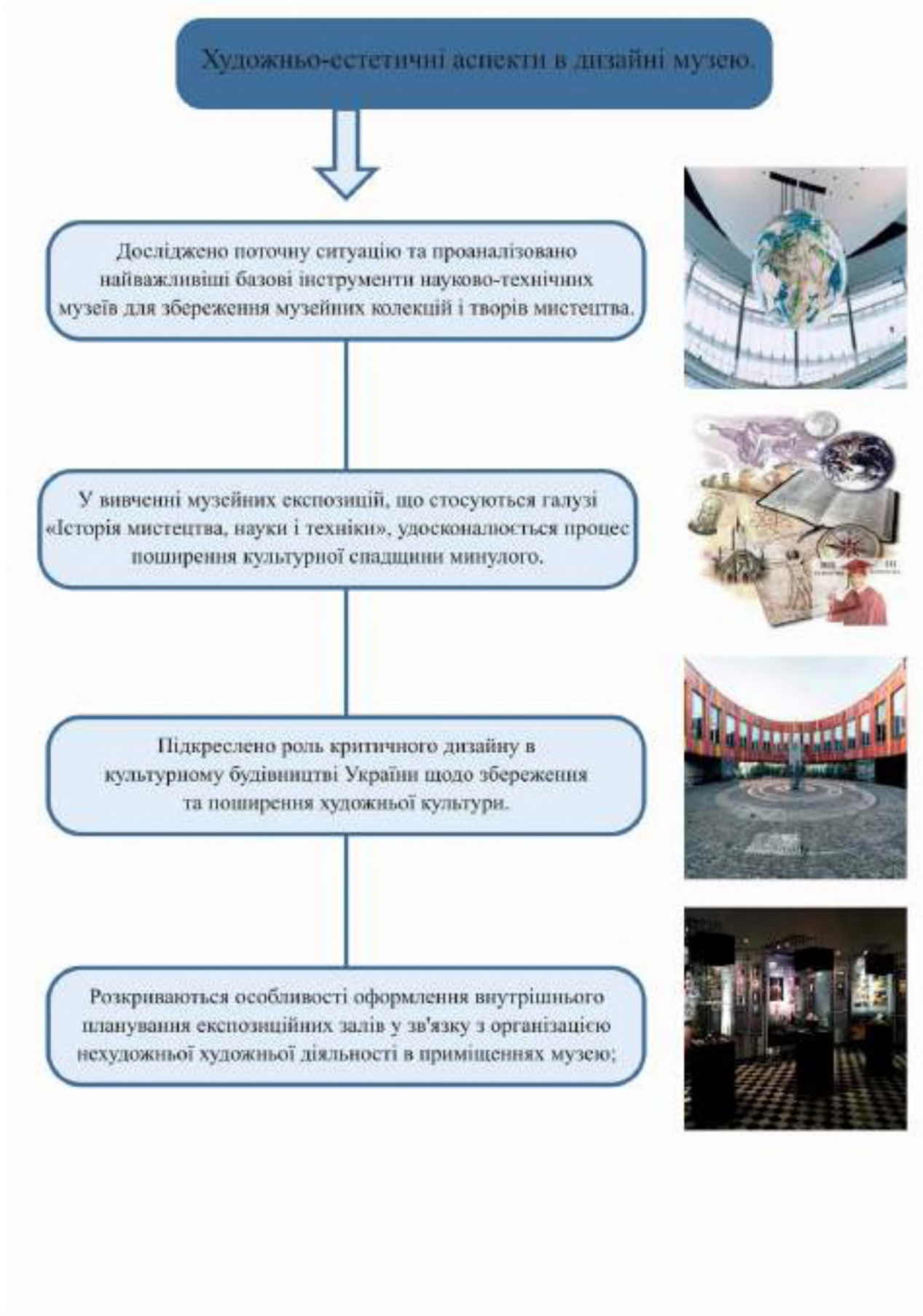
Таблиця Б.6. Класифікація музеїв

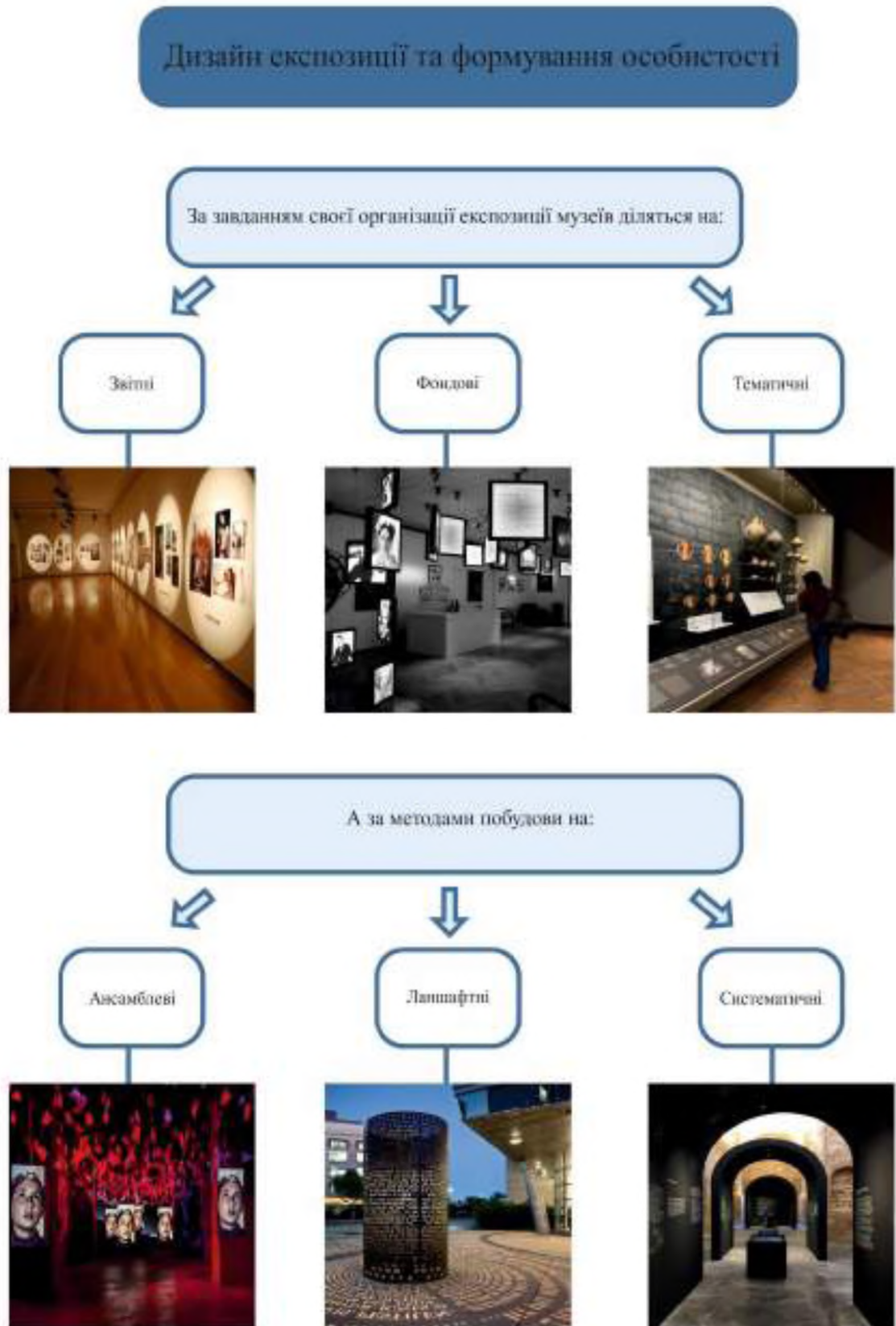
Таблиця Б.7. Соціальні функції музеїв

Таблиця Б.8. Художньо-естетичні аспекти в дизайні музею

Таблиця Б.9. Дизайн експозиції та формування особистості

Продовження таблиці Б.9

Таблиця Б.10. Види сучасних музейних атракцій

Види та напрями музейних атракцій

Майстерня		
Ярмарок		
Концерт		
Літературне читання		
Семінар		

Продовження таблиці Б.10

Театралізовані
екскурсії

Історичні покази мод

Театральний вечір

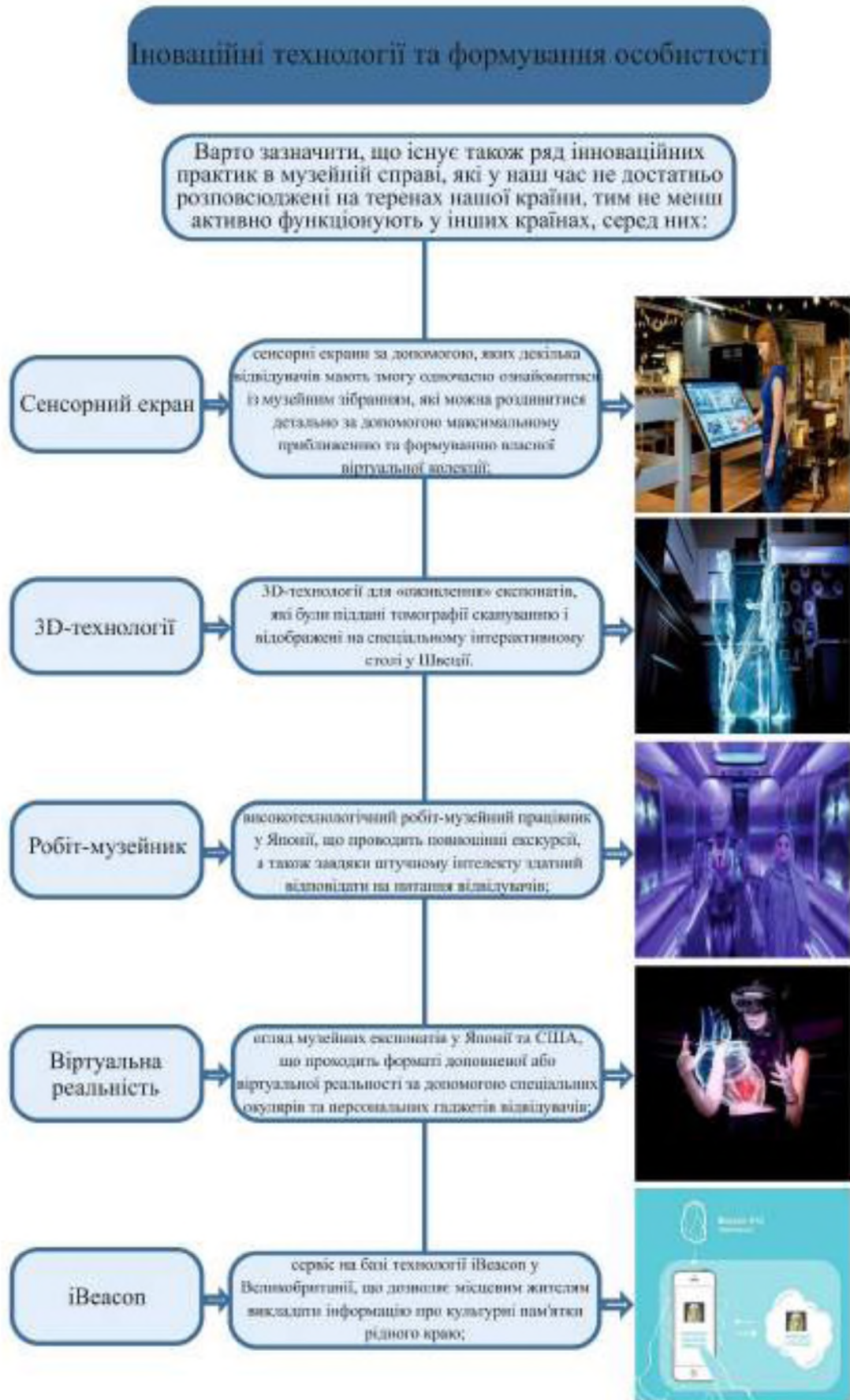
День відкриття

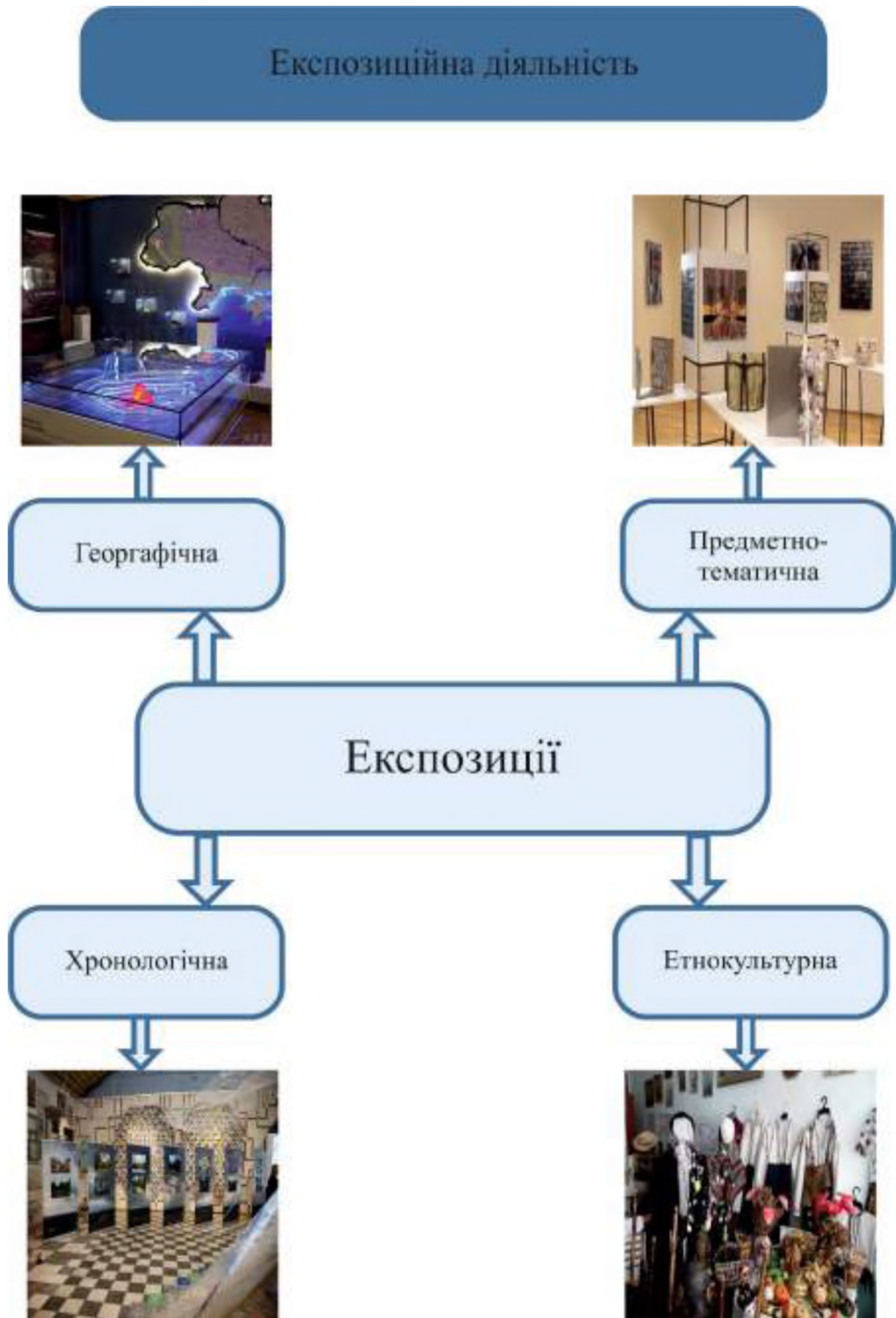
Лицарські турніри

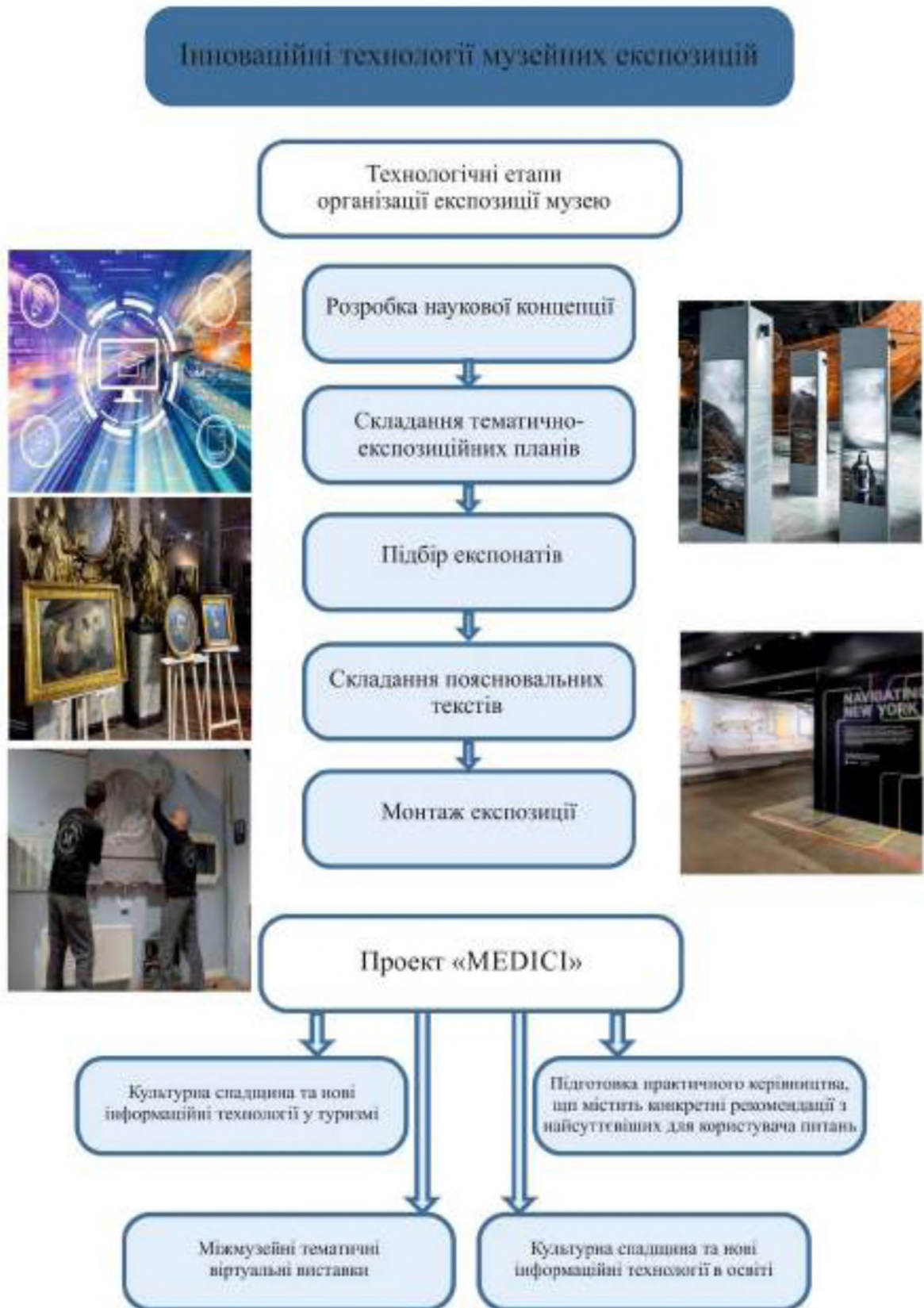
Таблиця Б.11. Інноваційні технології в сучасному музейному просторі

Таблиця Б.12. Експозиційна діяльність музеїв

Таблиця Б.13. Інноваційні технології музейних експозицій

Додаток В

Дизайн-розробка інтер'єру музею

Завдання дипломного проекту на тему:

«Проектна концепція сучасного музейного простору»

1. Призначення та галузь застосування: розробити дизайн сучасного музейного простору для атмосфери та людей в історію.

2. Умови для розробки: завдання на дипломний проект.

3. Мета розробки – на основі проведення дизайн-аналізу аналогів і прототипів проектувати сучасний музейний простір.

4. Джерела – інтернет-джерела, журнали, книги, зразки сучасних музеїв.

5. Технічні вимоги: - зонування та функціональні вимоги: простір музею складається з таких приміщень: оглядова зона, 3D-кімната, невагома кімната, зона з космонавтами, зона з планетами, зона з ракетами, зона з скафандрами, зона відпочинку та релаксу. Таким чином, присутні зони: вхідна, оглядова, розважальна, навчальна, релаксації та відпочинку.

- умови експлуатації: характеризується застосуванням якісної сировини, сучасних технологій будівництва та створення експозицій на замовлення;

- конструктивно-технологічне забезпечення: ґрунтується на системі домовленостей щодо втілення робіт та якості дизайну;

- вимоги до надійності: надійність характеризується високим рівнем професійності працівників, якістю роботи та матеріалів, які можуть гарантувати термін експлуатації не менше 15 років;

- ергономічні вимоги: відповідність українським та міжнародним стандартам ергономіки (гігієнічним, фізичним, психофізіологічним і біомеханічним вимогам);

- вимоги естетики: згідно законам композиції;

- патентна чистота: розробка не претендує на патентування;

- вимоги до категорії якості: найвищі.

6. Ергономічні вимоги: орієнтовна вартість дизайн-розробки $(99,23 \text{ м}^2 + 97,47 \text{ м}^2 + 311,64 \text{ м}^2 + 67,06 \text{ м}^2 + 226,45 \text{ м}^2 + 191,73 \text{ м}^2 + 388,78 \text{ м}^2) \times 200 \text{ грн./ м}^2 = 276,472 \text{ грн}$

7. Специфічні вимоги: вносити зміни в проект у процесі виконання робіт.

8. Характер та стадії розробки: нова дизайн-розробка на основі проведеного аналізу аналогів і прототипів з виконанням усіх стадій проектного процесу за методикою кафедри дизайну Луцького НТУ: стадії розробки –

дослідження прототипів і аналогів, формулювання концепції, графічні перспективи інтер'єру квартири, пошукові ескізи, затвердження остаточного варіанту розробки.

9. Обмеження: за технологічними процесами формоутворення, а також термінами виконання, матеріалами, ціною.

10. Композиційні елементи та види робіт, що підлягають розробці:

- пояснювальна документація;
- демонстраційно-графічна пропозиція, що включає: планувальне рішення музею, розгортки стін, плани стель, план покриттів підлоги, план освітлення, розробка конструктивного елементу, перспективні зображення.

11. Пропозиції з використання покриттів, декоративно-лицювальних та оздоблювальних матеріалів, види і способи лицювання для: декорування та лицювання використано наступні матеріали: гіпсокартон, фарби, епоксидна смола для підлоги, пластик, шкіра, текстиль, скло, метал, світлодіодні екрани.

-Оглядова зона:

підлога – епоксидна смола для підлоги;

стіни – водоемульсійна фарба, скло;

стеля – гіпсокартон, водоемульсійна фарба, скло.

- 3D кімната:

підлога – епоксидна смола для підлоги;

стіни – гіпсокартон, водоемульсійна фарба;

- Невагома кімната:

підлога – епоксидна смола для підлоги;

стіни – гіпсокартон, водоемульсійна фарба;

стеля – гіпсокартон, водоемульсійна фарба

- Зона відпочинку та релаксу:

підлога – епоксидна смола для підлоги, штучна трава;

стіни – гіпсокартон, водоемульсійна фарба, світлодіодні екрани;

стеля – гіпсокартон, водоемульсійна фарба, світлодіодні екрани;

- Зона з космонавтами:

підлога – епоксидна смола для підлоги;

стіни – гіпсокартон, водоемульсійна фарба;

стеля – гіпсокартон, водоемульсійна фарба.

- Зона з планетами:

підлога – епоксидна смола для підлоги;

стіни – водоемульсійна фарба, плитка;

стеля – гіпсокартонний опуск, водоемульсійна фарба.

- Зона з скафандрами:

підлога – епоксидна смола для підлоги;

стіни – водоемульсійна фарба, плитка;

стеля – гіпсокартонний опуск, водоемульсійна фарба.

- Зона з ракетами:

підлога – епоксидна смола для підлоги;

стіни – водоемульсійна фарба, плитка;

стеля – гіпсокартонний опуск, водоемульсійна фарба.

12. Документи та художньо-графічні матеріали, що передаються замовнику. Для подальшого можливого втілення проекту замовнику будуть передані такі матеріали:

- план функціонального зонування приміщення, розгортки стін, план стелі та освітлення, перспективні зображення приміщень, план покриттів підлоги, конструктивні креслення;

- графічне рішення дипломного проекту та дослідний матеріал.

13. Порядок контролю та приймання: згідно з вимогами методики проектування та за домовленістю сторін.

Студент:

Штинько А. В.

Керівник:

Головасук І. П.

M 1 : 300

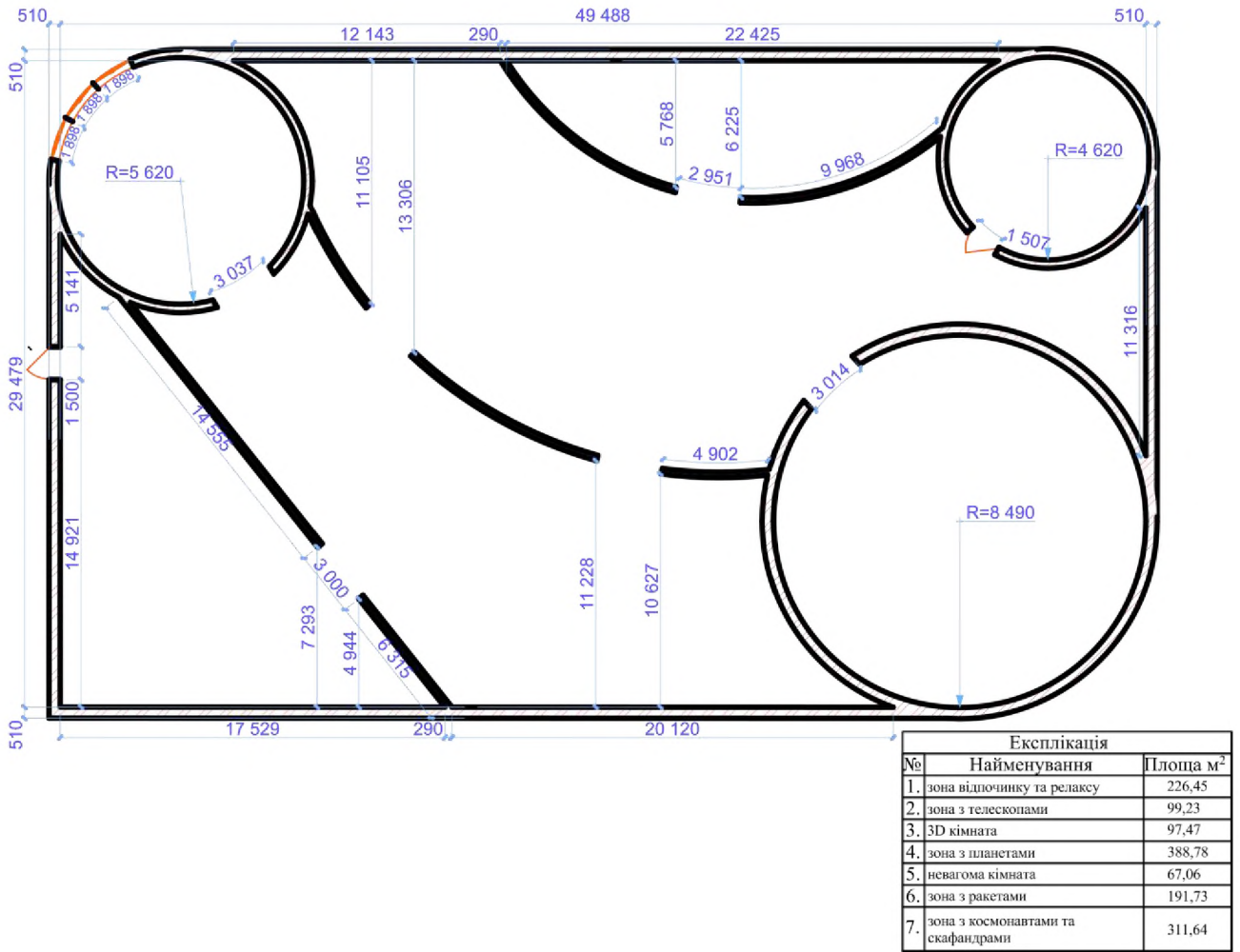
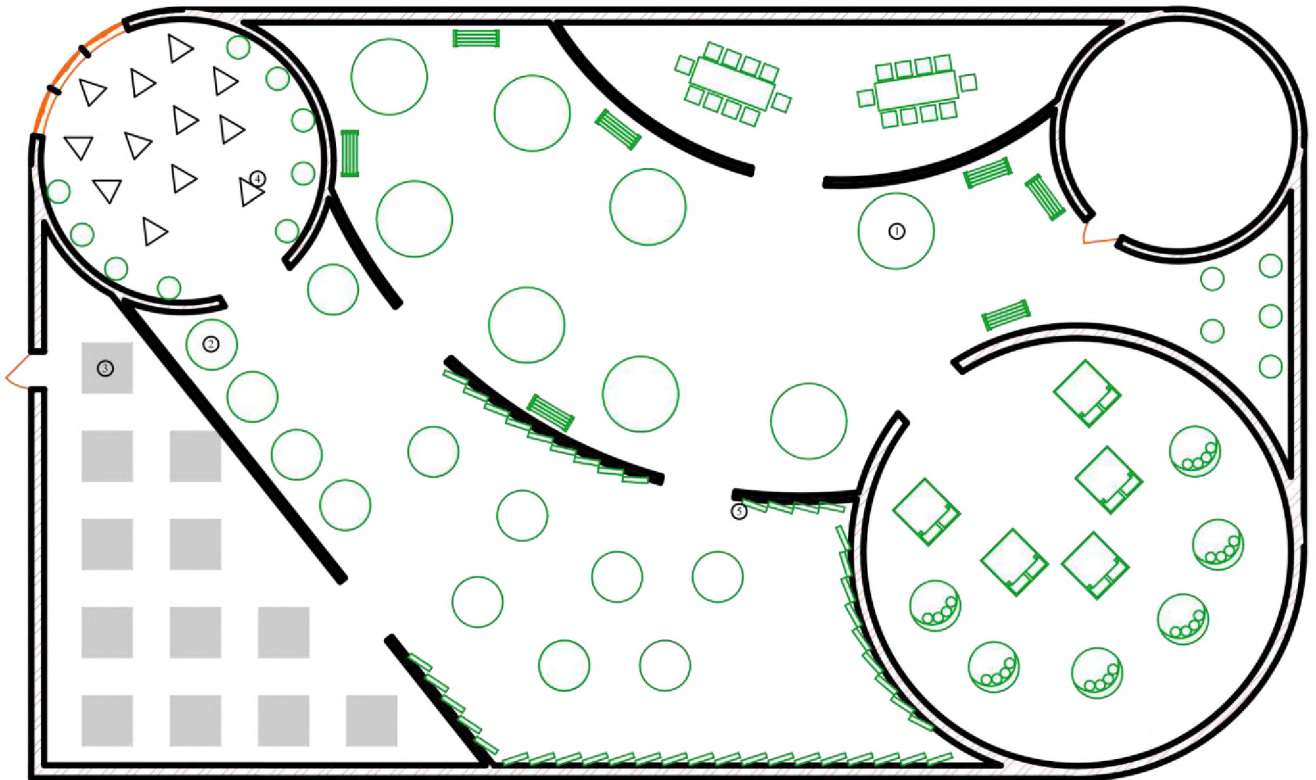
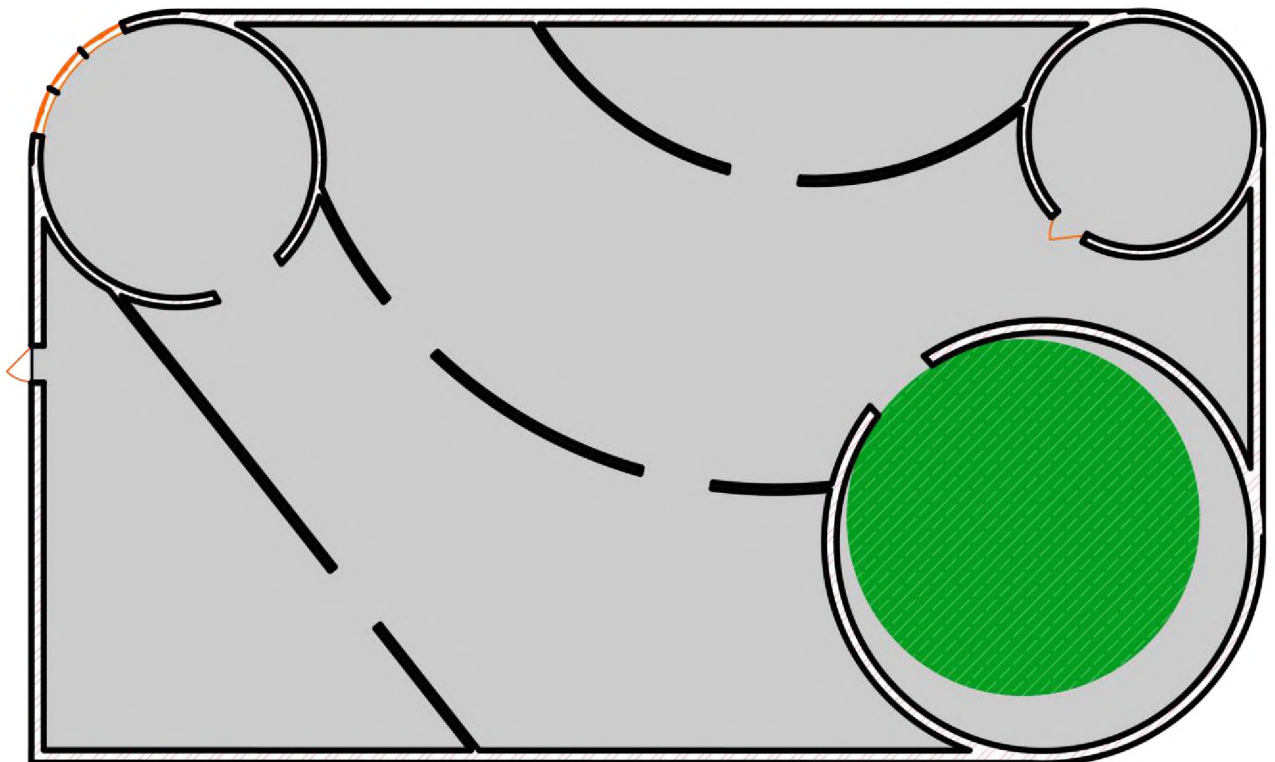

Рис. В.1. Робоче креслення плану музею

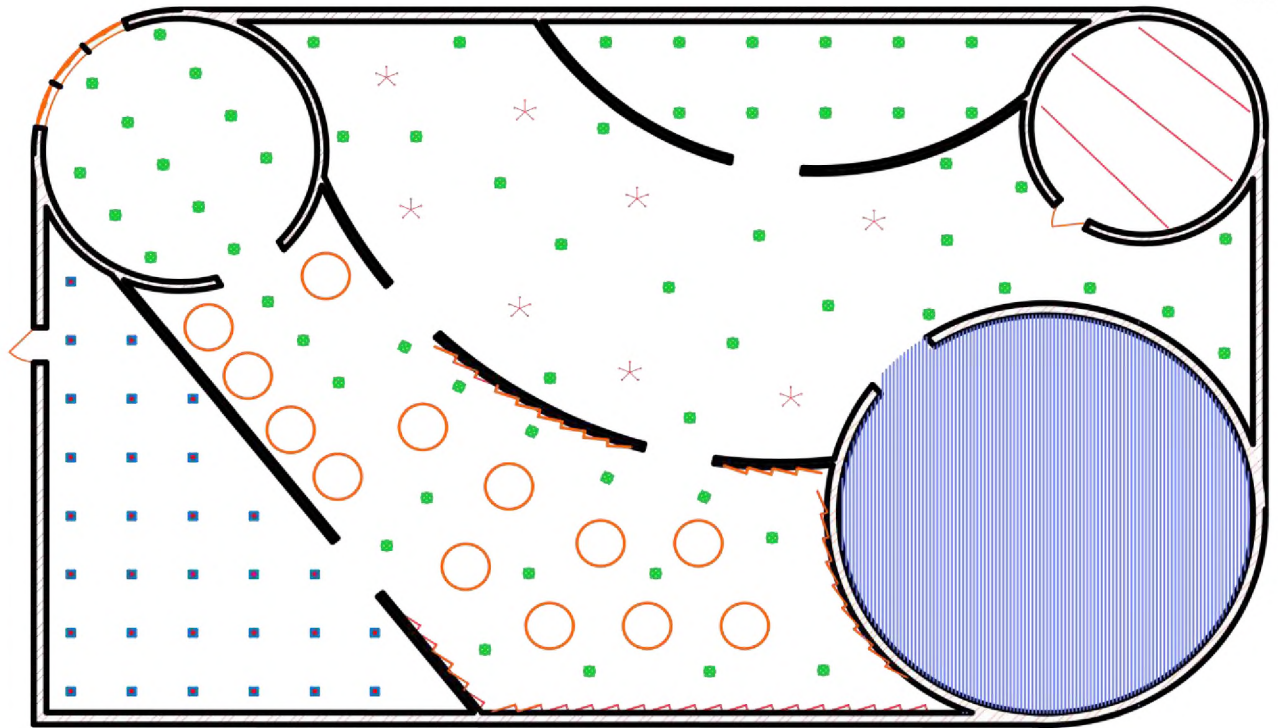
Експлікація	
№	Найменування
1.	Планети
2.	Скафандри
3.	Ракети
4.	Телескопи
5.	стенди з космонавтами

Рис. В.2. Робоче креслення плану музею з меблями

Експлікація	
■	епоксидна смола
■	штучна трава

Рис. В.3. Робоче креслення плану підлоги

Експлікація	
Найменування	
	світлодіодний екран
	світлодіодна стрічка
	вбудована підсвітка
	точковий світильник
	врізний точковий світильник

Рис. В.4. Робоче креслення плану освітлення

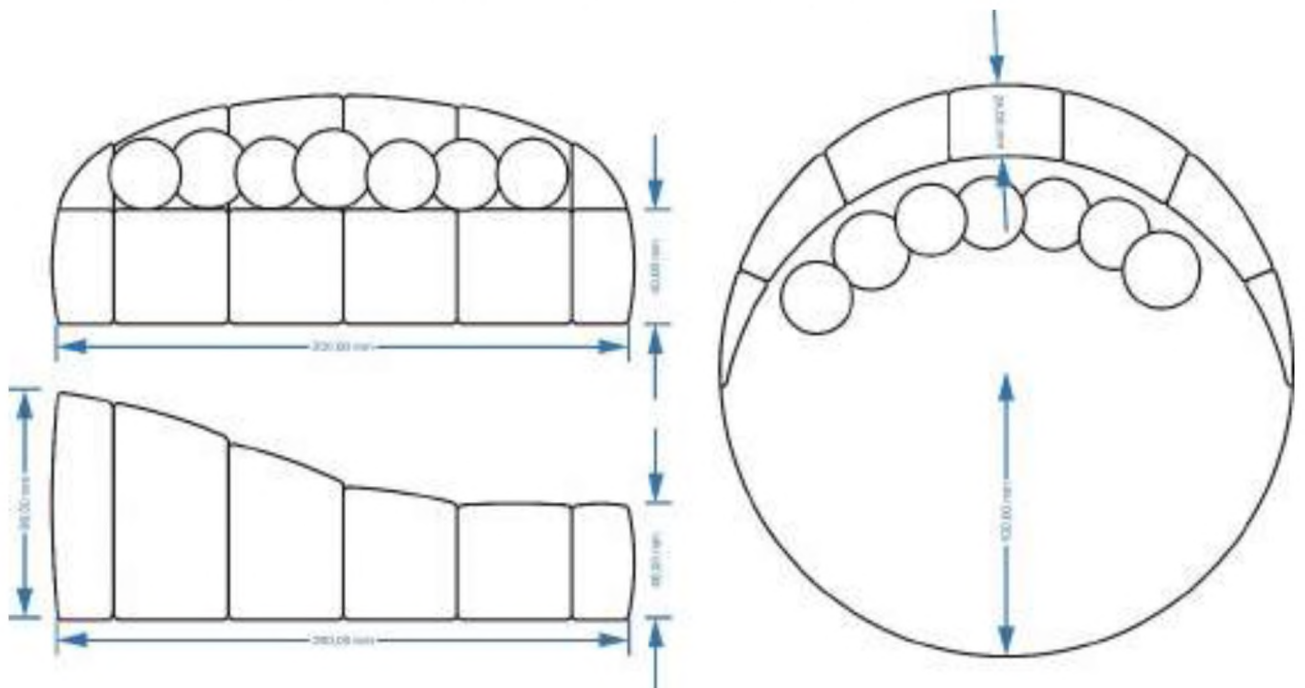

Рис. В.5. Робоче креслення конструктивного елементу

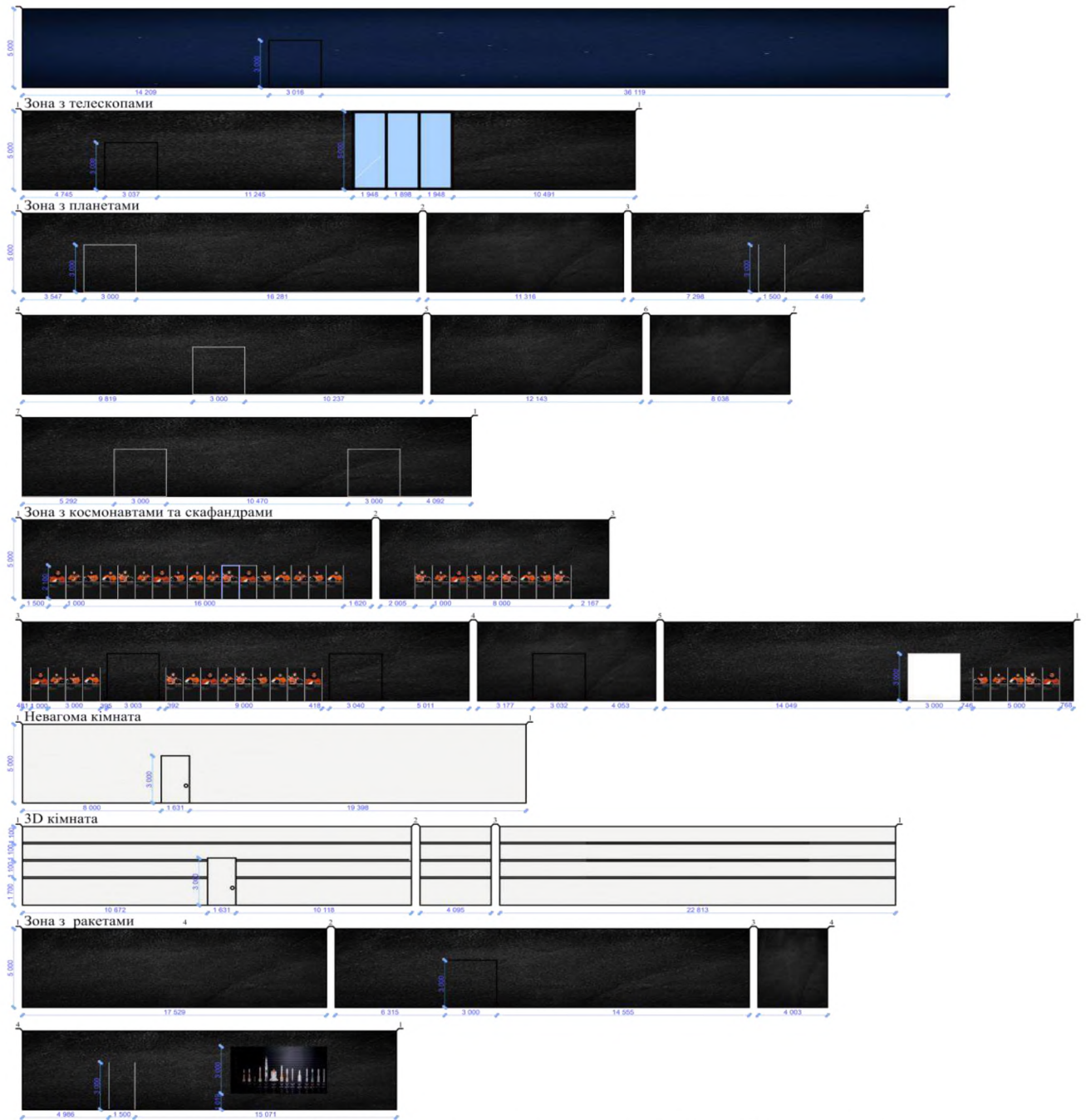

Рис. В.6. Робоче креслення розгортки стін музею

Рис. В.7. Перспективне зображення зони з ракетами

Рис. В.8. Перспективне зображення зони відпочинку та релаксу

Рис. В.9. Перспективне зображення зони з космонавтами

Рис. В.10. Демонстраційна графіка